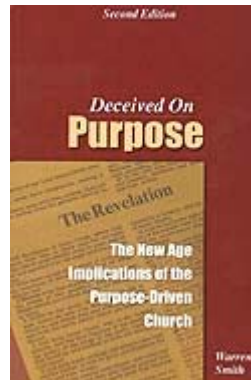

Doelgericht Misleid

De New Age Implicaties van de Doelgerichte Kerk

Deceived On Purpose

door Warren Smith

2de Editie: december 2004

2de Druk: januari 2005

ISBN 0-9763492-0-5

Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling 2004 of 1977, tenzij anders vermeld.

Vertaling en voetnoten door Marc Verhoeven, met toestemming.

Dit materiaal mag niet rechtstreeks op een website gepubliceerd worden en niet in drukvorm uitgegeven worden. ©
Een Nederlandse uitgever zal het boek publiceren.

Opmerking dd. 14-12-2005 door vertaler:

Sommige stukken uit “The Purpose Driven Life” (van Rick Warren) die de schrijver (Warren Smith) hier in “Deceived on Purpose” (Doelgericht Misleid) aanhaalt komen niet overeen met het Nederlandstalige “Doelgericht Leven”, van uitgeverij Medema. “Doelgericht Leven” werd (al dan niet doelbewust) op tal van plaatsen niet correct vertaald. Eén correspondent schreef me: “Ik heb namelijk sterk de indruk dat in de Nederlandse uitgave veel new age uitspraken al dan niet bewust (in ieder geval door de satan gestuurd) zijn vervangen door meer bijbelse aanhalingen en dat daardoor met name de new age achtergrond, die er wel degelijk is, moeilijker te zien valt. Ook in de noten kom je veel aanhalingen tegen uit NBG of GNB of Het Boek en weinig met vermelding van de new age boeken of personen zoals door Smith aangegeven wordt”.

Voor alle duidelijkheid dus: Het commentaar van Smith op “The Purpose Driven Life” is gebaseerd op de oorspronkelijke Amerikaanse uitgave (2002) van de door Rick Warren zo bedoelde teksten, en in de Nederlandse versie werden deze (al dan niet doelbewust) gewijzigd.

Inhoud

- [Inleiding](#)
- 1 [Het doelgericht leven](#)
- 2 [“The Message” en mijn 1994-radiowaarschuwing](#)
- 3 [Welke “Message”?](#)
- 4 [De vriendelijke christelijke weduwe](#)
- 5 [Robert Schuller](#)
- 6 [Het New Age P.E.A.C.E. plan](#)
- 7 [Welke kracht beheerst uw leven?](#)
- 8 [God is in alles?](#)
- 9 [Robert Schuller en Jerry Jampolsky](#)
- 10 [Robert Schuller en Rick Warren](#)
- 11 [Gods droom?](#)
- 12 [Rick Warrens P.E.A.C.E. plan](#)
- 13 [Misleid over Bedrog](#)
- 14 [Valse Christus met een Doel](#)
- 15 [Strijden voor het geloof](#)
- [Eindnoten](#)
- [Links](#)

Inleiding

Rick Warrens Doelgerichte-Kerk-campagne wordt door ontelbare christenen overal onthaald als “een grote daad van God”. Van Rick Warrens boeken werden reeds miljoenen verkocht en duizenden kerken werden in de beweging verwickeld, en er is een grote opwinding over wat er gebeurt.

Niettegenstaande is er een groeiend aantal gelovigen buiten de beweging dat zich ongemakkelijk voelt bij wat er gebeurt. Er lijkt iets niet juist te zijn. Zelfs met al haar “succes” doet het Doelgerichte fenomeen rode vlaggen opgaan. Is dit werkelijk een daad van God? Beleeft de Kerk een echte heropleving? Of is het allemaal “een beetje té mooi om waar te zijn?”

In 1984 kwamen mijn vrouw en ik uit de New Age beweging. In mijn boek uit 1992, *The Light that was Dark*, beschreef ik onze reis uit de geestelijke misleiding. Wij ontdekten dat de geestelijke leringen waar wij ons vertrouwen in stelden niet uit God waren en dat de “Jezus” die we hadden gevolgd niet de echte Jezus Christus was. Ik schreef over hoe wij de realiteit leerden van een bedrieglijke geestenwereld en hoe de Bijbel gevuld was met waarschuwingen over alles waar wij zo in betrokken waren. Ik legde uit hoe berekend en bedrieglijk de geestenwereld was geweest in zijn handelen met ons. Ik vertelde uitvoerig over de intensiteit van de geestelijke strijd toen we het bedrog doorzagen en onze levens opdroegen aan de ware Jezus Christus. Ik waarschuwde christelijke gelovigen dat deze zelfde New Age “Christus”, die ons zo had bedrogen, zich naar het wereldtoneel bewoog en reeds bezig was met het misleiden van de Kerk. Ik waarschuwde dat christenen zeer omzichtig moesten omgaan met de leringen die zij accepteerden. In een recenter boek, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, herhaalde ik dezelfde waarschuwingen en breidde ze nog uit.

Het was met deze New Age achtergrond en perspectief dat ik het boek *The Purpose Driven Life* (Het Doelgericht Leven) begon te lezen, vroeg in de herfst van 2003. Tegen die tijd was dat boek een nationale bestseller. Het leek alsof bijna iedereen, op een of andere manier geraakt was door Rick Warren. En haast alles wat gezegd werd was positief.

Ik dacht dat ik het boek snel gelezen zou hebben, maar het werd een lang proces dat ertoe leidde dat ik onderhavig boek zou schrijven. Amper begonnen met lezen in *The Purpose Driven Life* had ik onmiddellijk vragen en bezorgdheden. Al verder lezend zag ik vlug in dat Rick Warren niet de enige was die besliste doelstellingen had voor de Doelgerichte Kerk. Het werd erg duidelijk dat onze geestelijke Tegenstander eveneens zijn doelstellingen had. Wegens mijn New Age achtergrond heb ik onderhavig boek, *Doelgericht Misleid* (Deceived on Purpose), geschreven om in het bijzonder bepaalde New Age implicaties van deze doelstellingen aan te pakken.

Dit is een onorthodox en soms ook pijnlijk boek omdat, tijdens het lezen van *The Purpose Driven Life*, het deels mijn vroegere wandel in herinnering bracht. In een bepaalde zin zijn de hoofdstukken van onderhavig boek als een reeks momentopnamen van wat ik ervoer en wat ik dacht terwijl ik las. Hopelijk zal wat ik doormaakte u bemoedigen om een zorgvuldiger kijk te krijgen op de onderwerpen die ik aanpak in *The Purpose Driven Life*.

Omdat ik geloof dat Rick Warren in een proces zit waarbij de Kerk op een dwaalspoor wordt gebracht, zullen vele mensen onderhavig boek zien als zijnde “negatief”. Maar bekijk dat zo niet. Bepaalde onderwerpen in *The Purpose Driven Life* werden over het hoofd gezien en moeten in rekening gebracht worden. De apostel Paulus zei “het is zelfs schandelijk te vertellen” over dit soort dingen maar we moeten erover praten (Efeziërs 5:12-13). De onderwerpen die ik aanpak zijn geen persoonlijke dingen tussen Rick Warren en mezelf. Omdat het boek van Rick Warren openbaar is, en gelezen werd door miljoenen mensen, heb ik ervoor gekozen een antwoord te geven op zijn boek, in dezelfde publieke arena.

Wegens mijn achtergrond heb ik in ’t algemeen mijn discussie beperkt tot wat ik zie als de New Age implicaties van *The Purpose Driven Life*. Dit omvat noodzakelijkerwijs Rick Warrens relatie met Robert Schuller. Ik heb geen poging gedaan om mijn bezorgdheden in “balans” te brengen met bepaalde lofuitingen voor Rick Warren, omdat zoveel mensen dat al hebben gedaan. In feite wil ik betogen dat mijn kritiek een “balans” biedt tegen het overheersende, eenzijdige gejuich dat hij tot hiertoe heeft ontvangen. Dit houdt de focus op de specifieke onderwerpen die ik nodig moest aanpakken. Een deel van het bewijsmateriaal dat ik breng is sterk. Soms is het eerder omvangrijk. Maar

als het bewijsmateriaal in zijn totaliteit wordt beschouwd, geloof ik dat er voor gelovigen een onweerstaanbare argumentatie is om hun betrokkenheid bij de Doelgerichte beweging te heroverwegen. Bedankt dat u open genoeg bent om over mijn bezorgdheden te lezen en, hopelijk, om gebedsvol de beschouwen wat ik heb getracht mee te delen.

Warren Smith

“Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg” - Galaten 5:9

1. Het Doelgericht Leven

**Voordat u geboren werd,
plande God *dit moment* in uw leven.
Het is geen toeval dat u dit boek in handen neemt.¹**

Rick Warren
The Purpose Driven Life, 2002

**Dit boek is in uw leven gekomen
op de juiste en volmaakte tijd ...
Alles gebeurt in volmaakte orde,
en de komst van dit boek in uw leven
is geen toeval.²**

Neale Donald Walsch, New Age leader
Conversations with God: Book 2, 1997

Rick Warrens Doelgerichte Kerk lijkt voor mij, laat in de zomer van 2003, zowat uit alle richtingen te komen. Ik werkte als sociaal werker in een verpleeghuis aan de Californische kust. Rick Warrens boek *The Purpose Driven Life* (Het Doelgericht Leven) scoorde hoog op de bestsellerslijst van de *New York Times*. Vrienden van mij waren bij een Purpose-Driven Life studiegroep. Verpleeghuispatiënten hadden *The Purpose Driven Life* op hun koffietafels. “Purpose-Driven Church”-folders kwamen in mijn postbus en verschenen op gemeentelijke mededelingsborden. Plaatselijke kerken kregen plakaten met de verkondiging dat zij “Doelgericht” waren. Het leek erop dat overal waar ik kwam Rick Warren en zijn Doelgerichte Kerk aanwezig waren.

Toen ik uiteindelijk neerzat en *The Purpose Driven Life* las, was ik er mij van bewust dat enorme aantallen christelijke leiders het boek hadden onderschreven. Het leek erop dat de meeste christenen ervan overtuigd waren dat God en Rick Warren definitief naar iets toestuurden, en zij wilden daar deel van uitmaken. Merkwaardig was dat een vriend van mij, die de Purpose-Driven Life studiegroep bijwoonde, de groep weerstond. Hij zei dat hij liever had dat de groep op een directe manier de Bijbel bestudeerde. Hij las *The Purpose Driven Life* omdat anderen in de groep dat zo wilden. Maar hij was blijkbaar een uitzondering want de meesten bleken opgetogen te zijn over Rick Warren en zijn boek.

New Age in een nieuw jasje

De eerste keer dat ik Rick Warren tegenkwam was in de lente 2002, in een boek met de titel *From the Ashes: a Spiritual Response tot the Attack on America*. Het boek bestond uit een collectie artikelen, geschreven door een brede waaier van “geestelijke leiders” en “buitengewone burgers”, en gepubliceerd als reactie op de gebeurtenissen van 11 september 2001. De opbrengst van het boek zou naar de families gaan van de 11 september slachtoffers. Ik herinner me dat ik geïntrigeerd was door het feit dat christelijke leiders in een boek waren opgenomen samen met ook vele bekende New Age leiders. Artikelen van Billy Graham, Bruce Wilkinson, Charles Colson, Max Lucado, Bill Hybels, Jerry Jenkins, Bishop T.D. Jakes en anderen stonden zij-aan-zij met artikelen die geschreven waren door prominente New Age leiders zoals Neale Donald Walsch, de Dalai Lama en Starhawk de heks. Ik was nog niet vertrouwd met de man die daarin eenvoudig opgenomen was als “Pastor Rick Warren”.

Ik ontdekte *From the Ashes* net na het schrijven van *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*. In mijn boek van 2002 had ik lezers op de hoogte gebracht van recente New Age activiteiten. Ik was bezorgd omdat christelijke leiders zo weinig deden om de gelovigen te waarschuwen voor een New Age beweging die zichzelf opnieuw had uitgevonden en nu naar haar leer verwees als het “Nieuwe Evangelie” en de “Nieuwe Spiritualiteit”. Ik vond het in het bijzonder interessant dat in *From the Ashes* christelijke leiders niet enkel in het gezelschap stonden van belangrijke New Age leiders, maar dat zij nu direct uitgedaagd werden door sommigen van deze zelfde New Age mensen.

Het artikel van New Age leider Neale Donald Walsch verscheen slechts enkele pagina's na het openingsartikel van bishop T.D. Jakes. In heel zijn artikel daagde Walsch religieuze leiders uit, inclusief Rick Warren, Billy Graham, en elke christelijke leider in het boek, om in het licht van de gebeurtenissen van 11 september zo het "Nieuwe Evangelie" te prediken "dat wij allen één zijn". Na foutief beweerd te hebben dat de Bijbel het idee ondersteunt "dat wij allen één zijn", schreef Walsch:

Wij moeten onszelf veranderen. Wij moeten de geloofsovertuigingen veranderen waarop onze gedragingen gebaseerd zijn. We moeten een andere realiteit creëren, een nieuwe maatschappij bouwen ... Wij moeten zo doen met nieuwe spirituele waarheden. We moeten een nieuw evangelie prediken, waarvan haar genezende boodschap samengevat kan worden in twee zinnen:

Wij zijn allen één.

Onze weg is geen betere weg, onze weg is louter een andere weg.

Deze korte boodschap, gebracht vanaf elke lessenaar, spreekgestoelte en podium, kan alles doen veranderen. Ik daag elke priester, elke bedienaar, elke rabbi en religieuze leek, om dit te prediken.³

Ik herinner me dat ik dit las en me realiseerde hoe brutaal de New Age aan het worden was, en hoe bedrieglijk aantrekkelijk het idee van "Eenheid" moet geklonken hebben voor een doodsbanige mensheid die zich afvroeg wanneer de volgende catastrofe zou komen. Wat een slimme manier om de New Age leringen te presenteren aan een kwetsbare wereld. Maar ik dacht ook dat dit een geschikte gelegenheid het was voor christelijke leiders - in het bijzonder met dit boek - om te strijden voor het geloof door de New Age leringen te onthullen die achter de schijnbaar "positieve" vermaningen van Walsch verscholen zaten. In de bestsellers van Walsch, de *Conversations with God*-boeken, waarin hij beweert werkelijke "conversaties met God" te hebben, definieert de "God" van Walsch specifiek wat hij bedoelt met de "nieuwe evangelie"-leer "dat wij allen één zijn". Die "God" vertelt Walsch:

God is schepping.⁴

U bent de Schepper en het Geschapene.⁵

U bent reeds een God. U weet het enkel niet.⁶

U bent Een met alles en alles in het Universum - inbegrepen God.⁷

Er is slechts Een van Ons. U en ik zijn Een.⁸

Als de christelijke leiders in *From the Ashes* zouden strijden voor het geloof, door een antwoord te geven op de New Age uitdaging van Walsch, zouden zij van de situatie gebruik kunnen maken om precies te omlijnen wat de significante verschillen zijn tussen New Age leringen en de leringen van het bijbelse Christendom. Het was voor de kerkleiders een unieke gelegenheid om het feit uiteen te zetten dat God *niet* inherent *Een* is met Zijn schepping en dat de mens *niet* goddelijk is. Zij zouden kunnen uitleggen dat de Bijbel duidelijk leert dat de menselijke "eenheid" met God, en met eenieder, er is door de persoon van Jezus Christus, als we onze zonden belijden en ervoor kiezen Hem te aanvaarden als onze Heer en Redder.

Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus. Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan. Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; **want gij allen zijt één in Christus Jezus.** Galaten 3:26-28).

De publieke uitdaging van Walsch was een grote gelegenheid voor deze christelijke leiders om voor het geloof te strijden. Maar naast slechts één eenzame pastor in Iowa⁹, ben ik er mij niet van bewust dat iemand anders in het openbaar de uitdaging van Walsch heeft beantwoord.

Vandaag hebben Walsch en andere New Age leiders hun uitdaging tegen de Kerk opgedreven door te verklaren dat "God" een 5-stappen "P.E.A.C.E-plan" heeft, om uiteindelijk de wereld te redden door de instelling van een "Nieuwe Spiritualiteit". Een deel van deze "Nieuwe Spiritualiteit" vraagt dat christenen hun geloof in Jezus Christus als hun exclusieve Heer en Redder verlaten. In een re

cente bestseller van Walsch heeft zijn New Age “God” nu openlijk verklaard: “Het tijdperk van de Enige Redder is voorbij”.¹⁰

Maar zelfs met al deze openlijke bedreigingen en uitdagingen tegen het bijbelse Christendom blijven de meeste christelijke leiders vandaag doorgaan met bijna alles te negeren wat te maken heeft met New Age leraars en leringen. In het vorige decennium, toen de New Age leringen explodeerden in populariteit, waren kerkleiders plots heel stil over de New Age. Misschien afgeleid door kerk-groeizaken, en het spoor volgend van wat zij beschouwden als de nieuwste “daden van God”, hebben de kerkleiders blijkbaar de nieuwste daden gemist van onze spirituele Tegenstander. Opgewonden door al de “grote” dingen, waarvan zij dachten dat die van God kwamen, werden zij onwetend van wat onze Tegenstander aan het uitspoken was.

Hopelijk een Bereaanse houding

Toen ik vorderde in het lezen van *The Purpose-Driven Life* hoopte ik dat Rick Warren iets zou insluiten over “strijden voor het geloof” als een van Gods bedoelingen voor Zijn volk. Het leek vanzelfsprekend dat, als de Kerk doeltreffend zou worden, ze niet zou kunnen doen alsof de New Age helemaal niet actief was. Ik vroeg mij af wat Rick Warren zou zeggen over de agressieve New Age uitdaging die zich opstelde tegen de Kerk.

Ik had een erg besliste methode toen ik begon te lezen te overdenken en de zaken op te volgen van de dingen die in Warrens boek werden gepresenteerd. Mijn voorgenomen houding was het boek te benaderen met een Bereaanse attitude. De Bijbel zegt in Handelingen 17:10-11 dat de Apostel Paulus de Bereërs preeste voor het toetsen aan de Schrift van wat geleerd werd. In plaats van aanstoot te nemen aan wat anderen “kritiek” zouden noemen, moedigde Paulus hen juist aan om alles wat hij leerde te vergelijken met de leer in Gods Woord. Hij beschouwde hen die zijn woorden oprecht aan de Schrift toetsten niet als “moeilijk”, of “splitszwammen”, of “kritische geesten”. Hij begreep dat als de waarheid in de Kerk moest zegevieren, ieders leer - zelfs de zijne - moest beproefd worden door het Woord van God. Hij echode dit in 1 Thessalonicenzen 5:21: “beproof alle dingen; behoud het goede”.

Zo bedoeld?

Het is voor de lezer belangrijk te begrijpen dat toen ik in de New Age beweging verwickeld was, ik toen erg misleid was door een aantal schijnbare “zo bedoeld” types van ervaringen. Ik zou later begrijpen dat vele van deze ervaringen slim georchestreerd waren door een bedrieglijke geestenwereld, om mij te doen geloven dat wat allemaal in mijn leven gebeurde uit God kwam: een ongeschijnlijk toevalstreffen, een bovennatuurlijke gebeurtenis, zoiets eenvoudigs als een boek dat mij onberekend in handen werd gegeven door een betrouwbare vriend. Mij werd geleerd dat “alles gebeurt voor een bepaalde reden”. “Niets gebeurt per toeval”. “Er zijn geen ongelukken”. “Alles maakt deel uit van Gods plan”. Het was “zo bedoeld”.

Een lering uit mijn voormalig New Age boek, *A Course in Miracles*, typeert dit soort van “zo bedoeld” denken dat zo prevalent is in de New Age:

Herinner u dat niemand per ongeluk is waar hij is, en toeval speelt geen rol in Gods plan.¹¹

Mij werd door mijn New Age leraars geleerd dat de christelijke religie, met zijn “archaïsche” *King James Bijbel* (te vergelijken met onze Statenvertaling), niet letterlijk moest genomen worden. En ik werd bedrieglijk geleid, door een reeks slim beraamde “zo bedoeld” types van geestelijke ervaringen, om te geloven dat God een “nieuwe openbaring” aan de moderne mens aan het geven was. Ik werd bovennatuurlijk geleid om te geloven dat *A Course in Miracles* een hoogst belangrijk deel was van deze “nieuwe openbaring”, en dat mijn betrokkenheid erin “zo bedoeld” was.

In *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel* schreef ik:

Wij accepteerden helemaal de interpretatie van de Bijbel die in de *Course in Miracles* werd aangegeven. Ik had een bepaalde logica die zinvol leek. Wij geloofden dat wij op het juiste pad liepen. Betekenisvolle “toevalligheid” die ons naar de *Course* had geleid, en de bovennatuurlij

ke tekenen die onze studie dikwijls vergezelden, schenen te bevestigen dat wij waren waar we bedoeld waren te zijn.¹²

Dit idee van “er zijn geen toevalligheden” en “alles gebeurt voor een doel” voorzag in de geestelijke rechtvaardiging voor veel van wat ik deed in de New Age. Als het “zo bedoeld” was, dan nam ik aan dat het *zo moest* zijn van God. Het was “zo bedoeld” omdat Hij van mij hield, en voor mij zorgde, en Zich uitstreckte naar mij in al deze levensomstandigheden. Hij voerde mij voorwaarts en opwaarts op mijn geestelijke reis. Welke andere uitleg kon er zijn voor al deze blijkbaar positieve, geestelijke verheffingen, de “synchroon” verlopende gebeurtenissen in mijn leven?

Maar ik had niet de Bijbel gelezen. Ik had geen enkel vermoeden dat ik een geestelijke Tegenstander had en dat hij actief was in mijn leven. Ik volgde gewoon de tekenen en bleef doorgaan op mijn schijnbaar bestemde geestelijke pad. Ik stelde nooit de oorsprong in vraag van wat voor mij lag. Ik nam gewoon aan dat alles van God kwam. In feite werd haast alles in mijn betrokkenheid in de New Age geleid en ondersteund door een voortdurende reeks van deze “zo bedoeld” gebeurtenissen. In mijn boek *The Light That Was Dark*, schreef ik:

Van bij die eerste spiritistische lezing werd ik bedrogen. Omlaag gevoerd door dwaalgeesten op een rare weg, was ik met de beste bedoelingen, in een metafysische New Age (Nieuw Tijdperk) beland, waar de Christus afgekondigd werd als helemaal niet de echte Christus. Goed georchestreerde en voortreffelijk getimede reeksen van bovennatuurlijke, gesynchroniseerde ervaringen, hadden mij overtuigd dat mijn betrokkenheid in de alternatieve spiritualiteit “zo bedoeld” was.¹³

De geesten beproeven

Als gelovige ging ik begrijpen dat ik niet zomaar alles wat in mijn leven gebeurde kon toewijzen aan God en “bestemming”. Ik realiseerde me dat schijnbaar “zo bedoelde” ervaringen ook een bedrieglijk werk kunnen zijn van onze geestelijke Tegenstander. Ik leerde dat alles moest beproefd worden door Schrift en gebed. In het verleden hadden zovele van mijn “zo bedoelde” ervaringen mij dieper en dieper in de leringen van de New Age gevoerd. Het was erg vernederend toen ik uiteindelijk begreep hoe ik geestelijk misleid was geweest. Ik leerde via de harde weg dat “zo bedoelde” ervaringen niet altijd van God komen.

Zo was ik dan verrast, en duidelijk ontgoocheld, dat Rick Warren ervoor koos zijn boek te beginnen met de lezer te benaderen met hetzelfde middel waar ik zo frequent bij betrokken was toen ik in de New Age zat. In de opdrachtpagina van *The Purpose-Driven Life* schreef Rick Warren:

Dit boek is opgedragen aan u. Voordat u geboren werd had God *dit moment* in uw leven gepland. Het is geen toeval dat u dit boek in handen neemt.¹⁴

Er bestaat geen argument dat God bepaalde omstandigheden arrangeert en veel goeds in uw leven brengt door deze gebeurtenissen. Maar Hij staat wel toe dat wij geconfronteerd worden met bepaalde omstandigheden die ons geloof op de proef stellen. God wil niet dat wij gewoon Rick Warrens woord aannemen, of dat van iemand anders, over geestelijke materies. Wij moeten niet zomaar iets aannemen. God wil dat wij bidden en Zijn wijsheid zoeken in alle zaken. Hij wil dat wij zijn als de Bereërs en alles wat er gezegd word toetsen aan de Schrift. Het is gewoon te gemakkelijk misleid te worden - in het bijzonder in deze dagen.

Dat Rick Warren zo onmiddellijk zijn lezers zegt dat zijn boek een “zo bedoelde” ervaring is van God is veel meer dan een beetje onhandigheid. Veel New Age auteurs zeggen precies hetzelfde over hun boeken. Het kan erg intimiderend zijn. Toen ik in de New Age zat werd ik er zovele malen door benaderd. Ik dacht dat als mij dit door God werd gezegd, en als het “zo bedoeld” was, ik dan beter aandacht kon schenken en doen wat mij gezegd werd. Maar later leerde ik door aangrijpende geestelijke ervaringen dat ik niet zomaar iets van God moest aannemen omdat er een mens spreekt die geestelijk onderlegt schijnt te zijn. Alles moet door Gods Woord onderbouwd zijn. Niet alles is “bestemming”. Niet alles is “zo bedoeld”. Er is een Bedrieger.

En toen ik dan verder die opdrachtpagina las, was ik verrast te zien dat er blijkbaar nog een ander probleem was. Om een of andere reden citeerde Rick Warren Eugene Petersons *The Message* alsof dit betrouwbaar is en gezaghebbende Schrift.

2. “The Message” en mijn radiowaarschuwing van 1994

**Zij hebben een gedaante van godsvrucht,
maar hebben de kracht daarvan verloochend.
Keer u ook van hen af.**

2 Timotheüs 3:5

Ik werd me voor het eerst bewust van Eugene Petersons “parafraze” van de Bijbel in 1994, toen ik een wekelijkse bijdrage leverde in een radioprogramma aan de oostkust. De producer van het programma gaf mijn wekelijkse bijdrage de titel: “Ons oog op de vijand houden”. Het was gebaseerd op een Schriftplaats uit het eerste Boek van Petrus, waar deze waarschuwde:

Zijt nuchter, en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een briesende leeuw, zoekende, wie hij zou kunnen verslinden. (1 Petrus 5:8).

Wegens mijn betrokkenheid in de New Age leringen zou ik commentaar geven op goed verkopende New Age boeken en andere onderwerpen die New Age implicaties brachten voor de Kerk. In één programma drukte ik mijn bezorgdheid uit over auteur Eugene Petersons nieuwe parafraze van de Bijbel, met als titel *The Message* - De Boodschap.

Op de eerste pagina van *The Message*, wordt het boek beschreven als “een eigentijdse weergave van de Bijbel vanuit de oorspronkelijke talen, bedoeld om zijn toon, ritme, gebeurtenissen en ideeën in alledaagse taal uit te drukken”. Met andere woorden: Peterson nam de zorgvuldig uitgedrukte woorden van de Heilige Schrift en zette ze om in zijn eigen gekozen woorden en idiomen.

Ik drukte mijn diepe bezorgdheid uit over *The Message* in mijn radioprogramma. Iedereen die *The Message* zou lezen zou heel snel zien hoe de verzen van de Schrift dikwijls een verduisterde of andere betekenis kregen. Belangrijke details werden soms overgeslagen terwijl er vaak misleidende woorden en frasen aan toegevoegd werden. Bijvoorbeeld: toen de discipelen Jezus vroegen over Zijn tweede komst en het einde van de wereld, is Zijn antwoord in de Bijbel erg direct en helder:

En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden. (Mattheüs 24:4-5).

Deze belangrijke Bijbelverzen hadden mijn ogen geopend voor de waarheid toen ik nog verwickeld was in de New Age. *A Course in Miracles* en mijn andere New Age leerboeken hadden mij geleerd dat liefde alles is wat er is. Al het andere is “vrees” en “illusie”. Mij werd gezegd dat vermits God liefde is, God daarom *in* iedereen en alles is. Er is geen *scheiding* tussen God en Zijn schepping. Vermits alles liefde is, en alles is “God”, zijn wij natuurlijk “Een” met God en Christus en de hele schepping. Les 124 in *A Course in Miracles* leerde ons te bevestigen: “Laat mij herinneren dat ik één ben met God”.¹ Wanneer de “Jezus” van *A Course in Miracles* werd gevraagd of hij de Christus was, dan antwoordde hij: “O ja, samen met u”.² Volgens *A Course in Miracles* en mijn andere New Age studieboeken, is de hele mensheid goddelijk. Wij zijn allen “God” en wij zijn allen “Christus” en wij zijn allen “Een”.

Ik herinner me de dag dat ik Mattheüs 24:4-5 las en volledig vatte wat Jezus zei. Deels dankzij die Schriftplaats begreep ik plotseling hoe ik bedrogen was. Ik was niet Christus, en helemaal geen deel van Christus. Jezus is de ene en enige Christus - er is *geen* ander. In mijn boek *The Light that was Dark* beschreef ik het belang van die Schriftplaats en zijn persoonlijke betekenis voor mij:

Zij die geloofd hadden in de Jezus van de *Course* - dat hij de Christus was en wij ook - waren bedrogen ... Maar door het geloven van de *Course* en mijn andere geestelijke leraren, was ik ongewild de persoon geworden waartegen de echte Jezus me waarschuwde: “Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden”.³

Het was voor mij erg ontvullend te realiseren dat ik een van hen was waarvoor Jezus Zijn volgelingen waarschuwde. Deze Schriftplaats stelde mij in staat te begrijpen dat mijn New Age geloof, namelijk dat ik Christus was, een beslist valse leer was. Wegens deze belangrijke Schriftplaats ging ik me realiseren dat Jezus' waarschuwing van toepassing was op de hele New Age beweging - ik en mijn vrouw inbegrepen. Deze bijzondere Schriftplaats hielp me om mijn leven te redden. Het gaf me goddelijk inzicht in de dynamiek van het bedrog waarvan ik deel uitmaakte. Maar niet zo met Eugenes parafraze van deze zelfde Schriftuur. Zijn versie lijdt gebrek in het overbrengen van wat Jezus *echt* zei. Toen de discipelen vroegen naar Jezus' tweede komst en het einde van de wereld, geeft Petersons lezing het volgende weer:

Jezus zei: "Kijk uit voor oordeelsdagbedriegers. Vele leiders zullen opkomen met vervalste identiteiten, beweerend: 'Ik ben Christus, de Messias'. Zij zullen veel mensen misleiden".⁴

Door het overslaan van de waarschuwing: ziet toe dat "niemand" u verleide, en door het te parafrazeren met enkel een algemene aandacht voor "oordeelsdagbedriegers" en "leiders met vervalste identiteiten", miste Petersons parafraze compleet de ontmaskering van ieder van ons die in de New Age beweging waren en die geloofden dat zij Christus waren. De tekst stond ook valse Christussen toe die zich portretten als "vredelievenden" en niet als "oordeelsdagbedriegers" om zo onder de schriftuurlijke radar door te glippen. Jezus beperkte zijn commentaar over valse Christussen niet tot "oordeelsdagbedriegers". In feite specificerde Hij helemaal geen "oordeelsdagbedriegers". Zijn waarschuwing was allesomvattend. Hij zei: "Ziet toe, dat niemand u verleide". Hij waarschuwde tegen *iedereen* die zegt "Ik ben Christus".

Mijn vrouw en ik waren geen "oordeelsdagbedriegers". Wij waren geen "leiders met vervalste identiteiten". Als wij enkel Petersons parafraze hadden gelezen, toen wij nog ongelovigen waren, dan hadden wij nooit onszelf en de New Age beweging in die profetische Schriftpassage gezien. Maar dank zij een *echte* Bijbel werd ons duidelijk aangetoond dat wij het onderwerp waren van Jezus' waarschuwing. Toen we tot geloof kwamen leerden wij dus uit eerste hand hoe de precisie van een zuiver vertaalde Bijbel het verschil kan maken tussen waarheid en bedrog.

Een vers in Hebreëen drukte mooi uit wat wij geleerd hadden en wat ik probeerde over te brengen aan de radioluisteraars aangaande het verschil tussen een slecht vertaalde Bijbel en het ware Woord van God.

Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling van de ziel, en van de geest, en van de samenvoegselen, en van het merg, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. (Hebreëen 4:12)

Ik was erover verbaasd dat Petersons boek verkocht begon te worden in christelijke boekhandels. Ik was erover bezorgd dat wanneer het populair zou worden het veel mensen kon bedriegen. Ik vroeg me af hoe Peterson zomaar aan Gods woord kon toevoegen, afnemen en het veranderen en daarbij geen vrees had. De bijbelse waarschuwing "bework uw eigen zaligheid met vrees en beven" (Filippenzen 2:12) leek me zo vanzelfsprekend. We kunnen Gods Woord niet zomaar naar mensenhand zetten. God waarschuwt ons aan het eind van de Bijbel:

Want ik betuig aan een ieder, die de woorden der profetie van dit boek hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn. En indien iemand afdoet van de woorden van het boek dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is. (Openbaring 11:18-19).

Maar toen Petersons boek voor het eerst uitkwam was er geen reden te denken dat het op een dag zou geciteerd worden als het Woord van God. Terug in 1994 leek *The Message* slechts het zoveelste vreemd schijnsel te zijn op een christelijke markt die reeds al teveel gebrek leed aan onderscheidingsvermogen. Ik was er mij niet van bewust dat iemand dit serieus nam, laat staan dat iemand ernaar verwees als gezaghebbende Schrift. Maar vandaag is het terug - Rick Warren citeerde uit Petersons parafraze alsof dat Gods Woord zou zijn.

3. Welke “Message”?

“Zoals boven, zo beneden; zoals beneden, zo boven”.
Deze stelregel impliceert dat de transcendente God
achter het fysieke universum en de
immanente God binnen in ons, één zijn.¹

Ronald S. Miller en de redacteurs van *New Age Journal*
As Above, So Below, 1992

Eugene Petersons *The Message* (De Boodschap) lijkt erg belangrijk voor Rick Warren. Het is de eerste Bijbelversie die hij citeert in *The Purpose-Driven Life*. Hij citeert die op de pagina die zijn eerste hoofdstuk voorafgaat. Hij gebruikt citaten uit *The Message* om zijn eerste hoofdstuk te openen en te sluiten. Vijf van de zes schriftplaatsen die Rick Warren in zijn eerste hoofdstuk citeert komen allemaal uit *The Message*. Zelfs de titel van het eerste hoofdstuk: “It All Starts with God”, werd genomen uit *The Message*-parafrase van Kolossenzen 1:16, recht onder de hoofdstukhoofding.

Want alles, absoluut alles, boven en beneden, zichtbaar en onzichtbaar, ... alles begon in hem en vindt zijn doel in hem.²

De *King James Vertaling* en de *Statenvertaling* geven Kolossenzen 1:16 als volgt weer:

Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen.

Het was niet zozeer Petersons gebruik van de frase “alles begon” in plaats van “geschapen”, of zelfs het woord “doel” dat mij zo opviel, dan wel zijn gebruik van de frase “boven en beneden” in plaats van “hemel en aarde”. Toen ik in de New Ages was, werd goed begrepen dat de woorden “boven en beneden” metafysische/New Age-connotaties hadden en dat ze routinematig als substituut werden gebruikt voor “hemel en aarde”. In feite was de term “zoals boven, zo beneden” een algemeen geaccepteerde New Age frase.

Het Gebed van de Heer: *The Message*

Onze Vader in de hemel.

Openbaar wie gij zijt.

Maak de wereld goed;

Doe wat het beste is -

zoals boven, zo beneden

Hou ons in leven met drie goede maaltijden.

Hou ons door u vergeven en

vergevende anderen.

Bewaar ons voor onszelf

en de Duivel

U hebt de leiding!

U kan alles doen wat U wilt! U schittert in schoonheid!

Ja. Ja. Ja.³ (*nadruk toegevoegd*)

(*Erg letterlijk vertaald*)

Het Gebed van de Heer: *Statenvertaling*

Onze Vader, Die in de hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd.

Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede,

gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij

vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,

maar verlos ons van de boze.

Want Uw is het Koninkrijk,

en de kracht, en de heerlijkheid, in eeuwigheid,

amen. (*nadruk toegevoegd*)

Tijdens het lezen doorheen *The Message*, ontdekte ik dat Peterson de hele frase “zoals boven, zo beneden” in zijn parafrase van het Gebed van de Heer had gevoegd. Ik vergeleek Petersons versie van het gebed met de *King James*¹ vertaling van hetzelfde gebed in Mattheüs 6:9-13. Peterson had opzettelijk het substituut “zoals boven, zo beneden” aangebracht in plaats van “gelijk in de hemel alzo ook op de aarde”.

¹ De King James vertaling staat gelijk met onze Statenvertaling, vertaald vanuit dezelfde Textus Receptus.

In Kolossenzen 1:16 verkoos Peterson opnieuw het gebruik van de termen “boven” en “beneden” in plaats van het algemeen aanvaarde “hemel” en “aarde”, zoals dat gevonden wordt in de meeste Bijbelversies. Het “boven” en “beneden” in Kolossenzen 1:16 is een duidelijk derivaat van het “zoals boven, zo beneden” dat hij eerder had gebruikt in zijn parafrase van het Gebed van de Heer. Deze afgeleide vorm van de completere frase “zoals boven, zo beneden” is evenzo eigen aan de New Age.

Het feit dat deze hele “boven” en “beneden” kwestie zich presenteerde op de eerste pagina van het eerste hoofdstuk van Rick Warrens boek verbijsterde me. Zag ik daar misschien teveel in? Bestond er een redelijke uitleg voor Eugene Petersons gebruik van de term “zoals boven, zo beneden” in het Gebed van de Heer en in zijn afgeleide vorm in Kolossenzen 1:16? Of kan er sowieso een goede reden bestaan voor het inlassen van een occulte New Age term temidden van het Gebed van de Heer?

Het oude Egypte en Eenheid

Juist in die tijd dat ik Eugene Petersons gebruik van de term “zoals boven, zo beneden” waarnam, was ik aanwezig op een boekenverkoop in onze lokale bibliotheek. Bijna verloren tussen allerlei kookboeken en handleidingen was er een boek dat geschreven en gepubliceerd was door de redacteurs van de *New Age Journal*. Het droeg de titel: *As Above, So Below* (zoals boven, zo beneden). Ik pikte het op en begon te lezen. In de inleiding had de hoofdredacteur van het boek, Ronald S. Miller, het volgende geschreven:

Duizenden jaren geleden, in het oude Egypte, geloofde de grote meesteralchemist Hermes Trismegistus, een tijdgenoot te zijn van de Hebreeuwse profeet Abraham, en verkondigde deze fundamentele waarheid over het universum: “Zoals boven, zo beneden; zoals beneden, zo boven”. Deze stelregel impliceert dat de transcendente God achter het fysische universum en de immanente God binnenin onszelf één zijn. Hemel en Aarde, geest en materie, de onzichtbare en zichtbare werelden vormen een eenheid waarmee wij intiem verbonden zijn.⁴

Hij vervolgde deze uitleg door het citeren van Sufi-geleerde Reshad Field:

“Zoals boven, zo beneden’ betekent dat de twee werelden onmiddellijk als een eenheid worden gezien van zodra wij ons onze essentiële eenheid met God realiseren ... De Ene en de velen, tijd en eeuwigheid, alles is Een”.⁵ (*De weglatingspuntjes staan in het origineel*)

De *New Age Journal* redacteur ging verder met te stellen dat oude vormen van religie de mensen niet meer kunnen dienen, en dat de term “zoals boven, zo beneden” de “opkomende spiritualiteit” beschrijft die snel oprukt naar het wereldtoneel. Hij besloot zijn inleiding op het boek *As Above, So Below* met te schrijven:

Het wezen van deze verkenning suggereert dat wij leven in een tijdperk van spirituele heruitvinding, een tussentijdperk dat de veiligheid en zekerheid van het bekende laat bestaan om het nieuwe uit te zoeken, het niet verkende, het mogelijke.⁶

Van de boekenverkoop in de bibliotheek ging ik naar het internet, en tikte “as above, so below” in de Google-zoekmachine om te kijken wat dat zou opleveren. Er kwamen talloze referenties. De geheel eerste verwijzing las als volgt:

Deze frase komt uit het begin van het Smaragdtablet² en omvat het hele systeem van traditionele en moderne magie dat gegrift was op het tablet, in cryptische woorden, door Hermes Trismegistus. De betekenis van deze frase is dat men gelooft dat het de sleutel bevat voor alle mysteriën. Alle systemen van magie maken er aanspraak op te functioneren door deze formule. ‘Dat wat boven is, is hetzelfde wat beneden is’ ... Het universum is hetzelfde als God, God is hetzelfde als de mens ...⁷

² Of: Tabula Smaragdina, alchemistisch geschrift van Egyptisch-Griekse oorsprong, dat via de Arabieren in de middeleeuwen naar Europa overgeleverd werd. Het werd toegeschreven aan de mythologische figuur Hermes Trismegistos. De alchemisten (zie alchemie) beschouwden deze tabula smaragdina als oertekst van de alchemistische literatuur. De vijftien erin voorkomende ‘Geheimvolle Recepten’ werden de leidraad voor hun alchemistisch werk. (Encarta 2002).

Ik begon de meest populaire websites te onderzoeken voor “as above, so below”, en elke site beschreef de term als dat die dezelfde occulte, mystieke, oosterse, New Age, esoterische en magische bronnen heeft. Eén site stelde:

De oude frase: “zoals boven, zo beneden” beschrijft de Eenheid van Alles Dat is.⁸

De frase “ZOALS BOVEN, ZO BENEDEN” was de titel van een pagina van een Theosofische website met “esoterische” leringen van New Age matriarch Alice A. Bailey. Een afgeleide vorm van de term - gelijk aan Petersons verkorte gebruik van “boven en beneden” in Kolossenzen 1:16 - verscheen op de website in een citaat van theosofiestichter Helena Blavatsky’s New Age pionierwerk: *The Secret Doctrine*:

Boven: de Zoon is de hele KOSMOS;
Onder: hij is de MENSHEID.⁹

Om te zien of er enige andere verklaring was voor Petersons gebruik van deze mystieke New Age frase, plaatste ik de frase *as above, so below* naast de term *christianity* in de zoekmachine van de computer die ik gebruikte. Toen kwamen er slechts zeven directe referenties. Geen van deze had iets van doen met bijbels Christendom. De eerste verwijzing was getiteld: “Mystical Christianity” en zei:

... om de zoeker van een innerlijk spiritueel pad middelen te helpen vinden om zijn spirituele reis te bevorderen naar een mystiek en magisch Christendom.¹⁰

Tijdens al mijn zoekwerk kon ik geen goede reden vinden voor Petersons gebruik van “zoals boven, zo beneden” in zijn parafrase van het Gebed van de Heer. Evenmin kon ik enige goede reden vinden voor zijn gebruik van de klaarblijkelijke “boven en onder” afleiding in zijn Kolossenzen 1:16 parafrase die Rick Warren gebruikte aan het begin van zijn boek om zijn lezers in te leiden in *The Purpose-Driven Life* of Doelgerichte Leven.

En wat dan nog?

Ik denk dat indien Rick Warren of iemand anders zou zeggen: “En wat dan nog?” ik daarop zou zeggen: “Hoe komt het?” Hoe komt het dat Eugene Peterson een universeel geaccepteerde, mystieke New Age term invoegde, in het midden van het Gebed van de Heer? En hoe komt een afgeleide uitdrukking daarvan in zijn parafrase van Kolossenzen 1:16? Zelfs als u dacht dat er een of andere “goede” reden bestond voor het gebruik van de uitdrukking “zoals boven, zo beneden”, waarom zou u dat dan doen? Waarom zou u een term kiezen die zo duidelijk zijn oorsprong heeft in het magische of oude Egypte en die vandaag zo sterk geïdentificeerd wordt met de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit?

“Zoals boven, zo beneden” stemt in met de “immanente” New Age zienswijze dat God niet louter buiten de schepping staat, maar ook *binnenin* de schepping. Het betekent dat God “in” iedereen en alles is. Het is een perfecte aanduiding van het New Age concept van “Eenheid” en voorziet in een duidelijke ondersteuning van de New Age controverse: “Wij zijn allen Een”.

Zoekervriendelijk?

Ik trachtte mij in te beelden wat het vandaag zou betekenen voor een verwarde New Ager in een Doelgerichte Kerk te komen die *The Message* gebruikt en deze populaire New Age frase te vinden in het Gebed van de Heer. Of wat moet het voor deze persoon betekenen een exemplaar van Rick Warrens boek in handen te krijgen, om slechts een afgekorte vorm van deze zelfde New Age frase te vinden aan het begin van *Het Doelgerichte Leven*? Dit kan moeilijk de manier zijn om het Evangelie van Jezus Christus te introduceren bij een ongelovige New Ager.

Rick Warrens herintroductie van *The Message* in mijn leven heeft enkel mijn bezorgdheden versterkt die ik oorspronkelijk verwoord had op de radio toen Petersons boek voor het eerst uitkwam. Waarom werd Rick Warren zo aangetrokken door *The Message*? *The Message* verduisterde niet enkel profetische schriftplaatsen zoals Mattheüs 24:3-5, het introduceerde ook geparafraseerd mate

riaal zoals de frase “zoals boven, zo beneden” waardoor het leek alsof de leringen van de Bijbel “Een” waren met die van de New Age.

In mijn *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, had ik waargenomen:

En het is, inderdaad, erg verwarrend vandaag vele christelijke leiders te zien die vele van dezelfde woorden en uitdrukkingen aanwenden die algemeen gebruikt worden in hun [New Age] “nieuwe Evangelie” tegenhangers.¹¹

Spijtig genoeg hebben niet onderscheidende christelijke leiders niet adequaat dit [New Age] “nieuwe evangelie” aan de kaak gesteld, met als gevolg dat de geest achter het “nieuwe evangelie” de Kerk is binnengekomen.¹²

4. De vriendelijke christelijke weduwe

**De hemel en de aarde zullen voorbijgaan,
maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan**

Mattheüs 24:35

Toen ik in de New Age was en erg verwickeld in *A Course in Miracles*, werkte ik voor een Noord Californisch agentschap als een programmacoördinator ten dienste van ontwikkelingsgestoorden (invaliden). Toen ik op een dag een bezoek bracht aan een weduwe en moeder van een van mijn cliënten kwam het onderwerp religie ter sprake. Na te vragen wat ik geloofde, luisterde zij beleefd toen ik mijn enthousiasme met haar deelde voor de New Age leringen in *A Course in Miracles*. Toen ik omschreef wat ik geloofde, lachte zij minzaam maar zei niet veel. Toen het gesprek op zijn einde liep, excuseerde zij zich even en ging een andere kamer binnen. Toen zij terugkeerde hield zij een grote, blauwe *King James Bijbel* in de hand. Zij wilde dat ik die hield. Om haar niet te beledigen, en omdat ik zag dat de kleur perfect paste bij mijn *Course in Miracle* boeken, accepteerde ik haar gift.

Verscheidene jaren later, toen mijn vrouw en ik begonnen te begrijpen hoe wij bedrogen waren door *A Course in Miracles* en onze andere New Age leringen, was het de *King James Bijbel* van deze vrouw waar wij ons voortdurend naar richtten voor raad en steun. Ik zag scherp de verschillen tussen het New Age “evangelie” en het Evangelie van Jezus Christus, en deze Bijbel was bepalend voor onze uiteindelijke bekering tot het christelijke geloof. En wij zijn doorgedaan met het gebruik van de *King James Bijbel* in de afgelopen twintig jaar. Hij is onze gids geweest in alles wat wij deden. Wij vonden dat hij mooi geschreven was, en vonden hem ook goed leesbaar. Occasioneel verouderde woorden worden dikwijls duidelijk door hun context of ze kunnen makkelijk opgezocht worden - een kwestie van seconden. Meer dan wat dan ook hebben de leringen van de *King James Bijbel* altijd als waar geklonken.

Bijbelversies werden maar een item voor ons toen mijn boek *The Light that was Dark* in het stadium kwam van gepubliceerd te worden bij Moody Press. Moody stond erop dat ik vele van mijn King James citaten zou omzetten in een nieuwere Bijbelversie. Zij zeiden dat dit te maken had met het “leesbaarder” maken van mijn boek, en “seeker friendly” (aantrekkelijk voor de zoekende), en zo kwam ik tegen mijn zin aan hun vraag tegemoet. Ik zou dat vandaag niet meer doen.

Ik heb nooit begrepen waarom kerkleiders het nodig vonden de *King James* vertaling naar beneden te halen en er zich bijna voor te verontschuldigen.³ Als “zoekenden” had de *King James Bijbel* ons *precies* gewezen waar wij aan toe waren. Het kan voor velen misschien niet “geestelijk correct” geweest zijn dat die vriendelijke vrouw aan een ongelovige een *King James Bijbel* gaf, maar ik zal voor altijd dankbaar zijn voor wat zij deed. Het hielp onze levens te redden.

Geen gerechtvaardigde reden?

³ Hetzelfde gaat op voor onze betrouwbare Statenvertaling.

Nadat ik al die jaren één Bijbel gebruikte, wilde ik begrijpen waarom Rick Warren het nodig vond om vijftien verschillende Bijbelversies en parafrases van de Bijbel te gebruiken in *The Purpose-Driven Life*. Achteraan in zijn boek vond ik volgende uitleg:

Dit boek bevat bijna duizend citaten uit de Schrift. Ik heb bewust de Bijbelvertalingen gevarieerd, om twee belangrijke redenen. Ten eerste: hoe goed een vertaling ook mag zijn, zij heeft haar beperkingen ...

Ten tweede: zelfs belangrijker is het feit dat wij dikwijls de volle impact missen van vertrouwde Bijbelverzen, *niet* vanwege hun arme vertaling, maar gewoon omdat ze vertrouwd zijn geworden zijn! ... Daarom heb ik weloverwogen parafrases gebruikt om u te helpen Gods waarheid te zien op nieuwe, *frisse* manieren. Engelsprekende mensen zouden God moeten danken dat zij zoveel verschillende versies hebben voor godvruchtig lezen.¹

Ik kon echt niet vatten wat Rick Warren zei over “beperkingen” en al te zeer “vertrouwde” verzen. Ik heb altijd een vol vertrouwen gehad in de *King James* vertaling, en vertrouwde verzen werden voortdurend kostbaarder doordat hun waarheid voortdurend weerklonk in onze levens, jaar na jaar.

Van de vijftien verschillende versies die hij gebruikte was *The Message* Rick Warrens favoriet. In *The Purpose-Driven Life* verwees hij zelden naar de *King James Bijbel*. Ik vond zijn vreemde reden daarvoor in zijn 1995-boek, *The Purpose-Driven Church*:

Lees de Schrift vanuit een nieuwere versie. Met al de mooie vertalingen en parafrases die vandaag beschikbaar zijn, is er geen gerechtvaardigde reden het Goede Nieuws te complex te maken met ons vierhonderd-jaar-oude Engels. Het gebruik van de King James Version scheidt een onnodige culturele barrière ... Klarheid is belangrijker dan poëzie.²

Geen “gerechtvaardigde reden” om de *King James Bijbel* te lezen? Ik herinner me dat ik dat las en er erg verbaasd over was. Hoe kon hij zoiets leren dat zo onwaar is? De *King James Bijbel* had nooit het “Goede Nieuws complex gemaakt” voor mijn vrouw en ik toen wij verloren waren in de New Age - het heeft voorzien in een veel grotere klarheid door het bedrog bloot te leggen van onze New Age leringen. In *The Light dat was Dark* gaf schreef ik het volgende:

Toen wij uiteindelijk onze geestelijke misleiding konden doorzien, vielen de meeste Schriftplaatsen die we gelezen hadden op hun plaats. Het was of er schellen van mijn ogen vielen, en plots werd het Nieuwe Testament overstroomd met licht. Alhoewel wij nog veel te leren hadden over andere aspecten van het geloof, was het duidelijk dat wij, doordat wij grondig misleid waren geweest, wij de Bijbelse omschrijving van bedrog reeds goed begrepen hadden.³

Soms dachten wij dat wij iedereen in de war brachten behalve onszelf. Ontgoocheld maar niet ontmoedigd door onze vrienden, en ontmoedigd maar niet gedesillusioneerd door sommige kerken, waren wij niettegenstaande besloten om ons verhaal te vertellen over de realiteit van de boosheid, en de kracht en majesteit van de ware Christus - hoe het de Bijbel was, niet onze alternatieve spirituele leringen, die helderder en waarheidsvoller leest dan een krant.⁴

God had op een machtige manier de *King James Bijbel* gebruikt om de waarheid te onthullen. Hij heeft ons uit de New Age getrokken en ons op solide grond gezet. Zijn rechttoe rechtaan waarschuwingen en leringen waren duidelijk en waar. Als wij afhankelijk waren geweest van *The Message*, of sommige van de andere Bijbelversies die Rick Warren gebruikt, dan zouden wij misschien vandaag nog in de New Age zitten. Het was de klarheid en de precisie van onze *King James Bijbel* dat het bedrog achter onze New Age leringen heeft blootgelegd. En het is de klarheid en precisie van onze *King James Bijbel*⁴ die doorgaat met het blootleggen van deze zelfde New Age leringen die vandaag in onze kerken binnensluipen. Ik dank God dat niet iemand mij *The Message* in handen stopte toen ik nog in de New Age zat. En ik dank God voor zo'n vriendelijke christelijke weduwe.

⁴ Andermaal: hetzelfde gaat op voor onze betrouwbare Statenvertaling.

5. Robert Schuller

**Onze echte overleving “als soort hangt af van hoop.
En zonder hoop zullen wij het geloof verliezen
dat wij het aankunnen”¹**

Robert Schuller (citerend auteur Rene Dubos)
Self Esteem: The New Reformation, 1982

**Hoop is zo essentieel voor ons leven als lucht en water.
U hebt hoop nodig om het aan te kunnen”²**

Rick Warren
The Purpose-driven Life, 2002

Ik wist dat ik geestelijk geleid werd toen ik in de New Age zat. Ik wist echter niet wat het was om geleid te worden door een bedrieglijke geestelijke wereld. Ik wist zelfs niet dat er een bedrieglijke, misleidende geestelijke wereld was of dat er zoiets bestond als misleidende geesten. Ik realiseerde me niet dat misleidende geesten zich konden voordoen als “God” en “Jezus” en de “Heilige Geest”. Ik wist niet dat de Bijbel waarschuwt tegen deze bedrieglijke geesten opdat wij niet zouden bedrogen worden door een “andere Jezus”, een “andere geest”, en een “ander evangelie” (1 Johannes 4:1; 2 Korinthiërs 11:3-4).

Jaren geleden had ik, zoals eerder al gezegd, een aantal schijnbare “zo bedoeld” bovennatuurlijke ervaringen die me deden geloven dat mijn New Age leringen uit God waren en dat ik op het juiste pad liep. Ik had geen idee dat er een Bedrieger was en dat ik geestelijk misleid werd. Het begon allemaal met wat leek op een onschuldige waarzeggerij. Om een vrouw die ik pas ontmoet had tevreden te stellen stemde ik ermee in een vriendin te ontmoeten van een vriendin van haar, uit Canada, die een reizende waarzegster was. Enigszins sceptisch over die dingen, was ik echter verbaasd hoeveel de waarzegster over mij leek te weten. Tijdens haar sessie beschreef zij dingen die ik nooit met iemand gedeeld had. Dit gaf haar in mijn ogen geloofwaardigheid en het maakte mij benieuwd naar wat verder in onze sessie zou gebeuren. In *The Light was Dark*, beschreef ik wat er gebeurde:

Het was tegen het eind van de sessie dat ik voor het eerst een turbulente sensatie gewaar werd boven mijn hoofd. Ik trachtte het te negeren, maar het wou niet weggaan. Het was een vreemd maar geen onaangenaam gevoel en het leek te fladderen, vibreren en zelfs te tingelen boven mij. Ik werd opgeschrikt toen Bonnie het volgende zei:

“Bent u zich ervan bewust dat er een lichtbol is boven uw hoofd?”

Ik was sprakeloos. Een bol van licht? Is het *dat* wat ik voelde? Dit werd een beetje wild.

Ik zei Bonnie dat ik *iets* had gevoeld boven mijn hoofd maar dat ik niet wist wat het was. Zij zei me opnieuw:

“Het is een lichtbol”.

In een reflex trachtte ik te begrijpen wat een lichtende bol boven mijn hoofd kwam doen. Toen vroeg ik het voor de hand liggende:

“Waarom is er een lichtbol boven mijn hoofd?”

“Er wordt u getoond dat u veel hulp hebt aan de andere kant”, zij ze nuchter.

“Wat bedoelt u met ‘de andere kant’?”

“De geestelijke wereld”, was haar snelle reactie. “Familie en geliefden die overleden zijn, zowel als engelen en andere geesten die om wat voor redenen ook u welgezind zijn. Zij maken zich aan u bekend. Zij reiken u de hand en laten u weten dat zij beschikbaar zijn als u hun hulp wenst”. Bonnie lachte; zij leek tevreden over deze blijk van steun.

Ik was geïntrigeerd dat er een geestenwereld bestond en was geflatteerd door hun interesse voor mij. Ik vroeg Bonnie om daarover wat meer te vertellen.

“Zij die aan de andere kant zijn weten waar u doorheen gaat. Alhoewel zij zich aan u bekend maken, willen zij zich niet mengen in uw leven zonder uw toestemming. Als u hun hulp wenst dan moet u die vragen”. ...

Ik zat verbluft op mijn stoel en trachtte het te begrijpen. *Hoe verbazingwekkend, dacht ik, dat wij de geestenwereld kunnen contacteren. Er bestaat daar werkelijk een spirituele dimensie en zij willen en kunnen ons helpen.* Ik wist op dat ogenblik dat ik hun hulp wilde. Ik begreep dat de bol van licht op het juiste moment in mijn leven was gekomen. Het gaf me een erg nodig gevoel van waardering. Ik voelde me beter in mijn vel, wetend dat men ergens daarboven in het universum echt om mij gaf. Plots voelde ik mij niet alleen. Voor zover het mij betreft, was de bol van licht een daad van medegevoel, en ik was dankbaar.³

Ik schreef verder in mijn boek hoe ik later diezelfde dag tot al dezen “aan de andere kant” bad en vroeg om in mijn leven te komen. Kort daarna ging mijn leven van start als een raket de New Age in, en ik dacht dat het “zo bedoelde” ervaringen van God waren die in mijn leven binnenstroomden. Ik begreep niet dat ik me zojuist onopzettelijk ingelaten had met een bedrieglijke geestenwereld die volledig beschreven is en waarvoor gewaarschuwd wordt in de Bijbel. Het was niet eerder dan vijf jaar later dat ik begon te begrijpen wat er gebeurt als men zich bezighoudt met geestelijke leiding die niet van God komt maar van Zijn geestelijke Tegenstander. Vele New Age leiders vandaag beschrijven gelijkaardige bovennatuurlijke ervaringen die hun betrokkenheid in de bedrieglijke leringen van de New Age initieerden of verder versterkten.

Gerald Jampolsky

Ik zijn boek *Teach Only Love* beschrijft psychiater Gerald (Jerry) Jampolsky hoe hij “een van de vreemdste en meest verbazingwekkende ervaringen had” in zijn leven nadat hij bestreken werd met een pauwenpluim en aangeraakt door de Indiase goeroe Swami Baba Muktananda. Jampolsky beschreef breedvoerig de effecten van die ervaring en hoe de aanraking van de goeroe resulteerde in een “radicale omschakeling” in zijn “geloofssysteem”.⁴

Na vijf minuten stilzitten begon mijn lichaam te trillen en te beven op een onbeschrijfelijke manier. Mooie kleuren verschenen overal om me heen, en het leek alsof ik uit mijn lichaam was gestapt en dat ik ernaar keek vanuit de hoogte. Ten dele vroeg ik me af of iemand mij een hallucinogene drug had gegeven of dat ik gek aan het worden was.

Ik zag kleuren wier diepte en schittering ver boven alles gingen dat ik mij ooit had ingebeeld. Ik begon in tongen te spreken - een fenomeen waar ik van gehoord had maar niet in geloofd. Een prachtige lichtstraal kwam de kamer binnen en ik besliste op dat ogenblik te stoppen met evalueren wat er gebeurde om gewoon één te worden met de ervaring, om er helemaal in op te gaan.⁵

Alhoewel ik gewoonlijk al een hoog energiepeil heb, voelde ik mij de volgende drie maanden opgeheven en ik had maar weinig slaap nodig. Ik was gevuld met een bewustzijn van liefde, helemaal anders dan wat ik voordien had gekend. De kracht van deze ervaring maakte mij gewillig om een nieuwe kijk te krijgen op alles wat ik ècht noemde, omdat ik een blik had geworpen op een realiteit die niet beperkt werd door het fysieke. Dit was een belangrijke stap naar een complete herwaardering van mijn concepten over God en spiritualiteit. Alhoewel ik het niet wist in die tijd, was deze ervaring er om mij voor te bereiden op mijn kennismaking met *A Course in Miracles*, een jaar of zo later. Maar ondertussen was er nog strijd in mijn leven.⁶

Dat volgende jaar, 1975, gaf Jampolsky's goede vriendin, Judith Skutch, die spoedig de uitgever zou worden van *A Course in Miracles*, hem een exemplaar van de *Course* alhoewel het nog maar als manuscript bestond.⁷ In *Journey Without Distance: The Story Behind A Course In Miracles*, schreef auteur Robert Skutch:

Jerry was een van de eerste ontvangers van het gefotokopieerde manuscript. Het kwam tot hem op een bijzonder geschikte tijd, want hij was recent door een pijnlijke echtscheiding gegaan en hij dronk veel. Hij begon zijn levensdoel in vraag te stellen ...⁸

In zijn boek *Love is Letting Go of Fear*, beschrijft Jampolsky hoe hij op een dag, terwijl hij las in de *Course*, een “innerlijke stem” hoorde die hem zei: “Geneesheer, genees uzelf: dit is uw weg naar huis”.⁹ Bovennatuurlijk beïndrukt door de innerlijke stem en door wat hij las, werd Jampolsky een

zowat onmiddellijke bekeerling tot de “God” en “Christus” van *A Course in Miracles*. Hij is sindsdien een prominent voorstander en New Age leider geworden. In 1979 werd zijn bestseller over *A Course in Miracles* met de titel *Love Is Letting Go of Fear* gepubliceerd. Het was dit Jampolsky-boek dat mij naar *A Course in Miracles* leidde en me aanzette om nog dieper de leer van de New Age in te gaan.

Marianne Williamson

New Age leider Marianne Williamson beweert dat zij een aantal jaren geleden, na een “zenuwinkering” en temidden van haar studie van *A Course in Miracles*, “Jezus” ontmoette. Op een nacht zei ze dat zij de aanwezigheid voelde van “Jezus” aan haar bed. “Het was niet normaal en ik wist het”, zei ze. Niets begrijpend van de bedrieglijke geestenwereld en het belang van “beproof de geesten” begon zij te praten met de aanwezigheid waarvan zij aannam dat het de echte Jezus was:

“Zo zei ik dan tot Jezus: ‘Zie, als u mij mijn leven kan teruggeven, als u het op een of andere manier kan herstellen, dan zal ik alles doen wat u wilt voor de rest van mijn leven’. Zoals mensen een pakt sluiten met de duivel, zo maakte ik een pakt met Jezus”.¹⁰

Williamsons carrière schoot als een raket de hoogte in nadat haar boek *A Return to Love: Reflections on the principles of A Course in Miracles* enthousiast onderschreven werd door Oprah Winfrey tijdens *The Oprah Winfrey Show*. Williamson is sindsdien een internationaal erkende New Age/nieuw evangelie leider geweest. Zij en Neale Donald Walsch stichtten samen The Global Renaissance Alliance, dat vele prominente New Age/nieuw evangelie leiders omvat, om de New Age leringen te bevorderen die spoedig alternatief de “Nieuwe Spiritualiteit” zouden genoemd worden. De “Jezus” die Williamson volgt is de valse New Age “Jezus” van *A Course in Miracles*, niet de echte Jezus van de Bijbel.

Neale Donald Walsch

New Age/nieuw evangelie leider Neale Donald Walsch was een gedesillusioneerde en bedrukte voormalige radio talkshow host, public relations professional en reeds lang een metafysische zoe-ker¹¹ toen hij op een avond neerzat en God een boze brief schreef.¹² Hij werd geschokt toen “God” zijn brief scheen te beantwoorden door direct tot hem te spreken via een innerlijke stem. Die avond, en in toekomstige “conversaties”, schreef Walsch alle hem gedichteerde antwoorden op. Deze conversaties werden in 1995 gepubliceerd als Walsch zijn *Conversations with God: Book 1*. Dat boek was het eerste in een serie van bestsellers: de *Conversations with God* boeken. Hij is vandaag een van de meest zichtbare en uitgesproken New Age leiders omdat hij direct iedereen uitdaagt om het “nieuwe evangelie” van de “Nieuwe Spiritualiteit” aan te nemen, namelijk dat “Wij allen Een zijn”.

Met bovennatuurlijke ervaringen die schijnbaar zovelen van ons bekrachtigen op kritische momenten in onze levens, hebben de meesten van ons geen twijfels over de schijnbare “waarheid” of ervaringen. Maar wij wisten niets af van de Bijbelse waarschuwing om de geesten te “beproeven” (1 Johannes 4:1), om na te gaan of zij geen bedrieglijke geesten zijn die valse leringen brengen. Vele andere New Age leiders, en talloze gewone mensen zoals ik, werden de New Age in gekatapulteerd door gelijkaardige ontmoetingen met de geestenwereld.

Bernie Siegel

In juni 1978 bezocht een geneesheer uit Connecticut, genaamd Bernie Siegel, een workshop dat zijn leven compleet zou veranderen, inclusief de manier waarop hij de geneeskunde beoefende. Als gevolg van een geestelijke ervaring in deze workshop - een geleide visualisatie - zou hij uiteindelijk een bestseller-auteur worden en een New Age leider. In zijn boek *Love, Medicine & Miracles*, beschreef hij deze geleide visualisatie:

In Juni 1978 veranderde mijn geneeskundepraktijk als gevolg van een onverwachte ervaring die ik had tijdens een opleidingsseminarie. Oncoloog O. Carl Simonton en psycholoog Stephanie Matthews (toen zijn vrouw) gaven een workshop - Psychologische Factoren, Stress en Kanker - aan het Elmcrest Institute in Portland, Connecticut.¹³

De Simontons leerden ons hoe te mediteren. Op een bepaald punt leidden zij ons in een gestuurde meditatie om een innerlijke gids te vinden en te ontmoeten. Ik benaderde deze oefening met al het scepticisme dat men verwacht van een mechanistische dokter. Maar toch, ik ging neerzitten, sloot mijn ogen, en volgde aanwijzingen. Ik geloofde niet dat het zou werken, maar zo toch dan verwachtte ik Jezus te zien of Mozes. Wie anders zou durven verschijnen binnenin het hoofd van een arts?

Maar in plaats daarvan ontmoette ik George, een gebaarde, langharige jongeman die een smetteloze, golvende toga droeg en een hoofdkap. Het was een ongelofelijke bewustwording voor mij, omdat ik helemaal niet verwacht had dat er iets zou gebeuren ...

George was spontaan, zich bewust van mijn gevoelens en een excellente raadgever. Hij gaf mij de eerlijkste antwoorden, sommige waarvan ik eerst niet hield ...

Alles wat ik weet is dat hij sindsdien mijn onschatbare compagnon is geweest, van bij zijn eerste verschijning. Mijn leven is nu veel gemakkelijker, omdat hij het zware werk doet.¹⁴

Sinds die initiële ontmoeting werd Siegel een leidende New Age auteur en woordvoerder. Door te voorzien in “hoop” door een fusie te maken van New Age leringen en praktijken met moderne geneeskunde, heeft Siegel overall New Age concepten geïntroduceerd in de professionele medische gemeenschap en voor kankerpatiënten. In *Friendship with God*, schreef Neale Donald Walsch dat Bernie Siegel de “eerste beroemde onderschrijving” was die hij kreeg voor zijn eerste boek, *Conversations with God: Book 1*. Walsch zei: “het hielp eventuele kopers, die wat wantrouwig stonden tegen een voorheen onbekende auteur, de waarde te zien van wat ik had geproduceerd”.¹⁵

Vandaag blijft Siegel talloze mensen beïnvloeden in zijn rol als New Age leider. In zijn boeken en workshops spoort hij mensen aan om geleide meditaties en visualisaties te doen - net zoals hij ooit deed - om contact te initiëren met hun eigen persoonlijke, geestelijke gidsen. Siegel onderschrijft openlijk de leringen van *A Course in Miracles* en vandaag staat hij in dienst van de Board of Advisors van Jerry Jampolsky zijn *A Course in Miracles*-gebaseerde Attudinal Healing Center in Noord-Californië.¹⁶

Waarom Siegel?

Ik beschrijf Bernie Siegel uitvoering omdat ik ontdekte dat Rick Warren plots en onverklaarbaar een verwijzing maakte naar Bernie Siegel in hoofdstuk drie van *The Purpose-Driven Life*. Hij gebruikte Siegels naam in verband met opmerkingen die hij maakte over mensen die “hoop” hebben en “een diep gevoel van levensdoel”. Die verwijzing volgt Rick Warrens vreemde karakterisering van Jesaja en Job als twee mannen die als voorbeeld dienden van een leven “zonder doel” en leven “zonder God”.

De lezer wordt geen uitleg verschaft over wie Bernie Siegel is, en daarom heeft hij er geen idee van dat Rick Warren de opmerking van de New Age leider gebruikte om te refereren naar het belang van het hebben van “hoop” en “doel” in hun leven. In het bijzonder voor iemand zoals ik die uit de New Age kwam, was het bijzonder bizar Rick Warrens opmerkingen gelinkt te zien met New Age leider Bernie Siegel, nog meer dan met Jesaja en Job. Zijn commentaren waren erg misleidend. Rick Warren schreef:

Zonder God heeft het leven geen doel, en zonder doel heeft leven geen bedoeling. Zonder bedoeling heeft het leven geen betekenis of hoop. In de Bijbel hebben verschillende mensen hun hopeloosheid uitgedrukt. Jesaja kloeg: “Ik heb gewerkt zonder doel; ik heb mijn kracht nutteloos gebruikt en voor niets”⁵. Job zei: “Mijn leven gaat slepend voorbij - dag na hopeloze dag”⁶ en “Ik geef het op; ik ben levensmoe. Laat me alleen. Mijn leven heeft geen betekenis”⁷. De grootste tragedie is niet de dood maar een leven zonder doel.

Hoop is zo essentieel voor uw leven als water en lucht. U hebt hoop nodig om het aan te kunnen. Dr. Bernie Siegel vond dat hij kon voorspellen wie van zijn kankerpatiënten zouden hervallen door hen te vragen: “Wilt u leven om de volle honderd procent te bereiken?” Zij die een

⁵ Jesaja 49:4, SV: “Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnut en ijdel besteed”.

⁶ Job 7:6, SV: “Mijn dagen gaan sneller dan een weversspoel, en spoeden ten einde zonder hoop”.

⁷ Job 7:16, SV: “Ik ben het moe, ik blijf toch niet altijd leven! Laat van mij af, want mijn dagen zijn een ademtocht”.

diepe zin voor levensdoel hadden antwoordden met ja en zij waren degenen die het meest waarschijnlijk zouden overleven. Hoop komt van het hebben van een doel.¹⁷

Jesaja en Job zonder doel?

Na de situationele klachten van Jesaja en Job geciteerd te hebben, stelde Rick Warren, zoals hierboven aangehaald: “De grootste tragedie is niet de dood maar een leven zonder doel”. In werkelijkheid hadden Jesaja’s “klachten” niets van doen met “een leven zonder doel” of “zonder God”. Het had te maken met het feit dat Jesaja de profetische rol die God hem had toebedeeld, erg ontmoedigend vond voor hem. Hij trachtte de mensen ervoor te waarschuwen dat hun religieuze leiders hen op een dwaalspoor leidden.

O Mijn volk! die u leiden, verleiden u, en de weg van uw paden slokken zij in. (Jesaja 3:12)

Jesaja trachtte de mensen te zeggen dat zij misleid werden, maar het was alsof niemand luisterde. Jesaja was beslist *niet* “zonder doel”. Hij was enkel diep gefrustreerd over de leiders van Israël en het volk dat hen blindelings volgde.

Rick Warren gebruikte de *New International Version* (“bijbel”) en citeerde slechts de helft van Jesaja 49:9 om zijn zaak te bepleiten dat Jesaja een man “zonder doel” was en “zonder God”.

“Ik heb gewerkt zonder doel; ik heb mijn kracht nutteloos gebruikt en voor niets”.¹⁸

De *King James Bijbel* en de *Statenvertaling* maken Jesaja’s zin voor doel en geloof in God veel duidelijker:

“Doch Ik zeide: Ik heb te vergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnut en ijdel besteed; *gewis, Mijn recht is bij de HEERE, en Mijn werkloon is bij Mijn God*”. (benadrukking toegevoegd).

Matthew Henry, een gerespecteerd bijbelcommentator, schreef over Jesaja’s “klacht” in Jesaja 49:4:

Hij troost zich onder deze ontmoediging met deze overweging, dat het de zaak van God was waarmee hij zich verbonden had en dat het de roep van God was die hem erbij betrokken had: *gewis, Mijn recht is bij de HEERE, die de rechter is van allen, en Mijn werkloon is bij Mijn God, wiens dienaar ik ben. Zijn troost is - en het kan de troost zijn van alle getrouwe dienaars - dat wanneer zij weinig succes oogsten van hun werken ... dat, hoe dan ook, het een rechtvaardige zaak is en dat die werken voor hen pleiten. Ze zijn voor God en ze staan met de werkers samen aan zijn kant ... Het ongeloof van mensen geeft hen geen reden om de waarheid van hun leer in vraag te stellen ...*²⁰

Matthew Henry wijst er terecht op dat Jesaja geenszins doelloos was. Hij kon ontmoedigd worden doordat niemand naar hem scheen te luisteren, maar hij verloor nooit zijn doel of zijn geloof in God. Hetzelfde is waar van Gods dienaar Job, wiens tijdelijke vertwijfeling en ontmoediging, te midden van een groot verlies, niets van doen had met zijn globale verbintenis en toewijding aan God.

De hoop en het doel van Robert Schuller

Rick Warren had hoop en doel perfect kunnen introduceren middels de godsvruchtige levens van Jesaja en Job. Maar hij verkoos hen te gebruiken als voorbeelden van mensen die zonder hoop, doel of God waren in hun levens. In plaats daarvan gebruikte hij een New Age leider als inleiding op zijn opmerkingen over het hebben van een ware hoop die voortkomt uit het hebben van een “diep besef van een doel”. Laten we opnieuw kijken naar wat hij schreef:

Hoop is zo essentieel voor uw leven als water en lucht. U hebt hoop nodig om het aan te kunnen. Dr. Bernie Siegel vond dat hij kon voorspellen wie van zijn kankerpatiënten zouden hervallen door hen te vragen: “Wilt u leven om de volle honderd procent te bereiken?” Zij die een diepe zin voor levensdoel hadden antwoordden met ja en zij waren degenen die het meest waarschijnlijk zouden overleven. Hoop komt van het hebben van een doel.²¹

Als ik deze sectie lees in *The Purpose-Driven Life*, blijf ik mezelf afvragen: waarom wilde Rick Warren, zelfs al is het indirect, New Age leider Bernie Siegel bij zijn lezers introduceren? Waarom wilde hij zijn hele discussie, over het belang van “hoop” en een “diep besef van een doel” te heb

ben, inleiden door te refereren naar een man wiens eigen hoop en doel zo totaal geworteld zijn in de valse leringen van de New Age? De gelovige zijn *ware hoop* is niet gebaseerd op waarnemingen van voorspoed of de valse hopen in deze wereld. Het is *enkel* gebaseerd op de persoon van Jezus Christus. *Hij* is onze hoop (1 Timotheüs 1:1).

Wat mij hielp om uiteindelijk de materie uit te klaren was mijn ontdekking dat veel van Rick Warrens schijnbare spontane discussie over hoop en doel - zelfs zijn verwijzing naar Bernie Siegel - gevonden kan worden in de geschriften en leringen van Robert Schuller.

Ik werd me bewust van Schullers invloed toen ik iets op het internet zocht in een poging te begrijpen waarom Rick Warren Bernie Siegel mocht citeren met betrekking tot "hoop". Ik ontdekte een *Hour of Power* preek waarin Robert Schuller verwees naar Bernie Siegel in verband met ditzelfde onderwerp "hoop". Na Bernie Siegel beschreven te hebben als "een van de grootste dokters van de 20ste eeuw", zei Schuller:

Dr. Siegel zei dat hij ervan beschuldigd werd valse hoop te bouwen, en hij houdt ervan mensen te zeggen dat de enige valse hoop erin bestaat hen geen hoop te geven.²²

Ik was er niet zo verbaasd over dat Robert Schuller een New Age leider zou gebruiken om een preek te houden over hoop. Maar waarom zou Rick Warren dat doen? Bernie Siegels New Age hoop *is* een valse hoop - helemaal geen hoop. Was het Schullers duidelijke hoge dunk van Siegel, en Rick Warrens hoge dunk van Robert Schuller dat Rick Warren ertoe aanzette om die verwijzing te doen naar Siegel in *The Purpose-Driven Life*?

Hopen en Aankunnen, in 1982

Mijn gevoel dat de verwijzingen van Rick Warren en Robert Schuller naar Bernie Siegel meer dan toeval waren, werd later bevestigd toen ik iets aan het onderzoeken was over Robert Schullers vroegere geschriften en toen ik zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation* doorlas. Toen ik in dat boek aan het lezen was, stootte ik plots op wat Schuller-materiaal over "hoop en doel" dat net zo klonk als Rick Warren. Schuller citeerde sociobioloog Rene Dubos' boek *Celebration of Life* als de bron van zijn opmerkingen.

In zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation*, schreef Schuller:

Onze echte overleving "als soort hangt af van hoop. En zonder hoop zullen wij het geloof verliezen dat wij het aankunnen".²³ (Engels: without *hope* we will lose the faith that we can *cope*).

Twintig jaar later, in zijn 2002-boek *The Purpose-Driven Life*, schreef Rick Warren, zonder te refereren naar Schuller of Dubos:

Hoop is zo essentieel voor ons leven als lucht en water. U hebt hoop nodig om het aan te kunnen".²⁴ (Engels: You need *hope* to *cope*).

Het leek erop dat in *The Purpose-Driven Life*, Rick Warren de Schuller-referentie naar Bernie Siegel had gecombineerd met ander materiaal dat Schuller had geschreven in 1982. Hij plaatste de woorden "hope" en "cope" in een "hope to cope"-rijmpje, naar de man die hij klaarblijkelijk wilde nadoen.

Maar het gebruik van Schuller-materiaal stopte hier niet. Direct na de niet toegeschreven "hope to cope" verwijzing, introduceerde Rick Warren "hoop" en "doel" bij zijn miljoenen lezers door Jeremia 29:11 te citeren - een van Robert Schullers signatuurteksten! Rick Warren schreef:

Als u zich zonder hoop voelt, laat dan niet los! Er zullen wonderlijke veranderingen gebeuren in uw leven als u begint te leven met een doel. God zegt: "Ik weet wat ik voor u plan ... Ik heb goede plannen voor u, geen plannen om u pijn te doen. Ik zal u hoop geven en een goede toekomst".²⁵

Zestien jaar vóór Rick Warrens *The Purpose-driven Life* had Robert Schuller eveneens "hoop" en "doel" geïntroduceerd door het citeren van Jeremia 29:11. In zijn 1986-boek *Be Happy You are Loved*, had Schuller geschreven:

“Want ik weet de plannen die Ik voor u heb, zegt de Heer. Het zijn plannen voor het goede en niet voor het kwade, om u een toekomst te geven en een hoop” (Jer. 29:11⁸ The Living Bible).

Dit Bijbelvers zegt duidelijk dat God een plan heeft en een droom en dit sluit u in. U werd geboren voor een doel.²⁶

Blijkbaar heeft Robert Schuller al jaren over “doel” gesproken. In *Self-Esteem: The New Reformation*, had Schuller “doel” geïntroduceerd in relatie tot wat hij beschreef als “Gods droom” voor ons leven.

God koos ons om zijn doel te dienen. “U koos niet mij, maar ik koos u”. Ons zelfrespect is geworteld in onze goddelijke roep. Gods droom voor ons leven en werk geeft doel en trots aan ons leven ...

Gods plan en doel roept ons op om te slagen en niet te falen.²⁷

In zijn eerste televisieprek voor Rusland op 25 december 1989, begon Schuller zijn uitzending met het citeren van Jeremia 29:11 om zijn opmerkingen in te leiden over het hebben van hoop en doel. Hij besloot zijn prek door terug te verwijzen naar Jeremia 29:11 en deze schriftplaats te gebruiken als een oproep voor vrede tussen de twee landen.²⁸ Schuller beschreef het belang van Jeremia 29:11 in zijn eigen leven in de inleiding van zijn 1977-boek *Daily Power Thoughts*

Bij het opmaken van dit boek is het mijn droom u te helpen genieten van de prachtige mogelijkheden die God beschikbaar heeft voor u.

Een erg belangrijke schriftplaats in mijn leven is Jeremia 29:11 ...²⁹

New Age prijzen voor Robert Schuller

Maar Rick Warren was niet de enige die geïmpressionerd leek te zijn door de geschriften en leringen van Robert Schuller. Ik zou spoedig ontdekken dat Bernie Siegel persoonlijk Robert Schullers 1995-boek *Prayer: My Soul's Adventure With God* onderschreef. Deze onderschrijving verscheen op de openingspagina van Schullers boek:

Dit is een prachtig boek dat waardevol is voor alle mensen ... Robert Schullers nieuwste boek reikt verder dan religie en informatie over wat wij allemaal nodig hebben - spiritualiteit, inspiratie, en begrip. Lees het en leef een betekenisvol leven.³⁰

Later, toen ik meer over Schullers boeken wilde lezen - wegens zijn blijkbare geestelijke invloed op Rick Warren - vond ik dat Schuller geleide meditatie en visualisaties had aanbevolen,³¹ niet anders dan het soort dat Bernie Siegel tot zijn geestelijke gids George bracht. Het was geen wonder dat Schuller en Siegel wederzijdse affectie toonden voor elkaars werk.

Robert Schuller beschreef eigenlijk een incident dat mij herinnerde aan Bernie Siegels ontmoeting met zijn geest-gids George. Onverstandig relaxatie en meditatietechnieken toepassend vooraleer tot God te bidden over een eetstoornis dat hij had, beweerde Schuller een ontmoeting gehad te hebben met “Jezus”. Schuller schreef:

Wetende dat ik hopeloos verslaafd was, ging ik doorheen een tijd van relaxatie, meditatie en twee-weg gebed.

In een kwestie van seconden kan ik mezelf in zulk een staat van relaxatie brengen dat ik me helemaal niet meer bewust ben van mijn lichaamsgewicht, maar ik voel me drijven en zweven in de ruimte. En dit is het tijdstip waarop ik in twee-weg gebed ga. Ik riep uit het diepst van mijn hart: “Jezus Christus, Ik geloof in u. Ik prek over u. Ik denk dat u de Zoon van God bent. Maar ik heb u nooit aangeraakt. Misschien werd ik geïndoctrineerd, misschien is het allemaal maar een list. Als u daar bent, dan weet u af van dit probleem dat ik heb. Kan u mij helpen?”³²

Schuller gaat verder met het beschrijven van een ontmoeting met “Jezus” en een begeleidend visioen. Degenen onder ons die uit de New Age komen herkennen onmiddellijk hoe Schuller zich onwetend kon openstellen voor spirituele misleiding. Terwijl Schuller een beschrijving maakte van wat een uit-het-lichaam-ontmoeting met Jezus leek te zijn, konden zijn meditatie en contemplatief

⁸ Jeremia 29:11, SV: “Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting”.

bidden geen verzekering bieden dat de “Jezus”, die voorwendde met hem te spreken, de echte Jezus was (Jakobus 1:5-6; 1 Johannes 4:1). Het zou niet meer zo lang duren tot Schuller en zijn Crystal Cathedral (kristallen kathedraal) verwickeld zouden zijn in de valse leringen van *A Course in Miracles - A Course in Miracles* wier “Jezus” zei dat wij allen God zijn en allen Christus.

Als pasbekeerd christen werd ik jaren geleden met afschuw vervuld door iets te ontdekken wat neerkomt op een New Age boek dat geschreven was door een pastor en opvallend uitgesteld was in een rek van een lokale christelijke boekhandel. Het boek stond vol met alles dat ik zojuist achtergelaten had in de New Age. Verpakt in christelijke taal moedigde het de lezer aan geleide visualisatie te gebruiken (nu dikwijls “vision casting” genoemd) en andere metafysische technieken, om alles wat zij wensten te verkrijgen. Pastors werden aangemoedigd om “grotere kerken te visualiseren en te dromen”, of “een nieuw zendingsgebied”, of wat dan ook waarvan zij dachten dat het hun kerk en bediening zou verbeteren.³³ De inleiding in het boek was geschreven door Robert Schuller. In zijn onderschrijving van het boek, waarin deze New Age visualisatietechnieken voorkwamen - had Schuller geschreven: “Tracht het niet te begrijpen. Begin er gewoon van te genieten! Het is waar. Het werkt. Ik heb het uitgetprobeerd”.³⁴

Ik herinner me de waarschuwing van de boekhandelaarster dat dit boek, met Schullers extreme onderschrijving die blijkt geeft van gebrek aan onderscheiding, ontelbaar grote aantallen pastors en gelovigen kon blootstellen aan bedrieglijke geesten die maar al te blij waren zich te maskeren met de labels “God” en “Jezus” en de “Heilige Geest”. Zij haalde het boek onmiddellijk uit het rek. Dit was een van mijn eerste aanwijzingen dat Robert Schullers gebrek aan geestelijke onderscheiding een mogelijk gevaar kon zijn voor hen die zijn bediening vertrouwden.

Maar Bernie Siegel was niet de enige New Age leider die een van Schullers boeken prees. Neale Donald Walsch, de huidige voorman van New Age en Nieuwe Spiritualiteit, is ook begonnen met het prijzen van Robert Schuller en met het positief citeren van een van Schullers boeken. In zijn 2002-boek, *The New Revelations: A Conversation with God*, gebruikten Walsch en zijn “God” Schuller om hun zaak te bepleiten voor een wereldvrede die gebaseerd is op de “zelfrespect” principes van de Nieuwe Spiritualiteit. Walsch citeerde in het bijzonder graag Schullers oproep voor een nieuwe “theologie van zelfrespect” binnen de Kerk.³⁵ Het boek van Schuller dat zij hadden geprezen en waar zij uit citeerden, *Self-Esteem: The New Reformation*, was hetzelfde boek waaruit Rick Warren zoveel leek ontleend te hebben in zijn opmerkingen over “hoop” en “doel”.

Onder deze omstandigheden lijkt het nu goed om de Nieuwe Spiritualiteit die Walsch en zijn “God” voorstelden, eens van nabij te gaan bekijken, en hoe zij ervan overtuigd waren dat Robert Schuller hen kon helpen om hun doel te bereiken.

6. Het New Age ‘PEACE Plan’

Het tijdperk van de Enkele Redder is voorbij ¹

De “God” van Neale Donald Walsch
The New Revelations: A Conversation with God, 2002

Een jaar na de gebeurtenissen van 11 september 2001 werd het boek gepubliceerd van New Age leider Neale Donald Walsch *The New Revelations: A Conversation with God*. In dit boek kondigde Walsch aan dat “God” nu de mensheid een gelegenheid geeft voor het afwenden van zelfvernietiging en voor het bereiken van wereldvrede door de acceptatie van de principes van zijn New Age Spiritualiteit. Walsch legde uit dat “God” het voorstel bood van een post-11 september “PEACE Plan” (Vredesplan), dat zou helpen om de vele verschillende religies en geloofssystemen van de wereld dichter bij elkaar te brengen. Walsch zijn PEACE Plan, “De vijf stappen naar Vrede”, werd zijn “God”. En zowel Walsch als zijn “God” citeerden Robert Schuller als het soort van “buitengewone bedienaar” die ervoor kon zorgen dat het PEACE Plan (Vredesplan) en de Nieuwe Spiritualiteit voor iedereen werkzaam zou zijn.

De “God” van Walsch citeerde een verklaring die Schuller deed in zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation*. Schuller had geschreven dat “theologen hun internationale, universele, transcendentale, transculturele, transraciale standaard moeten hebben”.² De “God” van Walsch suggereerde dat deze universele standaard de “Wij zijn allen Een”³ verklaring moest zijn. Voordat Walsch en zijn “God” Schuller in hun conversatie betrokken, bespraken zij hun gedachten over het PEACE Plan en de behoefte van de wereld aan een Nieuwe Spiritualiteit.

In zijn inleiding op *The New Revelations: A Conversation with God*, schreef Walsch:

De wereld zit in de problemen. Grotere problemen dan ze ooit eerder heeft gehad.

Dit boek voorziet in een uitleg van de crisis die we voor ons zien, op een manier die niet enkel de crisis verheldert, maar ook verheldert *hoe we ze kunnen oplossen*.⁴

Dit is een levensveranderend boek. Het bevat Nieuwe Openbaringen. Het voorziet in de middelen waarmee wij onszelf *uit* de radeloosheid kunnen trekken, en het gehele menselijke ras kunnen verheffen tot een nieuw niveau van ervaring, tot een nieuw begrip van zichzelf, tot een nieuwe uitdrukking van zijn grootste visie.⁵

“God” vertelde Walsch dat mensen niet geterroriseerd worden door andere mensen. Zij worden geterroriseerd door de mensen hun “geloofsovertuigingen”.⁶ In een taal en de toon van de slang in de Hof van Eden, verklaart de “God” van Walsch dan dat mensen niet hun individuele overtuigingen moeten veranderen, zij moeten ze nodig “transcenderen”. Hij zei dat “transcenderen” niet betekent dat u uw overtuigingen compleet moet verlaten, maar ze veeleer moet wijzigen en “verruimen”.

“Transcenderen” betekent niet altijd “anders dan” zijn, het betekent altijd “ruimer dan”. Uw nieuwe, ruimere geloofssysteem zal zonder twijfel iets van het oude behouden - dat deel van het oude geloofssysteem waarvan u ervaart dat het u nog steeds dient - en zo zal het een combinatie zijn van het nieuwe en het oude, niet een afwijzing van het oude van kop tot teen.⁷

De “God” van Walsch, met gekunstelde empathie, gaf listig de raad dat de meeste mensen niet *al* hun overtuigingen kunnen of zouden moeten verlaten, want dat zou ervoor zorgen dat plots alles “fout” zou worden. Het zou ervoor zorgen dat hun geschriften en tradities fout leken te zijn. Het zou ervoor zorgen dat hun levens fout leken te zijn. “God” vertelde Walsch:

In feite hoeft u niet te verklaren dat u “fout” was in iets, omdat dit zo niet was. *U hebt gewoon geen compleet begrip. U hebt meer informatie nodig.*

Het transcenderen van uw huidige overtuigingen betekent niet hun regelrechte afwijzing; het is een “toevoegen” eraan.

Als u dan meer informatie hebt die u kan toevoegen aan wat u vandaag gelooft, kan u uw geloofsovertuigingen verruimen - niet ze *helemaal afwijzen* maar ze *verruimen* - en voortgaan met uw levens op een nieuwe manier.

Een manier die werkt.⁸

Maar dan komt er het “vangen”. Walsch zijn New Age “God” waarschuwde dat de Nieuwe Spiritualiteit een gewilligheid tot compromis noodzakelijk maakt. Om wereldvrede te bereiken moeten mensen oprecht dialogeren over hun waargenomen verschillen en misschien zelfs sommige van hun meest voor heilig gehouden overtuigingen “opgeven”. De “God” van Walsch legde uit:

Het zal een nooit geziene daad van moed vergen, op grote schaal. U zal misschien iets moeten doen wat virtueel ongekend is in de annalen van de menselijke geschiedenis ...

U zal misschien sommige van uw meest voor heilig gehouden overtuigingen moeten opgeven.⁹

De “God” van Walsch legde uit dat in de nabije toekomst de gevestigde religies nog steeds de algemene natuur van hun individuele identiteiten zouden kunnen behouden. Maar hij waarschuwde ernstig dat een “zelfgecentreerd” en “exclusivistisch” geloof in een persoonlijke Redder niet bevorderlijk zou zijn voor een wereld die vrede en harmonie zoekt. Met andere woorden: hij vertelde christenen dat, in de dagen van de Nieuwe Spiritualiteit, Jezus uw vriend kan zijn maar *niet* uw Heer en Redder. In een verklaring die elke christelijke gelovige op aarde zou moeten ontvuchten, waarschuwde de “God” van Walsch:

Laat mij nu iets duidelijk maken. Het tijdperk van de Enkele Redder is voorbij. Wat nu nodig is, is verenigde actie, gecombineerde inzet, collectieve co-creatie.¹⁰

“God” beschreef dan zijn oplossing voor hoe de mensheid kan leren samen te leven door een “gecombineerde inzet” en “collectieve co-creatie”. Door slim het woord “Age” te verwijderen uit “New Age Spiritualiteit”, noemde de “God” van Walsch zijn nieuw verpakte oplossing: “Nieuwe Spiritualiteit”.

De wereld moet een Nieuwe Spiritualiteit creëren.

Niet iets om het oude compleet te vervangen, maar om het op te frissen.

Niet iets om het oude in te perken, maar om het te verruimen.

Niet iets om het oude omver te werpen, maar om het beste ervan te ondersteunen.

De menselijke spiritualiteit heeft verfrissing nodig.

Het is nu de tijd om de wereld nieuwe theologische gedachten en ideeën te presenteren, een nieuw spiritueel model.

De wereld moet iets nieuws hebben om door te gaan als het zijn grip wil losmaken van het oude. Als u in een razende stroom zou zitten, zou u zich dan losmaken van uw vlot? ...

Bouw daarom een brug.¹¹

Vooraleer te suggereren dat Robert Schullers theologie van zelfrespect het soort van “brug” kon zijn dat de menselijke overgang naar de Nieuwe Spiritualiteit zou kunnen helpen, presenteerde de “God” van Walsch formeel zijn vijf-stappen Vredesplan of PEACE Plan. Het PEACE Plan is het voorgestelde spirituele proces dat iedereen moet helpen “ouderwetse” overtuigingen opzij te schuiven en de weg te bereiden voor de Nieuwe Spiritualiteit. Walsch plaatste De Vijf Stappen Naar Vrede - waarbij hij het woord PEACE gebruikte als een acroniem - op zijn “Conversations with God” website:

DE VIJF STAPPEN NAAR VREDE - “PEACE”

Vrede zal bereikt worden indien wij, als menselijke wezens ...

PERMIT: onszelf TOESTAAN te erkennen dat sommige van onze oude overtuigingen over God en het leven niet meer werken.

EXPLORE: de mogelijkheid ONDERZOEKEN dat wij iets niet begrijpen over God en het leven, het begrijpen van dat iets zou alles kunnen veranderen.

ANNOUNCE: AANKONDIGEN dat wij openstaan voor nieuwe begrippen over God en het leven die nu moeten voortgebracht worden, begrippen die een

nieuwe manier van leven op deze planeet tot stand kunnen brengen.

COURAGEOUSLY: MOEDIG deze nieuwe begrippen onderzoeken en, indien ze overeenstemmen met onze persoonlijke innerlijke waarheid en kennis, ons geloofssysteem ermee **verruimen** en het erin opnemen

EXPRESS: onze levens **UITDRUKKEN** als demonstratie van onze hoogste overtuigingen in plaats van ze te ontkennen.¹² (*Benadrukking toegevoegd*).

De Jabez-verleiding?

Door het woord “verruimen” te gebruiken in de vierde stap van het PEACE Plan en doorheen hun “conversatie”, lijken Walsch en zijn “God” een duidelijke opening te maken voor de miljoenen christenen die vertrouwd zijn met de eerste regel van het gebed van Jabez (1 Kronieken 4:10), gepopulariseerd door Bruce Wilkinsons bestseller *The prayer of Jabez*:

O, dat U mij werkelijk wilde zegenen, en mijn gebied **verruimen** ...¹³ (*benadrukking toegevoegd*).

Net zoals het woord “verruimen” centraal staat in het gebed van Jabez, zo staat dit woord centraal in het New Age PEACE Plan en de Nieuwe Spiritualiteit. Walsch en zijn “God” beweren dat alles in de wereld onmiddellijk zou kunnen veranderd worden ten goede, indien iedereen - christenen inbegrepen - zou toestaan dat God hen zou zegenen door het “gebied” te “verruimen” van wat zij geloven.

Door de klemtoon te leggen op het sleutelwoord “verruimen” en door gebruik te maken van een vijf-stappenformat, overeenkomstig het 12-stappenprogramma van de Anonieme Alcoholisten, bekoorde de “God” van Walsch de wereld, en in het bijzonder de Kerk, om de bedwingende “grenzen”¹⁴ weg te duwen van het vertrouwde leerstellige geloof en voor het accepteren van de “reusachtige Nieuwe Waarheid”¹⁵ van de Nieuwe Spiritualiteit “Wij zijn allen Een”.

Later initieerde Walsch een discussie met zijn “God” over “Eenheid”, “zelfrespect” en “Robert Schuller”, door naar God te verwijzen als de “Kracht” (“Force”) in een verenigd “krachtveld”.

Zoals het idee dat er in feite slechts één krachtveld is. Dat er slechts één energie is. Dat dit de energie van het Leven Zelf is, en dat het deze energie is die sommige mensen God noemen.¹⁶

De God van Walsch legde uit hoe de wereld kan veranderd worden als mensen de “Eenheid” zouden inzien van dit eengemaakte “krachtveld”, genaamd “God”.

Het eenvoudige bewustzijn dat wij allen Een zijn - Een met God en Een met elkaar - en dat de schepping van gedragscodes en internationale overeenkomsten dat bewustzijn reflecteren, zou een omschakeling betekenen van de politieke, economische en spirituele realiteit op Aarde, op wijzen die de leringen van uw hedendaagse exclusivistische religies nooit kunnen doen.

Dit is de reden waarom u, indien u wenst uw wereld te veranderen, u nu uitgenodigd wordt een Nieuwe Spiritualiteit te creëren, gebaseerd op Nieuwe Openbaringen. Want uw oude exclusivistische religies en uw elitistische, separatistische theologieën dienen u niet meer.

Niet enkel leren uw grootste, machtigste georganiseerde religies dat u afgescheiden bent van elkaar, zij leren u ook dat u God niet waardig bent. Zij leren u dat u schandelijke, schuldige schepselen bent, in zonde geboren en niet eens het stof van onder Gods voeten waard bent. Zij beroven u van uw zelfrespect.¹⁷

Onmiddellijk volgend op de verwijzing naar “zelfrespect” in relatie tot de Nieuwe Spiritualiteit, introduceerde Neale Donald Walsch plots Robert Schuller en diens 1982-boek over zelfrespect in de conversatie.

Robert Schuller en de Nieuwe Spiritualiteit

Walsch beschrijft Schuller als een “buitengewone bedienaar” wiens spirituele ideeën erg compatibel zijn met de Nieuwe Spiritualiteit. Walsch en zijn “God” waren er erg mee gediend en bemoedigd dat Schuller reeds een “nieuwe reformatie” van de Kerk had voorgesteld die gebaseerd zou zijn op

een “nieuwe theologie” van zelfrespect.¹⁸ In het prijzen van Schuller, citeerde Walsch eigenlijk vanuit Schullers 1982-boek, *Self-Esteem: The New Reformation*. Walsch schreef:

Deze buitengewone bedienaar verklaarde ook: “Als christen en theoloog, en als kerkman binnen de gereformeerde traditie, moet ik geloven dat het voor de kerk mogelijk is te overleven alhoewel ze in ernstige dwaling verkeert in essentie, stijl of geest”. Maar, zei hij, tenslotte “moeten theologen hun internationale, universele, transcreeedale (wat de geloofsbelijdenis [creed] betreft), transculturele, transraciale standaard hebben”.¹⁹

Rev. Schuller was bijzonder scherpzinnig in zijn waarnemingen en ongelooflijk moedig door ze openbaar te maken. *Ik hoop dat hij trots is op zichzelf!*

Ik stel voor dat zo'n internationale, universele, transcreeedale, transculturele, transraciale standaard voor theologie de verklaring is van: “Wij zijn allen Een. Onze is geen betere weg, het is slechts een andere weg”.

Dit kan het evangelie van een Nieuwe Spiritualiteit zijn. Het kan een soort van spiritualiteit zijn dat de mensen terugschenkt aan zichzelf.²⁰

Ik herinner me dat ik deze opmerkingen over Schuller las in *The New Revelations: A Conversation with God* toen dat uitgebracht werd in de herfst van 2002. Ik had in het verleden Robert Schuller nooit erg serieus genomen, maar in het licht van deze verklaringen door Walsch en zijn “God” realiseerde ik mij dat ik misschien mijn standpunt opnieuw moest onderzoeken. Walsch en zijn “God” hadden zojuist verklaard: “Het tijdperk van de Enkele Redder is voorbij”, en toch citeerden zij Schuller als iemand wiens ideeën compatibel waren met die van henzelf. Zij vergeleken positief Schullers oproep voor een “nieuwe theologie” en een “nieuwe reformatie” van de christelijke Kerk met hun eigen oproep voor een Nieuwe Spiritualiteit.

Toen ik voor het eerst hun opmerkingen over Schuller las vroeg ik me af hoe Schuller deel kon uitmaken van dit alles, maar ik kon me niet indenken hoe dat kwam. Alhoewel hij trachtte zichzelf te portretteren als “evangelisch” bedienaar waren vele bijbelgelovige christenen bijzonder wantrouwig bij Schuller en zijn liberale leringen. Het was moeilijk te begrijpen hoe Schuller ooit de nodige invloed kon hebben die nodig is om bijbelgelovige christenen ervan te overtuigen een “nieuwe theologie” aan te nemen.

Wat een ironie dat Rick Warrens boek *The Purpose-Driven Life* mij uiteindelijk ertoe aanzette om Schullers boek *Self-Esteem: The New Reformation* te kopen. Omdat Schuller toch zo'n grote invloed op Rick Warren leek te hebben, en Rick Warren duidelijk miljoenen mensen aan het beïnvloeden was, wist ik dat ik er beter kon aan doen het boek te lezen. Maar toen ik het kocht had ik geen idee dat dit 1982-boek van Schuller, waarnaar Walsch en zijn “God” met woorden van prijzing voor Schuller naar verwezen, materiaal zou bevatten over “hoping” en “coping” (hopen en aankunnen) en “purpose” (doel) dat twintig jaar later zou opduiken in Rick Warrens *The Purpose-Driven Life*. Waarom kwam dit schijnbaar verouderde Schuller-boek plots opduiken in de 2002-publicaties van Neal Donald Walsch en Rick Warren?

Terwijl ik verrast was doordat Rick Warren voor een deel van zijn materiaal op Robert Schuller vertrouwde, was ik helemaal niet verrast dat de New Age Schullers overtuigingen compatibel zou vinden met die van hen. In 1994 had ik informatie verkregen die Schullers affectie onderstreepte voor New Age leringen. Het toonde aan dat Robert Schuller en zijn Crystal Cathedral (kristallen kathedraal) ooit werd beïnvloed door New Age leider Jerry Jampolsky en de New Age leringen van *A Course in Miracles*. Zoals eerder al gezegd: het was Jerry Jampolsky die mij introduceerde tot *A Course in Miracles* op ongeveer hetzelfde tijdstip dat Robert Schuller Jampolsky introduceerde in zijn *Hour of Power* televisiepubliek.

Met Schullers geschriften en leringen die plots in de kijker kwamen, over zowel de Nieuwe Spiritualiteit als de Doelgerichte Kerk (Purpose-Driven Church), dacht ik even na over mijn verleden interactie met de Crystal Cathedral.

De Crystal Cathedral en A Course in Miracles

De Crystal Cathedral

In een 1994-radiouitzending had ik gebruik gemaakt van de associatie van de Crystal Cathedral met Jerry Jampolsky en *A Course in Miracles*, als een voorbeeld van hoe New Age leringen de Kerk begonnen binnen te sluipen, in de vroege jaren 1980. Het schetste de bedrieglijke leringen van *A Course in Miracles* en besprak hoe de niet onderscheidende Schuller de New Age leider Jampolsky opvoerde in zijn *Hour of Power* televisieprogramma.²¹ Ik was er me ook van bewust dat Course in Miracles studiegroepen samengekomen waren op het terrein van de Crystal Cathedral, en dat de Cathedral stafmedewerkers geïnteresseerden naar een lokale Course in Miracles distributiecentrum stuurden om exemplaren te kopen van *A Course in Miracles*.

Een radioluisteraarster was zo van streek over wat ik rapporteerde dat zij contact opnam met de Crystal Cathedral om te onderzoeken wat hun positie was ten aanzien van *A Course in Miracles*. Een stafmedewerkster had haar een brief terug geschreven die Schuller en de Crystal Cathedral volledig distantieerde van de leringen in *A Course in Miracles*. De luisteraarster, op haar beurt, stuurde dit antwoord verder naar het radiostation om als het ware tegenbewijs te leveren tegen wat ik had gerapporteerd. Het radiostation stuurde die brief dan verder door naar mij. Het volgende is een uittreksel van de brief die op 10 maart 1994 naar de luisteraarster was gezonden door de “Minister of Caring” (bedienaar van [na]zorg) van de Crystal Cathedral:

Dank u voor uw brief en uw vraag. Wij geloven niet dat de Course in Miracles een christelijke cursus is. Volgens de studie die we erover gedaan hebben zijn hun fundamentele leringen, niettegenstaande hun gebruik van christelijke termen, ingrepen de naam van Jezus, niet compatibel met orthodoxe christelijke overtuigingen. Zij accepteren Jezus Christus niet als de Enige Zoon van God, de Enige weg naar de Vader, noch geloven zij in de Drie-eenheid van Vader, Zoon en Heilige Geest als zijnde de goddelijke drie in één ...

Wij geloven dat de Bijbel het definitieve geopenbaarde Woord van God is, en dat zonde en verzoening enkel worden geschonken door persoonlijk berouw en de aanvaarding van Jezus Christus als de éne Heer en Redder. Wij geloven niet dat wij onze eigen realiteit kunnen creëren door het “overwinnen van onze illusionaire wereldbeschouwing”.

Ik vertrouw erop dat dit elk misverstand opruimt dat u mocht hebben over de fundamentele overtuigingen van de Hour of Power en zijn verschillen met de Course In Miracles.²²

Alhoewel de brief de toenmalige 1994-positie van de Crystal Cathedral Ministries kan uitgedrukt hebben, handelt die niet over Schullers eerdere betrokkenheid met Jamplosky en *A Course of Mira*

cles. Maar omdat het belangrijk was voor allen die bezorgd waren dat de materie werd opgehelderd, sprak ik persoonlijk met de Crystal Cathedral Minister of Caring.

In onze conversatie ontkende zij enige Crystal Cathedral betrokkenheid met *A Course in Miracles* op enig tijdstip, inbegrepen de periode waarnaar ik verwees. Omdat zij blijkbaar serieus in het duister vertoefde over wat er had plaatsgevonden gaf ik haar bijkomende informatie die ik niet in mijn radioprogramma had gebracht. Ik vertelde haar dat de Course in Miracles studiegroepen samengekomen waren op het terrein van de Crystal Cathedral en ik gaf haar de locaties van de kamers.

In een daarop volgende conversatie zei de Cathedral vertegenwoordigster dat zij had vastgesteld dat mijn informatie correct was. Course in Miracles studiegroepen waren inderdaad samengekomen in de Crystal Cathedral infrastructuur, maar zij verzekerde me dat Crystal Cathedral niet langer betrokken was bij *A Course in Miracles*, in geen enkel opzicht. Zij leek erg vriendelijk en bleek echt onbewust te zijn van de vorige betrokkenheid van de Cathedral bij de Course. Zij stond mij toe dat ik haar een exemplaar van mijn boek *The Light that was Dark* zou opsturen.

In een daarop volgende brief van 29 april 1994, onderschreef zij mijn boek en dat zovele bedienaars zo naïef waren met betrekking tot de leringen in *A Course in Miracles*. Ze zei me dat ze zelfs een klas cursus had gegeven over Cults, in het voorgaande jaar, waarbij zij waarschuwingen gaf over “de gevaren van deze Course”. Zij schreef:

Dank u zeer voor de toezending van uw excellent boek. Ik begon er direct in te lezen toen ik terugkwam van de Oostkust. Ik ben zo verlangend om het te delen met vele anderen. Ik hou ervan dat het boek zo is geschreven dat iemand die verwickeld is in enige van deze cults of metafysische religies het kan lezen van in het begin zonder dat het bedreigend op hem overkomt. De heldere beschrijving van uw oprecht zoeken naar geestelijke vrede en voldoening loopt volgens mij parallel met het pad van velen die gevangen zitten in de bedrieglijkheden van Satan.

Ik wilde wel dat ik van u en uw boek had geweten toen ik verleden jaar les gaf over cults, inbegrepen de “Course in Miracles”. Ik zou uw voortdurende gebeden appreciëren dat God de ogen zou openen van hen die in de bediening zitten met betrekking tot de gevaren van deze Course. Ik blijf me zorgen maken over de naïviteit van zovelen.

Ik hou uw aanbod in gedachten om uw verhaal te delen en misschien kunnen we er een geschikte tijd voor vinden in de toekomst. Het is mijn gebed dat ik en deze bediening, zal gebruikt worden om verwarde mensen aan te zetten tot een persoonlijke relatie met Jezus Christus.

Wij juichen uw werk toe en zullen Gods voortdurende zegen en leiding afsmeaken. Dank u andermaal voor het delen van uw verhaal met mij.²³

En dat was zowat het einde ervan. Ik accepteerde haar woord dat Schuller en zijn staf niet langer betrokken waren bij *A Course in Miracles*. Toen ik haar nog sterke waarschuwingen gaf omtrent de Course herinner ik mij de bedenking dat Schuller het doel van de Heer veel beter zou gediend hebben als hij iemand als zijn Minister of Caring als gast had gehad in zijn *Hour of Power* in plaats van Jerry Jampolsky die dag. Maar Schuller en zijn gasten leken nooit te praten over geestelijk bedrog.

Dit alles kwam allemaal naar mij teruggestroomd toen ik plots opnieuw bij Robert Schuller terecht kwam door de geschriften van Neale Donald Walsch en Rick Warren. Het was nogal verrassend dat Schullers boek *Self-Esteem: The New Reformation* voor mij pas bekend werd vele jaren nadat het oorspronkelijk gepubliceerd werd. Toen ik verder las in *Self-Esteem: The New Reformation*, ontdekte ik dat Schuller in zijn boek verscheidene malen Gerald Jampolsky citeerde. In een sectie van het boek prees hij de New Age leider voor zijn “diepgaande theologie”. Schuller had geschreven:

Ik ben Dr. Gerald Jampolsky, een gast in onze “Hour of Power”, dank verschuldigd om mij te helpen zien wat niet enkel bijzondere psychologie is maar ook diepgaande theologie. Er kan duidelijk geen conflict bestaan in de waarheid - wanneer de psychologie correct is en de theologie correct, zal er harmonie zijn en beide zullen naar hogere niveaus van verlichting gebracht worden. “De twee fundamentele emoties”, zei Dr. Jampolsky, “zijn liefde en vrees”. Vrees dan is een ander woord voor gebrek aan liefde, gebrek aan zelfliefde, d.w.z. een laag zelfrespect.²⁴

Toen ik over dit alles nadacht, zat ik met een merkwaardige gedachte. Hoe ironisch dat jaren geleden, toen enthousiaste studenten samenkwamen in de Crystal Cathedral leslokalen om de principes

van *A Course in Miracles* te bestuderen, pastors, die binnengewaaid kwamen van over de hele wereld, samenkwamen met Schuller op dezelfde Crystal Cathedral infrastructuur, om de principes te leren van “succesvol kerkleiderschap” - pastors die dachten dat Schuller wist wat hij aan het doen was omdat hij een grote “succesvolle” kerk had, en zij wilden er ook een. Pastors zoals Rick Warren.

7. Welke Kracht beheerst uw leven?

De Eeuwige Creatieve Kracht van het universum
die wij God noemen kan opwellen in uw wezen
om u geloof in uzelf, zelfrespect, zelfliefde,
zelfvertrouwen te geven! Erzonder bent u verloren,
ermee bent u onoverwinnelijk! ¹

Robert Schuller
Discover Your Possibilities, 1978

Ja, mensen die spiritueel en emotioneel
verbonden zijn met de Eeuwige Creatieve Kracht
ontdekken hun machtig potentieel als creatieve
persoonlijkheid en winnen de grote prijs van levenskwaliteit. ²

Robert Schuller
If It's Going to Be, It's Up to Me, 1997

Wat is de fundamentele, drijvende kracht in het leven? ³

Robert Schuller
Self-Love, 1969

Wat is de fundamentele, drijvende kracht in het leven? ⁴

Rick Warren
The Purpose-Driven Life, 2002

Hoofdstuk drie van Rick Warrens boek *The Purpose-Driven Life* is getiteld: “What Drives Your Life? - “Wat drijft uw leven?”. Hij begint het hoofdstuk met te zeggen:

Ieders leven wordt door iets gedreven (*driven*).

De meeste woordenboeken definiëren het werkwoord “drive” als “leiden, beheersen of besturen”. Of u nu een wagen, een of golfbal drijft (*driving*): u leidt, beheerst en bestuurt het op dat moment.

Wat is de drijvende (*driving*) kracht (*force*) in uw leven?⁵

Alhoewel Rick Warren technisch correct was wanneer hij zei dat “de meeste woordenboeken” het werkwoord “drive” definiëren als **leiden, beheersen, besturen**, vond ik zijn definitie slechts ver achteraan in de definitielijst van alle woordenboeken die ik raadpleegde. In *Webster's Dictionary* hadden de eerste vier definities van het woord “drive”⁹ allemaal te maken met het woord “force”.⁶ De allereerste definitie was “to force to go”: **dwingen om te gaan**. Een snelle toets aan *Strong's Concordance of the Bible* en *Vine's Expository Dictionary* bevestigde dat alle directe bijbelse verwijzingen naar het woord “drive” of “driven” te maken hebben met het idee van **bewogen worden onder dwang** (*by force*).

Rick Warren erkende deze impliciete betekenis van “force”¹⁰ in het woord “drive” door de vraag te stellen: “Wat is de drijvende kracht in uw leven?” Hij suggereerde duidelijk dat, ten minste metaforisch, ieders leven wordt “gedreven” door een bepaalde kracht (*force*). Alhoewel het een beetje vreemd kan lijken zoveel nadruk te leggen op het woord “force” is dat echt niet zo. Het woord “force” is een sleutelconcept van de New Age en behoort tot de kern van het New Age geloof. In mijn

⁹ Het Nederlandse *ww.* “drijven” betekent volgens Van Dale: “voor zich uit doen gaan; aanzetten, bewegen tot; figuren op metaal kloppen ...”. Het heeft net zoals het Eng. *ww.* “drive” te maken met “dwingen” (Eng. *ww.* “force”).

¹⁰ Het Engels kent enerzijds het *ww.* “force” (forceren, dwingen, ...) en anderzijds het *znw.* “force” (kracht, macht, invloed, ...). Het Nederlandse “kracht/macht” bestaat enkel als *znw.* - het is te vergelijken met het Eng. *znw.* “force”.

boek *Reinventing Jesus Christ*, heb ik in hoofdstuk 10 een heel stuk gewijd aan het New Age gebruik van het woord “force”.

De New Age Kracht

Christenen, in het bijzonder christelijke leiders, moeten erg voorzichtig zijn met het gebruik van dit woord (en trouwens elk woord) dat zo’n bijzondere betekenis heeft in de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit. Een van de twee manieren waarop de New Age Spiritualiteit in de Kerk sluipt is door zijn soort van overlappende woordenschat waar christenen onwetend woorden gebruiken die in de New Age betekenis zwaarder zijn. Woorden zoals “force”.

Rick Warren heeft Erwin McManus’ boek sterk aanbevolen dat getiteld is: *An Unstoppable Force: Daring To Become The Church God had In Mind* (Een niet te stoppen kracht: durven de kerk te worden die God in gedachten had). Hij schreef er ook het voorwoord van. In een sectie van dat boek, getiteld “Choose Your Words Carefully” (Kies uw woorden zorgvuldig), had McManus met inzicht geschreven over de manieren waarin wij allen goed moeten beseffen hoe een bepaald woord verschillende betekenissen kan hebben voor verschillende mensen. Hij gaf een excellent voorbeeld van de verwarring die kan optreden als mensen zich niet bewust zijn van de meervoudige betekenissen van een bepaald woord dat zij gebruiken.⁷ En toch, hij stapte recht in de situatie waarvoor hij anderen waarschuwde toen hij de hedendaagse kerk beschreef als een “niet te stoppen kracht (*force*)”.

De kerk beschrijvend als een “kracht” speelt helemaal in de kaart van de New Age betekenis van het woord “kracht”. En Rick Warrens vraag valt in dezelfde categorie: “Wat is de drijvende kracht (*force*) in uw leven?” Het gebruik van overlappende New Age woorden kan grote verwarring creëren over wat er echt gezegd wordt, en kan gemakkelijk leiden tot een grote misleiding. Specifieke definities van woorden zijn toch zo belangrijk. Hoe spijtig het ook mag lijken, het introduceren van New Age/nieuw evangelie termen in de Kerk, zonder waarschuwing over de New Age implicaties van deze woorden, kunnen de deur openen voor de Nieuwe Spiritualiteit. Toen ik nog in de New Age zat heb ik geleerd dat naar de “God” van de New Age dikwijls gerefereerd wordt als een “Kracht”. In *Reinventing Jesus Christ*, gaf ik voorbeelden:

De “God” van het “nieuwe evangelie” vraagt aan Neale Donald Walsch: “Wat als ik helemaal geen ‘man’ ben, maar eerder een Kracht (*Force*)?” De “Christus” van *A Course in Miracles* stelt dat er een “onweerstaanbare Kracht (*Force*)” is in elk persoon. Marianne Williamson legt uit dat deze “universele kracht (*force*)” kan “geactiveerd” worden binnenin elk persoon en het heeft “de macht (*power*) om alle dingen goed te maken”. De “nieuwe evangelie Christus” zegt tot Barbara Marx Hubbard dat op de dag van “Planetair Pinksteren” een “planetaire glimlach” zal komen op het gelaat van elk mens; dat een “niet te beheersen vreugde”, die hij beschrijft als de “vreugde van de kracht (*force*)”, doorheen het ene lichaam van de mensheid zal “vloeien”.⁸

Toen ik een gelovige werd, vond ik het erg interessant dat de *King James Bijbel* de Antichrist beschrijft als iemand die eer geeft aan de “God of forces”¹¹. De profeet Daniël, die vooruit zag naar de “laatste dagen”, schreef dit over de Antichrist:

“But in his estate shall he honour the God of forces ...” (Daniël 11:38, KJV)³

Het is ook het vermelden waard dat Maitreya, een valse New Age “Christus” en Antichrist-prototype, en er aanspraak op maakt nu al op aarde te zijn, wordt geciteerd als dat hij zegt:

Velen rondom Mij hebben Mij herkend; werk met Mij en kanaliseer Mijn Kracht (*Force*).⁹

Ik ben bij u als de Belichaming van die Goddelijke Kracht (*Force*) wat u het Christus Principe noemt.¹⁰

Velen zijn nu ontwaakt voor deze goddelijke aspecten, en vragen om de herstructurering van uw wereld.

Mijn Kracht (*Force*) staat achter hen.¹¹

¹¹ De Statenvertaling geeft: “En hij zal de god Maüzzim in zijn standplaats eren ...” (Dan. 11:38), wat op hetzelfde neerkomt (zie Strong’s code 4581).

Zoals eerder vernoemd, net voor hun discussie over hoe Robert Schullers “nieuwe reformatie” en “theologie van zelfrespect” mooi kon aansluiten met hun Nieuwe Spiritualiteit, bespraken Neale Donald Walsch en zijn “God” hoe God een “krachtveld” is. Walsch stelde:

Zoals het idee dat er in feite slechts één krachtveld (*force field*) is. Dat er slechts één energie is. Dat dit de energie van het Leven Zelf is, en dat dit de energie is die sommige mensen God noemen.¹²

Het is bijzonder onfortuinlijk wanneer bedienaars zoals Robert Schuller in de kaart spelen van het New Age/nieuw evangelie scenario en zij zichzelf lenen voor de doelstellingen van de Nieuwe Spiritualiteit, door naar God te refereren als een “Kracht” (zie de Schuller-citaten aan het begin van dit hoofdstuk). Schuller klonk als Neale Donald Walsch toen hij beweerde dat Jezus leerde dat het “Koninkrijk van God” een “Kracht” is binnenin ieder persoon:

Hij verkondigde deze machtige woorden: “Het Koninkrijk Gods is binnen u” (Lukas 17:21). Dit betekent dat er een Eeuwige Creatieve Kracht (*Force*) is binnenin u.¹³

In *If It's Going to Be, It's Up to Me*, verwijst Schuller naar de “Eeuwige Creatieve Kracht (*Force*)” die hij “God” noemt als “de Goddelijke Drijfkracht (*the Divine Drive*)” die in elk persoon werkt om hem een “doel” (*purpose*) te geven. Om te onderstrepen dat God deze “Kracht” is of Goddelijke “Drijfkracht” die doorheen iedereen werkt om een “doel” te geven, citeerde hij Filippenzen 2:13:

“Het is God die in mij aan het werk is, mij de wil en de macht gevend om Zijn doel te bereiken”¹⁴ (Bijbelvertaling niet gespecificeerd).

Schullers verwijzingen naar God als zijnde de “Kracht” en “Goddelijke Drijfkracht” die in elk persoon werkt om Gods doel te bereiken, heeft een duidelijk impliciete New Age betekenis gegeven aan Schullers gebruik van het woord “doel”. Het heeft ook een ingesloten New Age betekenis gegeven aan de vraag die hij aan zijn lezers stelde in zijn 1969-boek *Self-Love*: “Wat is de fundamentele drijvende kracht in het leven?” Als we Warrens aanleg in beschouwing nemen om Schullermateriaal te gebruiken, kan men niet aannemen dat zijn overeenkomstig verwoorde vraag 33 jaar later geen Schuller-geïmpliceerd New Age materiaal zou meedragen wanneer hij eveneens vroeg: “Wat is de drijvende kracht in uw leven?”

In het bijzonder in het licht van alles wat wij weten over de New Age betekenis die aan het woord “kracht” toegewezen werd, is het stellen van de vraag “Wat is de drijvende kracht in uw leven?” zeker niet de beste manier om iemand te benaderen. Deze vraag eist dat uw antwoord noodzakelijkerwijs gedefinieerd wordt als een soort van “kracht”. Als christenen antwoorden dat God de drijvende “kracht” in hun leven is, dan hebben zij zojuist God gedefinieerd in New Age/nieuw evangelie termen. Het is belangrijk dat christenen begrijpen wat de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit bedoelen wanneer die het woord “kracht” gebruiken. Het is verwarrend wanneer pastors als Robert Schuller, Rick Warren en Erwin McManus dit woord zomaar gebruiken, zonder uitleg.

Het woord “kracht” kan een van die overlappende termen zijn die de lijn beginnen te vervagen tussen traditioneel Christendom en de Nieuwe Spiritualiteit. Dus, als Robert Schuller en Rick Warren hun lezers vragen “Wat is de drijvende kracht in uw leven?”, zouden de lezers op hun beurt hen moeten vragen a.u.b. een definitie te geven, zo dat zij een onderscheid maken tussen hun gebruik van het woord “kracht” en het New Age gebruik ervan.

8. God is in alles?

De Bijbel zegt: “Hij heerst over alles en is overal en is in alles.”¹

Rick Warren
The Purpose-Driven Life, 2002

Ja, God leeft en Hij is in elk afzonderlijk menselijk wezen!²

Robert Schuller
Hour of Power, 9 november 2003

God is in iedereen en alles.³

Bernie Siegel
Prescriptions for Living, 1999

Toen ik bij pagina 88 van *The Purpose-Driven Life* kwam, staarde ik met grote verbazing naar Rick Warrens woorden. Hij had namelijk geschreven:

Vermits God voortdurend bij u is, is er geen plaats dichterbij God dan de plaats waar u nu bent. De Bijbel zegt: “Hij heerst over alles en is overal en is in alles”.

God is “in” alles? Rick Warren lijkt te leren wat ik geleerd had van mijn New Age leraars en hun geschriften, namelijk dat God “in” iedereen en alles is. Ik vroeg mij af welke van de vele bijbelversies hem dat had bijgebracht. Zijn voetnoot zei me dat hij Efeziërs 4:6 citeerde uit een Bijbel met de naam *New Century Version*. Ik had er nog nooit eerder van gehoord, maar later vond ik hem in een opvallende advertentie op de eerste pagina van een recente Robert Schuller website.⁴ Ik zag ook dat Rick Warrens naam genoemd werd op dezelfde pagina als de *New Century Version* advertentie. In een column die ging over een aanstaande kerkgroeiconferentie, in zijn *Institute for Successful Church Leadership* (Instituut voor succesvol leiderschap), had Schuller geschreven:

*U bent uitgenodigd om een fantastische
nieuwe droom voor uw kerk te ontdekken!*

Het thema in 2004 voor het Robert H. Schuller Institute for Successful Church Leadership is: Als u het kan dromen, dan kan u het realiseren! Durf te dromen dat uw kerk kan overwinnen, kan slagen en een verschil kan maken in uw gemeenschap en in uw wereld vandaag.

Is uw kerk helemaal zoals God ze wil? Zend uw pastors en leken-kerkleiders naar het 34ste Robert H. Schuller Institute for Successful Church Leadership, dat de prominentste pastors samenbrengt die het geloof tot leven kunnen brengen, in zowat de grootste kerken van het land, zoals Bill Hybels van de Willow Creek Community Church, en Rick Warren van de Saddleback Church, die beiden afgestudeerd zijn aan het instituut.

Ik was mij niet bewust van het feit dat Rick Warren afgestudeerd was van het Schuller Instituut en dat hij daar ook les gaf. Dit te weten hielp me de grote Schullerinvloed te begrijpen die ik ontdekte in *The Purpose-Driven Life*. Enkele weken nadat ik Rick Warrens uitspraak las dat God “in” alles is, ontdekte ik dat Robert Schuller nogal veel over datzelfde sprak. In een *Hour of Power* preek had hij trots verkondigd:

Ja, God leeft en Hij is in elk afzonderlijke menselijk wezen!⁵ (Originele benadrukking)

Wat ik later ontdekte, in mijn gerelateerd Schuller-materiaal, was dat Schuller deze New Age doctrine van “immanentie” - dat God “in” iedereen is - al vele jaren leerde. Bijvoorbeeld, in zijn 1969-boek *Self-Love* (Zelfliefde), had Schuller geschreven:

God leeft in de mensen.⁶

Doelgerichte “Course in Miracles”

Rick Warrens implicatie en Robert Schullers twistappel dat God “in” ieder persoon is, is de kern van alle New Age denken. De Bijbel leert dit beslist *niet*. De *New Century Version* die Rick Warren citeert is gevaarlijk fout in zijn vertaling van Efeziërs 4:6. De enige boeken die ik ooit had gezien die leerden dat God “in” alles is hadden niets van doen met bijbels Christendom. Het duurde voor mij ook niet lang om dezelfde onbijbelse leer terug te vinden in *A Course in Miracles* (Een cursus in mirakels). Het woord “doel” (purpose) was daarin merkwaardig overheersend. Ik las de les met de titel die ik hieronder toon, en las het volgende:

Les 29

God is in alles wat ik zie

Het idee voor vandaag legt uit waarom u een en al **doel** kan waarnemen in alles. Het legt uit waarom niets op zichzelf of in zichzelf apart staat ...

En wat het **doel** van het universum deelachtig is, is het doel van zijn Schepper deelachtig ...

Niets is zoals het voor u lijkt. Het heilige **doel** ervan reikt verder dan uw kleine scope.⁷ (Bena-drukking toegevoegd).

De *New Century Version*, geciteerd door Rick Warren, leerde hetzelfde wat *A Course in Miracles* en mijn andere New Age boeken mij jaren geleden geleerd hadden: dat God “in” iedereen en alles is. Het interpreteert geheel fout wat de apostel Paulus eigenlijk stelde in Efeziërs 4:6. In deze Schriftplaats schrijft Paulus niet in brede zin tot de wereld. Het boek Efeziërs is Paulus’ brief aan de Kerk te Efeze en aan de getrouwe volgelingen van Jezus Christus. In Efeziërs 1:1 maakt hij duidelijk dat hij schrijft “aan de heiligen, die te Efeze zijn, en gelovigen in Christus Jezus”.

Volgens de correct vertaalde Schrift is God niet “in” iedereen en alles. Gods Heilige Geest is *enkel* gezonden tot hen die waarlijk Jezus Christus aannemen als hun Heer en Redder (Joh. 14:15-17; Hand. 5:32). Omdat de Kerk te Efeze samengesteld was uit gelovigen die Jezus als hun Heer en Redder aanvaard hadden, had God Zijn Heilige Geest tot hen gezonden. Daarom, als gevolg van hun bekering, woonde Gods Heilige Geest in hen allen. Paulus spreekt dus *enkel* tot de *gelovigen* in Efeze en de “gelovigen in Christus” toen hij stelde dat God “boven allen en door allen en in u allen is”. Paulus zei niet dat God aanwezig is in ongelovigen. Hij zei niet dat God “in” iedereen en alles is. Dat is wat de New Age leert. Vergelijk Efeziërs 4:6 in de *New Century Version* die Rick Warren citeerde met de *King James Bijbel* of de *Statenvertaling*:

“He rules everything and is everywhere and is in everything” (NCV)⁸.

“Hij heerst over alles en is overal en is in alles” (vertaling van de NCV-weergave).¹²

“One God and Father of all, who is above all, and through all, and in **you** all” (KJV; benadrukt).
“één God en Vader van allen, Die boven allen en door allen en in **u** allen is” (SV 2004).

De “you” in de King James Version, of de “u” in de Statenvertaling, maken het erg duidelijk dat Paulus zijn brief schrijft aan de *gelovigen* die deel uitmaken van de Kerk van Jezus Christus. Hij schrijft niet aan hen die ongelovig zijn en deze brief toevallig ook lezen. Paulus zegt zeker niet, noch suggereert hij, dat God “in” iedereen en alles is. Maar de New Age leraren met hun Nieuwe Spiritualiteit proberen deze schriftplaats te coöpteren om die op het gehele menselijke ras toe te passen. En vele van de hedendaagse nieuwere Bijbelversies, zoals deze die door Robert Schuller en Rick Warren worden gebruikt, blijken de New Age interpretatie te rechtvaardigen. Door de *New*

¹² De NBG-vertaling is eveneens onjuist: “één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in **allen**”. De toepassing wordt verbreed tot “allen” in plaats van specifiek “u allen”, namelijk de aangeschreven gelovigen te Efeze. En de Groot Nieuws Bijbel (GNB) is nóg corrupter: “Er is één God die de Vader is van **alle mensen**, en die boven allen staat, door allen werkt en in **allen** aanwezig is”. De betrouwbare gondtekst (Textus Receptus) zegt in het Grieks: *en pasin umin* en dat betekent “in **u** allen”!

Statenvertaling kantt. 13: “Hier wordt eigenlijk niet gesproken van alle schepselen of mensen in het algemeen, dewijl God niet is aller Vader in Christus; maar hier wordt gesproken van alle ware leden der gemeente, die het lichaam van Christus is, over welke allen God de Vader het hoogste gebied heeft, door welke allen Hij zijn bijzondere regering uitstrekt, hetwelk zij beide met andere mensen gemeen hebben, en in welke allen Hij als een Vader met Zijne genade en Geest woont, hetwelk den gelovigen eigen is; Joh. 14:23”.

Century Version te kiezen, geeft Rick Warren de New Age eigenlijk exact wat ze wenst: ogenschijnlijk Schriftuurlijk gezag voor hun New Age sleutelleer “dat wij allen Een zijn” omdat God “in” iedereen en alles is.

Waarom zou Rick Warren een bijbelversie uitkiezen die de doctrine van “Eenheid” wettigt van de Nieuwe Spiritualiteit? Het is ironisch te zien dat in *From the Ashes: A Spiritual Response to the Attack on America*, Neale Donald Walsch Rick Warren en christelijke leiders van overal uitdaagde om het nieuwe evangelie te accepteren “dat wij allen Een zijn” omdat God “in” iedereen en alles is. Maar in plaats van deze New Age lering te weerleggen en te strijden voor het geloof, koos Rick Warren een bijbelversie die doet uitschijnen dat hij het eigenlijk eens is met Walsch’ doctrine van “Eenheid”.

New Age leider en Global Renaissance Alliance lid Wayne Dyer is een goed voorbeeld van hoe Rick Warrens leer dat God “overal is en in alles” wordt gebruikt voor de New Age doelstellingen van de Nieuwe Spiritualiteit. In een interview in de september 2004 uitgave van het *Science of Mind* magazine, stelde Dyer:

Het interessante is dat als u aanneemt dat God overal is - dat deze Bron overal is - dit dan betekent dat het nergens niet is. Dus eerst en vooral moet u accepteren dat het binnenin u is ... En als het overal is, en het is in u ... dan is alles wat u moet doen uzelf opnieuw richten, op zo'n manier dat u zich terug kan verbinden met dat ding waarmee u reeds verbonden bent.⁹

Eenheid met de New Age?

Omdat Rick Warren zo'n grote nadruk legde op Eugene Petersons *The Message*, zocht ik Efeziërs 4:6 op in *The Message*. Petersons parafraze leent zich evenzo aan de New Age interpretatie dat God aanwezig is “in” iedereen. Ook introduceert hij daarin zijn lezers - zonder tussen haakjes geplaatste waarschuwingen of uitleggingen - tot het concept van “Eenheid”:

U hebt één Meester, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die heerst over allen, werkt door allen, en aanwezig is in allen. Alles wat u bent en denkt en doet is doordrongen met Eenheid.¹⁰

Toen ik verwickeld was in de New Age leringen en in *A Course in Miracles* studeerde, werd me geleerd dat het concept van “Eenheid” onontkoombaar gelinkt was aan het begrip dat God “in” alles is. Toen ik keek naar twee specifieke citaten uit *A Course in Miracles*, zag ik de duidelijke overeenkomst tussen deze leringen en de Efeziërs 4:6 vertalingen die gepresenteerd worden door Robert Schuller, Rick Warren, Eugene Peterson en anderen. De *Course* verklaarde:

God is in alles wat ik zie.¹¹

De eenheid van de Schepper en de schepping is uw volheid, uw geestelijke gezondheid en uw grenzeloze macht.¹²

Maitreya, de valse Christus die er aanspraak op maakt dat hij reeds hier op aarde is, presenteert eveneens zijn New Age fundamentele doctrine van Eenheid.

Mijn vrienden, God is u meer nabij dan u zich kan inbeelden.

God is uzelf.

God is binnenin u en alles rondom u.¹³

Ik ben Alles in Allen.¹⁴

Mijn naam is Eenheid.¹⁵

Ook New Age auteur Bernie Siegel, die zo nonchalant geciteerd wordt door zowel Rick Warren als Robert Schuller in hun geschriften, leert deze New Age sleuteldocctrine.

God is in iedereen en alles.¹⁶

God is alles.¹⁷

In zijn boek *Friendship with God*, citeerde Walsch zijn “God” als dat hij hem zegt:

De 21ste eeuw zal de tijd zijn van ontwaken, van een ontmoeten van De Schepper Binnenin. Velen zullen Eenheid met God ervaren en met alle dingen van het leven. Dit zal het begin zijn

van de gouden eeuw van de Nieuwe Mens, waarover geschreven werd; de tijd van de universele mens, die welsprekend beschreven werd door dezen onder u die een diep inzicht hebben.

Er bestaan vele zulke mensen in de wereld vandaag - leraren en boodschappers, Meesters en zieners - die deze visie vóór de mensheid plaatsen en hulpmiddelen aanbieden om te creëren. Deze boodschappers en zieners zijn de helden van een Nieuw Tijdperk (New Age).¹⁸

Leerstellig zuurdeeg

In Galaten 5:9 waarschuwt de Bijbel: “Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg”. Jezus waarschuwde Zijn discipelen op te passen voor het leerstellige zuurdeeg dat door hun religieuze leiders werd aangebracht (Mattheüs 16:12). Door een kreupele bijbelvertaling van Efeziërs 4:6 te gebruiken, introduceert Rick Warren het zuurdeeg van de New Age in de Kerk. Als de Kerk Rick Warrens leer accepteert dat God aanwezig is “in” alles, dan is het maar een klein stapje meer naar de doctrine van Eenheid en de Nieuwe Spiritualiteit. “Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg”.

De Bijbel, als hij degelijk vertaald is, stelt heel duidelijk dat wij *niet* “Een” zijn omdat God *niet* “in” iedereen en alles is. Wij zijn enkel “Een” door de persoon van Jezus Christus wanneer wij Hem waarlijk aannemen als onze Heer en Redder:

“Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus. Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan. Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt een in Christus Jezus” (Galaten 3:26-28).

Dus, de Heilige Geest van God werd gezonden om te wonen in de gelovigen die Jezus Christus hebben aangenomen als hun Heer en Redder. Het is belangrijk daarbij op te merken dat dit niet betekent dat gelovigen “God” zijn of in enig opzicht goddelijk. Gods Woord maakt dit punt erg duidelijk; de mens is *niet* God (Ezechiël 28:2; Jesaja 45:18-23).

Tijd om Schuller en Jampolsky opnieuw te bezoeken

Rick Warrens aanwenden van Efeziërs 4:6 uit de *New Century Version* die verklaart dat God “in” alles is, is buitengewoon verontrustend. Het is verbazingwekkend dat Warren schijnbaar vergeetachtig zou zijn met betrekking tot de New Age implicaties van wat hij leerde, iets dat doet terugdenken aan Robert Schuller, Jerry Jampolsky en *A Course in Miracles*. Schuller had duidelijk een sterke invloed op Rick Warren. Was zijn leer over Efeziërs 4:6 iets dat Rick Warren van Schuller had overgenomen? Het was op dit punt dat ik besliste Robert Schuller terug op te zoeken en zijn betrokkenheid bij Jerry Jampolsky en de New Age leringen van *A Course in Miracles*. Iets bleek niet te kloppen in dit alles, en ik had enkele antwoorden nodig. In de komende maanden en op verschillende manieren zou ik beslist die antwoorden krijgen.

9. Robert Schuller en Jerry Jampolsky

En toen werd hij [Jampolsky] een gelovige in God.
Dat is een lang verhaal.¹

Robert Schuller
Legacy of Hope Video, 1996

Het werd erg duidelijk dat Robert Schuller veel invloedrijker was dan ik me ooit had voorgesteld. Neale Donald Walsch en zijn New Age “God” citeerden hem erg graag, en zijn overrompelende invloed, samen met Rick Warren, werd meer en meer duidelijk toen ik verder las in *The Purpose-driven Life*.

Mij realiserend dat ik Schuller veel serieuzer moest nemen, wilde ik zijn vorige betrokkenheid bij Jerry Jampolsky en de New Age leringen van *A Course in Miracles* opnieuw onderzoeken, maar omdat ik niet echt verwachtte iets recent te vinden, plaatste ik de namen van Robert Schuller en Jerry Jampolsky in de zoekmachine van de computer. Toen ik dat deed herinnerde ik mij de 1994-brief die ik had ontvangen van de Crystal Cathedral vertegenwoordigster die me verzekerde dat de Crystal Cathedral niet langer betrokken was bij *A Course in Miracles* en dat zij nu de *Course* ontmaskerden als een valse leer. Zodus was ik meer dan een weinig verbaasd toen een Schullerpreek, met Jampolsky’s naam en een 2003 copyright opdoken op het computerscherm. Deze was getiteld: “Become a Peace Maker” (Word een vreedstichter).² Was het mogelijk dat Schuller nog steeds over Jampolsky praatte? In deze bepaalde preek, die op zijn *Hour of Power* website verscheen, besprak Schuller Jezus’ zaligspreking “Zalig zijn de vreedzamen¹³ [KJV: vreedstichters]; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden” (Mattheüs 5:9). New Age leider Jampolsky was Schullers eerste voorbeeld van een “vreedstichter”.

Schuller introduceerde Jampolsky als “een van de vele psychiaters waarmee ik een zeer respectvolle relatie heb”. Hij prees Jampolsky voor zijn “grondig begrip” dat “Het tegenovergestelde van liefde niet haat is! Het tegenovergestelde van liefde is VREES”. Hij vervolgde met het vertellen van een incident dat Jampolsky beschreef in zijn boek *Love Is Letting Go of Fear* (Liefde is het verlaten van vrees). In zijn prijzing van Jampolsky, liet Schuller na te zeggen dat Jampolsky “God” had gevonden door de leringen van *A Course in Miracles*, en dat het boek waarnaar hij indirect verwees - *Love Is Letting Go of Fear* - compleet gebaseerd was op de leringen van *A Course in Miracles*. Op de opdrachtpagina van *Love Is Letting Go of Fear*, had Jampolsky iets geschreven wat Schuller en al zijn lezers moeten gezien hebben:

Dit boek is opgedragen aan Helen en Bill, die allebei zowel leraars als vrienden voor mij waren. Het is dank zij hun verenigde bereidwilligheid dat *A Course in Miracles* tot bestaan kwam, een werk dat in het fundament voorziet voor dit boek.³

Voor hen die vertrouwd zijn met *A Course in Miracles* (zie hoofdstuk 1 van mijn boek *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*⁴), komen hierna enkele van de New Age leringen die gepresenteerd worden in deze reeks boeken die zo lijnrecht tegenover de leringen van de Bijbel staan, maar die zo sterk aanbevolen worden door Jerry Jampolsky:

Maak niet de aandoenlijke fout van “kleven aan het oude, ruwe kruis”.⁵

De reis naar het kruis zou de laatste “nutteloze reis” moeten zijn”.⁶

De erkenning van God is de erkenning van uzelf.⁷

Toen God u schiep, maakte Hij u een deel van Hem.⁸

*Er is geen zonde, het heeft geen consequentie.*⁹

De Verzoening is de finale les die de mens moet leren, want het leert hem dat, nooit gezondigd hebbende, hij geen behoefte heeft aan redding.¹⁰

¹³ KJV: “Blessed are the **peacemakers** [= vreedstichters] ...”. Het Griekse grondwoord is hier *eirènopoiói*: vreedstichters; van *eirènopoiéó*: vrede stichten (Prisma G/N).

Want Christus neemt vele gedaanten aan met verschillende namen, totdat hun eenheid kan herkend worden.¹¹

In de “Noot van de auteur” van *Love Is Letting Go of Fear*, geeft Jampolsky zijn persoonlijk getuigenis over hoe hij God vond en innerlijke vrede door de leringen van *A Course in Miracles*. Zijn boek is kort, eenvoudig en erg aantrekkelijk voor de niet onderscheidende lezer. Het was dit kleine boek dat mij leidde tot *A Course in Miracles* en mijn diepere betrokkenheid veroorzaakte in New Age leringen.

Het was het proces van het beschrijven van mijn eigen betrokkenheid bij Jampolsky's boek en *A Course in Miracles*, in dat 1994-radioprogramma, dat mijn commentaar teweegbracht over Schullers betrokkenheid bij Jampolsky en de *Course*. Zoals eerder aangehaald, in hoofdstuk 6, had ik Schuller gebruikt als een voorbeeld van hoe New Age leringen in de Kerk binnensluipen. Deze commentaren hadden de oorspronkelijke Crystal Cathedral ontkenning van enige betrokkenheid bij de *Course* tot gevolg. Daarna kwam er de erkenning dat *Course in Miracles* groepen elkaar inderdaad in de Cathedral-lokalen hadden ontmoet maar dat de Cathedral niet langer groepen betrok bij de *Course*.

Maar als de Crystal Cathedral zich echt had gedistantieerd van Jerry Jampolsky en *A Course in Miracles*, waarom kwam dan deze preek met een verwijzing naar Jampolsky opduiken met een 2003-*Hour of Power* copyright? Sprak Schuller dan nog steeds met Jampolsky, of had een stafmedewerker een vergissing begaan en een oude preek genomen? Wat het ook geval is, ik was verrast door deze recente vermelding van Jampolsky.

Schullers “beste vriend” Jerry Jampolsky

In de maanden die volgden zou ik enkele erg belangrijke en storende dingen leren over Schullers betrokkenheid bij Jampolsky en *A Course in Miracles*. Door Rick Warrens verwikkeling met Schuller was ik verder gegaan met een aantal van Schullers boeken te lezen, met inbegrip van zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation*. *Self-Esteem* was blijkbaar een belangrijk fundamenteel werk, vermits materiaal van dit werk naar boven kwam in de werken van zowel Rick Warren als Neal Donald Walsch. Vroeg bij het lezen van dit boek van Schuller had ik de eerste van verscheidene verwijzingen naar Jampolsky ontdekt. Schuller citeerde uit 1 Korinthiërs 13 en hij schreef over het belang van liefde.

Dr. Gerald Jampolsky, een prominent Amerikaans psychiater en hoofd van het Center for Attitudinal Healing in Tiburon, Californië, die lezingen geeft op televisie voor mensen uit de American Psychiatric Association, heeft dit thema gepredikt: “De twee fundamentele emoties zijn niet liefde en haat, maar liefde en vrees”. Het tegenovergestelde van liefde is niet haat, maar vrees. Wat is vrees anders dan de afwezigheid van liefde? En wat is de afwezigheid van liefde anders dan de aanwezigheid van vrees?¹²

Terwijl Schuller deze begrippen over “liefde” en “vrees” toewijst aan Jampolsky, maakte Jampolsky in zijn boek *Love Is Letting Go of Fear* het erg duidelijk dat zijn leer over “liefde” en “vrees” afkomstig waren van de leringen in *A Course in Miracles*. Het is ironisch dat toen Schuller dit fundamentele *Course*-begrip verklaarde - “Wat is vrees anders dan de afwezigheid van liefde?” in zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation* - ik exact dezelfde woorden studeerde in mijn *Course in Miracles* studiegroep. In deze *Course* stelde een namaak-“Jezus” het volgende:

En wat is vrees anders dan afwezigheid van liefde?¹³

Het werd me duidelijk waarom Neale Donald Walsch en zijn “God” zo dol waren op dit bepaalde Schullerboek. Niet enkel leende Schullers zelfrespect-theologie zich voor hun Nieuwe Spiritualiteit, maar Schuller introduceerde zijn lezers ook met New Age leider Jerry Jampolsky en leringen die direct betrokken waren uit *A Course in Miracles*.

Drie jaar later was Schuller blijkbaar een goede vriend geworden van Jampolsky. In zijn 1985-boek *The Be (Happy) Attitudes*, schreef Schuller:

Dr. Gerald Jampolsky, een beroemd psychiater en beste vriend van mij, was vóór 25 jaar een fervent agnosticus. Toen, op een dag, zonder waarschuwing, veranderde zijn leven totaal, en

hij werd een gelovige in God. Ik vroeg hem ooit eens, toen wij bij elkaar waren: “Dr. Jampolsky, wat dacht u, in de jaren vóór uw bekering, over mensen die naar de kerk gingen?”

Hij zei: “Vóór 25 jaar dacht ik dat mensen die naar de kerk gingen, baden, en in God geloofden, niet normaal waren. Ik dacht dat zij op een of andere manier ziek waren. Nu zie ik dat ik geheel fout was. Zij waren normaal; Ik niet”.¹⁴

Maar Schuller was niet helemaal eerlijk over Jampolsky toen hij zei: “Toen, op een dag, zonder waarschuwing, veranderde zijn leven totaal, en hij werd een gelovige in God”. Jampolsky maakt erg duidelijk, in zijn vele geschriften, dat op een dag iemand hem een exemplaar gaf van *A Course in Miracles* en zijn leven daardoor geheel veranderd werd, vermits hij een gelovige werd in de “God” en “Christus” van *A Course in Miracles*. Schuller was volkomen onoprecht toen hij impliceerde dat Jerry Jampolsky een correcte bekering doormaakte voor een traditioneel Christendom. Jerry Jampolsky werd *niet* gelovig in de God en Christus van de Bijbel. Robert Schuller weet dat. In feite is haast alles wat Jampolsky zei en deed sinds 1975 een persoonlijk getuigenis over hoe zijn leven veranderde door de New Age leringen van *A Course in Miracles*. In 1985, toen Schuller Jampolsky citeerde in zijn boek *The Be (Happy) Attitudes*, was Jampolsky veruit de populairst gepubliceerde en welgekende voorstander van *A Course in Miracles*. Het was ook in datzelfde jaar dat leden van Schullers *Course in Miracles*, groepen toelieten op de Crystal Cathedral infrastructuur.

Vermits mijn lezen van *The Purpose-Driven Life* me ertoe dwong Robert Schuller van nabij te onderzoeken, vernoemde ik mijn originele informatiebron over Schullers betrokkenheid met *A Course in Miracles*. Na ons gesprek zond zij mij een originele kopie van haar notities die zij maakte op 3 oktober 1985, toen zij over de telefoon gesproken had met verscheidene secretarissen van de Crystal Cathedral. Hierna enkele directe citaten uit haar notities [niet vertaald]:

Talked to several secretaries who confirmed Course being taught there... informal study group — meet Monday night — Held in one of group therapy offices... 5-6 months into reading it... 2nd year... H.S. [Holy Spirit] dictated it — fine w/ us... Miracle Distribution Center — can find books there [proceeded to give directions] — ask for Conrad Hanson who teaches our [group]... early group starts at 6 — 2nd group at 7:30... books cost \$50... Have Jampolsky's books... Dr. Schuller [regarding *A Course in Miracles*] — “That’s a wonderful book tot have in your library” — (His) on bottom shelf.

Reaches many groups — Nothing wrong w/ that... Church of Religious Science uses it — All paths lead tot the same place... Fine w/ us — Occult people can use it — Truth is Truth — we can all drink from the same cup... Unity Church — very close to what we’re doing... we’re Dutch Reform of America... Schuller more open of study — than it is fundamentalist — open minded campus — As long as you’re seeking truth — no one will light a cross on (your doorstep)... All are welcomed at this church... Conrad Hanson... Head of New Hope Hotline Counseling line for 15 yrs... [is at] Miracle Distribution Center.¹⁵

Ik belde terug naar mijn informatiebron, en zij bevestigde dat ik haar notities correct had gelezen. Haar was beslist gezegd dat Schuller een exemplaar had van het *A Course of Miracles*, in zijn kantoor, en dat een van de *Course*-studiegroepen vergemakkelijkt was door Conrad Hanson - de oude directeur van Schullers New Hope Hotline - die blijkbaar verenigd was met het nabij gelegen Miracle Distribution Center. Zij bevestigde ook dat haar was gezegd dat zij een exemplaar van *A Course in Miracles* kon kopen bij The Miracle Distribution Center, en dat haar expliciete aanwijzingen gegeven waren over hoe daar te geraken. Ze zei dat alhoewel haar conversatie beperkt bleef tot verscheidene secretarissen, dezen goed ingelicht en erg zeker leken te zijn over wat ze zeiden. Ik zei haar dat ik ging onderzoeken of Conrad Hanson nog steeds in het Miracle Distribution Center was - als het Centrum nog steeds werkzaam was. Nadat ik de telefoon neerlegde, belde ik de Los Angeles inlichtingen en vroeg of zij een nummer hadden van het Miracle Distribution Center. Dat hadden zij. Het was nog steeds werkzaam.

Hielden Schuller en Jampolsky samen workshops?

De volgende namiddag belde ik naar het Miracle Distribution Center. Een man kwam aan de telefoon. Ik zei dat ik een student was geweest van *A Course in Miracles* en me afvroeg of Conrad

Hanson nog steeds verbonden was met het Center. Ik deinsde wat achteruit toen de man aan de telefoon me zei dat hij Conrad Hanson zelf was.

Wij kwamen snel tot een algemeen gesprek over Jerry Jampolsky, Robert Schuller en *A Course in Miracles*. Hij was erg sympathiek en zei vrijwillig dat Schuller ertoe gedwongen werd afstand te houden van *A Course in Miracles* wegens kritiek van sommige van de meer “conservatieve” leden van zijn kerk. Daarna zei hij nogal gedreven spontaan dat de relatie tussen Schuller en Jampolsky veel meer inhield dan het aan de oppervlakte scheen. Hij zei me dat Jampolsky en Schuller eigenlijk samen workshops hadden gehouden, in Hawaï.¹⁶

Toen wij ons gesprek beëindigden, legde ik de telefoon neer met verbazing over het feit dat hij zo maar openlijk zei dat Schuller workshops had gehouden, samen met Jampolsky. Schuller wist *precies* wat hij deed met Jampolsky en *A Course in Miracles* maar hij moest blijkbaar afstand houden onder de druk van leden van zijn kerk. Hij voelde misschien ook het toegenomen kritische onderzoek van de kant van christelijke onderzoekers en die Schuller begonnen te erkennen als iemand die erg sympathiek stond tegenover New Age leringen. Maar daar bleek het allemaal bij te blijven. Het Jerry Jampolsky en *Course in Miracles* spoor leek in 1985 plotseling op te drogen. En de Minister of Caring van de Cathedral, waarmee ik in 1994 gecommuniceerd had verzekerde mij dat de Crystal Cathedral niet langer betrokken was bij *A Course in Miracles*, in geen enkel opzicht - behalve dan het te ontmaskeren als een valse leer.

Maar er zit meer in het verhaal...

Dus, de “officiële” positie die aan mij doorgegeven werd was dat de Cathedral-betrokkenheid in *A Course in Miracles* beëindigd was in 1985. Alhoewel ik nooit meer iets hoorde over de materie van Schullers Minister of Caring, had ik haar uitleg aanvaard dat Schuller en zijn staf hun betrokkenheid met *A Course in Miracles* hadden verlaten. Voor zover het mij betrof kon de hele zaak nu met rust gelaten worden. Dus veronderstelde ik dat de opgestuurde *Hour of Power* 2003-preek, waarin gerefeerd werd naar Jampolsky, waarschijnlijk een oude preek was.

Maar net voor Kerstmis ging ik naar de lokale Barnes & Noble boekhandel om te zoeken naar een cadeau voor mijn vrouw. Ik vond verscheidene boeken die zij wel graag zou hebben, en was al op weg naar de balie om te betalen, toen ik een groot, goed in het zicht geplaatst video/tape/boekpakket zag met Schullers gelaat op de cover. Hij stond vóór een schilderachtige zonsondergang, en het pakket was getiteld: *Robert Schuller Presenteert Zijn Nalatenschap van Hoop: The Be Happy Attitudes: Eight Positive Attitudes that can Transform Your Life* (De wees gelukkig attitudes: acht positieve attitudes die uw leven kunnen veranderen).

Ik was verbaasd dat Schuller het boek opnieuw uitgaf dat beschreef hoe deze New Age “vriend” Jerry Jampolsky “een gelovige in God” was geworden. De achterkant van het pakket gaf aan dat het boek een speciale “geschenkeditie” was van de *Be (Happy) Attitudes*. Er zaten ook twee cassettes en twee video's bij die bij het boek Schuller presenterden in een serie van “warme en intieme conversaties”. Ik was nieuwsgierig en kocht het pakket en nam het mee naar huis. Toen ik het opende zag ik dat al het materiaal een 1996-copyright bevatte. Ik stelde me voor dat hij misschien het deel van zijn boek over Jampolsky zou verwijderd hebben - maar dat had hij niet gedaan. Het boek had exact dezelfde tekst als toen in 1985. Hij had de Jampolsky-anekdotes zo gelaten. Maar het was moeilijk in te beelden dat hij Jampolsky zou vernoemen in de video. Ik plaatste de videotape in mijn videorecorder.

De video toonde Schuller gezeten in een gemakkelijke armstoel, voor een open haard, in een vriendelijk ogende living, omgeven door zijn kerkvrienden en familie. Enthousiast en “positief” als altijd, sprak hij over vrede en liefde en de “Be Happy Attitudes”. Hij vertelde anekdotes en krachtige verhalen van sommigen van hen die aanwezig waren terwijl hij door zijn materie wandelde. Plots, was het daar, helemaal aan het begin van de tweede video. Toen hij Jezus' zaligspreking presenteerde “Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien”, gebruikte Schuller Jerry Jampolsky om iemands bereidwilligheid te illustreren om “God in uw leven te laten komen en door u te laten vloeien”. Hij zei:

U weet dat het mijn vreugde is geweest om de vriend te zijn van vele grote psychiaters van deze eeuw. Een van hen is Dr. Gerald Jampolsky. Hij werd als Joodse jongen op twaalfjarige leeftijd als liturgisch volwaardig in de Joodse gemeenschap opgenomen (Bar Mitswa)¹⁴. Het volgende jaar verliet zijn rabbi de heilige roeping om een effectenmakelaar te worden, waardoor de kleine jongen gedesillusioneerde werd. En hij denkt, als hij het nu analyseert, dat hij op dat moment een atheïst werd. Hij werd een jonge atheïst.

Hij ging medicijnen studeren, werd een erg briljante dokter, maar hij had problemen met zichzelf, zoals alle mensen. **En toen werd hij een gelovige in God. Dat is een lang verhaal.** Maar ik zei op een dag tot hem: "Jerry, tijdens de vele jaren dat u praktijk had als een atheïstische psychiater, wat dacht u toen van mij en mensen zoals wij die naar de kerk gingen?" "O", zei hij "Ik dacht dat jullie niet normaal waren. Mensen die geloven in God zijn niet normaal" zei hij, "Nu zie ik het helemaal tegenovergesteld. Jullie zijn normaal. Ik was niet normaal".

Geloof in God is 's mensen natuurlijke aard. Maar als u verkiest die te verlaten en in de wereld van scepticisme en ongeloof en twijfel te leven, zal deze wereld u geen vreugde brengen. Die wereld brengt geen persoonlijkheden voort die bruisen, open zijn, enthousiast en gelukkig. Die wereld werkt niet als het geen open, transparante, emotioneel gezonde menselijke persoonlijkheden voortbrengt ... U gelooft in God - laat hem door u heen vloeien. "Ah" zegt Jampolsky, "nu bent u normaal".¹⁷ (benadrukking toegevoegd).

Na Jampolsky's voormalige atheïsme beschreven te hebben, zei Schuller: "En toen werd hij een gelovige in God. Dat is een lang verhaal". Dat zal wel. De "God" die Jampolsky vond en waarin hij gelooft is de "God" van de New Age - Niet de God van het bijbelse Christendom. Jampolsky zou de eerste zijn om u dat te vertellen, en Schuller weet dit. Meer dan veertien jaar nadat Schuller Jampolsky als gast had in zijn *Hour of Power*, portretteerde Schuller de New Age leider nog steeds als een traditionele gelovige in de bijbelse Jezus Christus.

Jerry Jampolsky is ongetwijfeld een prettig mens. Zeker is hij een erg toegewijd en zorgzaam persoon. Maar vanaf zijn New Age bekering in 1975 is zijn leven gefundeerd geweest op de principes van *A Course in Miracles*. *A Course in Miracles* wiens "Jezus" leert: "er is geen zonde" en "de reis naar het kruis is de laatste nutteloze reis". *A Course in Miracles* die leert dat er geen nood is aan redding door een persoonlijke Redder omdat wij reeds "Een" zijn met God. *A Course in Miracles* wiens "Jezus" leert dat "Eenheid" alles doordringt omdat God "in" iedereen en alles is.

Toen Schuller slim de onthulling van Jampolsky's getuigenis ontweek door te zeggen "dat is een lang verhaal", deed hij een handige zijstap naast de New Age details die Jampolsky expliciet heeft uitgelegd in vele van zijn boeken en lezingen. En dat Schuller dat nog steeds doet in 1996 was in duidelijke tegenspraak met wat ik zei twee jaar vóór de opname van de video. Door te impliceren dat Jampolsky een bekeerd "christen" is, verraad Schuller niet enkel zijn affectie voor New Age leraren maar onthult hij ook een duidelijke hypocrisie in wat hij communiceerde over het christelijk geloof. Robert Schuller is niet oprecht tegenover de miljoenen mensen die in hem hun vertrouwen stellen als een christelijk bedienaar.

Schuller en Jampolsky vandaag

Zelfs toen ik dit hoofdstuk aan het schrijven was voor de eerste editie van onderhavig boek (*Deceived on Purpose* - Doelgericht Misleid) zwaaide Schuller nog maar eens met de naam Jerry Jampolsky tijdens zijn *Hour of Power* televisie-uitzending van 28 maart 2004. Na gerefereerd te hebben naar Jezus als de "original gentle giant" (oorspronkelijke vriendelijke reus), koos Schuller Jampolsky uit als een hedendaags voorbeeld van een "gentle giant".¹⁸ En dan, ongelooflijk, op 17 oktober 2004, toen ik de tweede editie gereed maakte van onderhavig boek, was Jerry Jampolsky - de New Age leider die mij introduceerde in *A Course in Miracles* - aanwezig als bijzonder gast van Schuller in zijn wereldomvattende *Hour of Power* televisie-uitzending.¹⁹ Toen Schuller Jampolsky en zijn vrouw Diane interviewde over het onderwerp "vergeving", kon nauwelijks iemand iets weten van de New Age kuilen en valstrikken die onder de oppervlakte van hun schijnbare "positieve" opmerkingen verborgen lagen. Terwijl Schuller hun discussie vergemakkelijkte, introduceerden deze drie

¹⁴ Bar Mitswa (Hebr., = zoon van de opdracht), naam voor een joodse jongen die op 13-jarige leeftijd als liturgisch volwaardig in de joodse gemeenschap wordt opgenomen. (Encarta 2002).

nonchalante sleutelwoorden en frases die ik herkende uit mijn voormalige studie van *A Course in Miracles*. Maar doorheen hun discussie, en temidden van Schullers grootmoedige prijzing van Jampolsky's werk, verwaarloosde Schuller gemakshalve te vermelden dat Jampolsky's "fabuleuze boeken" gegrondvest waren op de New Age leringen van *A Course in Miracles*.

Tijdens zijn *Hour of Power* interview, bracht Schuller Jampolsky's International Center of Attitudinal Healing in de spotlights, met zijn 130 individuele Attitudinal Healing Centers die over de hele wereld gelokaliseerd zijn. Zij die televisie keken hadden andermaal geen idee dat Jampolsky's hele concept van "attitudinal healing" gebaseerd was op de leringen van *A Course in Miracles*. De officiële website van het Miracle Distribution Center - hetzelfde Miracle Distribution Center dat voorzien had in *A Course in Miracles* boeken voor het Crystal Cathedral gebeuren in 1985 - stelde duidelijk:

Gerald Jampolsky is een psychiater die ingeleid werd op *A Course in Miracles* in 1975. Als een getrouwd stel hebben Jerry en Diane extensief gewerkt met kinderen die catastrofale ziekten hebben en hen geholpen hun levens te helen door **Attitudinal Healing, een vorm van mentale genezing die gebaseerd is op de Course.**²⁰ (Nadruk toegevoegd).

Schullers optreden, samen met Jampolsky en zijn vrouw in de Crystal Cathedral dienst, onderstreepte duidelijk de twistappel van de eerste editie van *Doelgericht Misleid* dat Schuller allerminst eerlijk was over de omvang van zijn relatie met Jampolsky en de *Course*. Alhoewel Schuller doorgaat met een vreemd stilzwijgen te behouden over de New Age grondslag van Jampolsky's leringen, was zijn recente schaamteloze verschijning met Jampolsky, een verbazingwekkend Teken der Tijden.

Meer dan 22 jaar na Jampolsky's eerste verschijning als gast in *Hour of Power*, blijft Robert Schuller blijkbaar Jampolsky's op de *Course in Miracles* gebaseerde leringen hoogachten, en zijn bekering tot de "God" van de New Age, als iets dat gevierd moet worden en meegedeeld aan de wereld. En, door zo te doen, onthult Schuller zichzelf als het soort leider die bereid is Gods Waarheid te compromitteren en op te offeren voor de belangen van de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit.

Een snelle verifiëring van Schullers website na het interview, onthulde dat Jampolsky's 1999-boek *Forgiveness: The Greatest Healer of All* zopas verkrijgbaar was in de Crystal Cathedral boekhandel.²¹ Het voorwoord van dat boek *Forgiveness* - door Schuller beschreven als een "fantastisch" boek²² - was geschreven door New Age leider Neale Donald Walsch.

Het werd in toenemende mate duidelijk waarom Neale Donald Walsch en zijn "God" Robert Schuller prezen en uit zijn boek *Self-Esteem: The New Reformation* citeerden. Het werd me nu veel duidelijker waarom zij opriepen tot een Nieuwe Spiritualiteit die gebaseerd is op Schullers "theologie van zelfrespect (self-esteem)". Zij erkenden Schuller als iemand die sympathiek stond tegenover hun New Age standpunt, en als iemand die het potentieel had voor de overgang van ontelbare aantallen mensen die zich christen noemen, naar de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit.

Toen ik mij bezon over wat er gebeurde, dacht ik aan de kennelijk oprechte Minister of Caring die me in 1994 verzekerde dat de Crystal Cathedral zich bewust was geworden van de gevaren van *A Course in Miracles*. Ik herinnerde mij hoe zij mijn gebed had gevraagd opdat de naïeve christelijke bedienaars hun ogen zouden geopend worden voor de gevaren van de *Course*. Op haar Crystal Cathedral briefhoofd had zij geschreven:

Ik zou uw voortdurende gebeden echt op prijs stellen dat God de ogen zou openen van hen die in de bediening zijn, voor de gevaren van deze cursus [*A Course in Miracles*]. Ik blijf bezorgd over de naïviteit van zovelen.²³

Schuller en de Kerkgroebeweging

Ik herinner mij jaren geleden verbaasd te zijn geweest toen een pastor, van een kerk in Florida die ik bezocht, plots vertrok naar een van Schullers kerkgroeiconferenties in de Crystal Cathedral. Ik was erover ontsteld dat een kennelijk bijbelgelovige pastor naar Schuller zou opkijken voor enig soort van leiding. Het leek mij toch zo vreemd dat Schuller zowat een "goeroe" was geworden in de

kerkgroeibeweging. En ik bleef het onbegrijpelijk vinden dat talloze aantallen pastors en christelijke leiders nog steeds naar Schullers Crystal Cathedral samenstromen om principes te leren van “succesvol kerkleiderschap”. Mannen, zoals Rick Warren, die niet enkel Schullers kerkgroeiprincipes adopteerden, maar ook zijn anekdotes en verhalen en kromme overtuigingen. Leiders die door Schuller heen zouden moeten zien, maar blijkbaar meer geïnteresseerd zijn in de “groei” van hun kerken dan in het beoefenen van geestelijk onderscheidingsvermogen. Leiders die zo vastbesloten zijn om een “succesvolle” kerk te krijgen hebben zich niets aangetrokken van de waarschuwingen die naar hen toe geschreeuwd werden vanuit de goed vertaalde verzen van de Schrift. Leiders die misschien meer naar Schuller uitkeken voor hun inspiratie dan naar hun Hemelse Vader.

Een ander New Age getuigenis voor Robert Schuller

Wegens de duidelijke Schuller-invloed die ik ontdekte in *The Purpose-Driven Life* (Het doelgerichte leven), had ik nu zoveel uren gependend aan het lezen van de gepubliceerde werken van Robert Schuller. Zijn sterke New Age neigingen gedurende jaren was me op verschillende manieren duidelijk geworden. Maar niets was vreemder dan datgene dat zich voordeed de week nadat ik dacht dit hoofdstuk beëindigt te hebben.

Ik keerde terug naar dezelfde boekhandel waar ik voorheen een aantal Schullerboeken had gekocht. Met verscheidene Schullerboeken méér in de hand ging ik naar de kassa. De kassierster, een vriendelijke grijsharige vrouw, sprak met kennis over Schuller en zijn bediening. Na verscheidene minuten van algemene conversatie, zei ze me plots dat zij in de vroege jaren 1970 het Schuller Institute for Successful Church Leadership had bijgewoond. Ze zei me dat zij en haar man Religious Science bedienaars waren, en in die tijd hadden zij zojuist een “Church of Religious Science”¹⁵ opgestart, buiten Los Angeles.

Zij vertelde dat ze naar het Schuller Institute was gegaan omdat ze wilde dat haar nieuwe kerk zou groeien en zo succesvol mogelijk zou zijn. Ze zei dat die tijd met Schuller en zijn staf heel nuttig is geweest. Zij en haar man hadden de technieken en principes toegepast die geleerd werden door Schuller, en hun kerk was echt gegroeid. Ze zei dat zij en haar man deze zelfde technieken hadden toegepast in andere Religious Science kerken die zij door de jaren heen geleid hadden, met dezelfde succesvolle resultaten. Ze zei spontaan dat hun kerken dikwijls de boeken van Schuller gebruikten omdat ze zo compatibel waren met hun eigen New Age leringen. Zij was het eens met mijn waarneming dat Schuller leek te voorzien in een spirituele brug tussen de leringen van het traditionele Christendom en de leringen van de New Age.

Zij vertelde me dat tijdens haar tijd op het Schuller Institute, zij Schuller had bezocht in zijn kerkkantoor. In een gesprek met Schuller, had zij hem toevertrouwd dat zij een bedenaar was van de Church of Religious Science. Haar New Age erkennende opende Schuller de bodem van zijn lesenaar en haalde er een exemplaar uit van het boek van Religious Science stichter Ernest Holmes: *Science of Mind*. Ze zei me dat Schuller haar blijkbaar erg gemakkelijk liet zien dat hij deze klasieke New Age tekst bezat.

Toen ik de winkel verliet vertelde ik mijn vrouw dat het nogal ontvullend was te weten dat de kerkgroeibeweging in dit land, die duizenden pastors opgeleid heeft, zoals Rick Warren, opgestart werd door een man die zo duidelijk aangetrokken is tot New Age leraren en leringen. En toen ik dat zei, realiseerde ik mij de ironie van wat mij zojuist verteld was in de boekhandel. Ik herinnerde me iets wat ik gelezen had in Rick Warrens boek *The Purpose-Driven Church*. Net op het ogenblik dat Schuller zijn New Age boek liet zien van Religious Science bedenaar Ernest Holmes, was er een jonge Rick Warren die zijn eerste Schullerboek las over kerkgroei en die zijn vertrouwen begon te stellen in Schuller als leraar.²⁴

Dertig jaar later vroeg ik mij af of er echt iets veranderd was. Het leek erop dat Robert Schuller zich nog steeds aangetrokken voelde tot New Age leringen, en Rick Warren nog steeds tot Schuller. En het was in deze bredere context van Rick Warrens relatie tot Schuller dat ik veel beter in staat was

¹⁵ Zie: http://en.wikipedia.org/wiki/Religious_Science.

de extreem ernstige New Age/nieuw evangelie implicaties te begrijpen van *The Purpose-driven Life*.

10. Robert Schuller en Rick Warren

En daar is Rick Warren,
een pastor die vandaag fenomenaal is.
Hij kwam naar ons instituut, keer na keer.
En in "Christianity Today",
werd zijn vrouw geciteerd die zei:
"Toen wij naar dat instituut kwamen,
werden wij weggeblazen".¹

Robert Schuller
Hour of Power, 4 april 2004

Hoe meer ik van Robert Schuller las, hoe meer ik geschokt werd doordat zoveel van Rick Warrens denkbepelden, ideeën, verwijzingen, woorden, termen, frases en citaten in *The Purpose-Driven Life* zo direct geïnspireerd leken te zijn door de geschriften en leringen van Schuller. Het is verwonderlijk dat Rick Warren niet direct Schuller erkent in *The Purpose-Driven Life*. Een algemene verwijzing naar "de honderden schrijvers en leraren" die zijn leven "vorm gaven" geven maar weinig recht aan Schullers invloed die zo duidelijk is geworden in zijn boek. Een invloed die op zijn minst zover teruggaat als Rick Warrens laatste seminariejaar.

In 1979, als laatstejaarsstudent en een jaar voor hij de Saddleback-kerk opstartte, reden Rick Warren en zijn vrouw Kay de lange route van Texas naar Californië om een van Schullers kerkgroei-seminaries bij te wonen. In een hoofdartikel over Rick Warren, in de 18 november 2002 uitgave van *Christianity Today*, met de titel: "A Regular Purpose-Driven Guy" (Een gewone doelgerichte kerel), schreef Tim Stafford:

Tijdens zijn laatste jaar in het seminarie, reden hij en Kay westelijk om Robert Schullers Institute for Church Growth (Instituut voor kerkgroei) te bezoeken. "Wij hadden een erg moeizame rit naar de conferentie", zei ze, omdat zo'n niet-traditionele bediening haar doodsbang maakte. Schuller echter, won hen voor zich. "Hij had een sterke invloed op Rick", zegt Kay, "Wij werden betoverd door zijn positieve aantrekkingskracht op niet-gelovigen. Ik keek nooit meer achterom".²

Het artikel beschreef hoe Rick Warren later verhuisde naar Orange County, waar hij zijn kerk opstartte op een korte afstand van Schullers Crystal Cathedral. Het was daar dat hij het proces startte om zijn eigen megakerk te bouwen, door het direct implementeren van de principes en technieken die hij had geleerd van Schuller. Stafford legde uit:

Schuller imiterende, wandelde Warren door de (toen niet verenigde maar snelst groeiende) stad van Lake Forest, en vroeg wat de mensen tegenhield naar de kerk te gaan.³

De jonge pastor, die steeds het Schuller-voorschrift voor kerksucces volgde, verklaarde openbaar de "vision" die hij had voor zijn kerk. In zijn allereerste Saddleback-preek, op 30 maart 1980, gebruikte hij het Schuller-concept van het presenteren van zijn "vision" in een reeks van "dreams" (dromen) verklaringen. Een van de dromen die hij verklaarde voor een zestigtal mensen die aanwezig waren, had te maken met de toekomstige groei van de kerk.

Het is de droom 20.000 leden te verwelkomen in de gemeenschap van onze kerkfamilie - liefhebbend, lerend, lachend en in harmonie levend met elkaar.⁴ (originele benadrukking).

Na de verkondiging van de verschillende "droom"-componenten van zijn "vision", vervolgde Rick Warren met het volgen van Schullers eeuwenoude metafysische techniek - een techniek die ik leerde in de New Age - van het positief en publiek bevestigen van zijn "droom", nog voor die zal uitkomen. Rick Warren verklaarde:

Ik sta vandaag voor u en ik stel in verzekerd vertrouwen dat deze dromen realiteit zullen worden. Waarom? Omdat ze geïnspireerd zijn door God!⁵

En de rest is geschiedenis. Rick Warrens congregatie groeide en zo ook zijn reputatie als iemand om na te volgen in de bediening. Vandaag hebben duizenden pastors en kerken zijn methoden en strategieën geadopteerd, en hij verkocht miljoenen boeken.

Maar terwijl iedereen de aanwezigheid van God meende te zien in alles wat Rick Warren deed, bleef ik de aanwezigheid voelen van Robert Schuller.

Meer Schuller-materiaal

Tijdens het lezen van de vele Schuller-boeken die ik opgehaald had in boekhandels, werd ik voortdurend herinnerd aan de Schuller-invloed in Rick Warrens geschriften. Naast alles wat reeds geciteerd werd, was er nog zoveel meer materiaal dat ik vond. En ik wist dat er mogelijk een grote hoeveelheid informatie bestond waarvan ik mij niet eens bewust was.

Ik ontdekte dat Rick Warren reeds in zijn eerste boek *The Purpose-Driven Church* zijn patroon had gelegd voor het gebruik van niet toegewezen Schuller-materiaal. Bijvoorbeeld, hij besloot zijn bestseller op dramatische wijze om zijn lezers uit te dagen om van hun kerk een “doelgerichte kerk” te maken. Zonder enige voetnoten of referenties, schreef Rick Warren:

Aanvaard de uitdaging om een doelgerichte kerk te worden! De grootste kerken in de geschiedenis moeten nog gesticht worden.⁶

Het bleek dat zijn uitspraak: “De grootste kerken in de geschiedenis moeten nog gesticht worden”, zo goed als een direct citaat was van Robert Schuller. In Schullers 1986-boek *Your Church Has A Fantastic Future!* (Uw kerk heeft een fantastische toekomst), wordt er een pastor geciteerd die zegt:

Tien jaar geleden hoorde ik Dr. Robert Schuller op zijn leiderschapsconferentie zeggen: “De grootste kerken in de wereld moeten nog gesticht worden!”⁷

In zijn 1967-boek *Move Ahead with Possibility Thinking* (Ga vooruit met uw mogelijkheden) legde Schuller uit dat zijn verklaring over “de grootste kerken” een direct antwoord was van God op de vraag of hij al dan niet een kerk zou opstarten in Californië.

Het was mijn beslissingsmoment. Het was haast middernacht. Klaar wakker in de bovenste couchette van de Santa Fe treinwagon, staarde ik uit het raam. De trein stopte nu, hoog in de bergen van Arizona. Een volle maan viel op de met sneeuw bedekte pijnbomen. Plotseling kwam er een hert vanachter een boom en liep weg in het maanlicht waarbij hij droog sneeuwpoeder verspreidde in zijn spoor. En dan, aangevuurd door George Truett's¹⁶ ervaring, kwam het tot mij: de positieve mogelijkheidgedachte:

“De grootste kerken moeten nog gesticht worden”.

Dat deed het. Door de genade van God werd mij het antwoord gegeven op mijn vijf jaar oude gebed. Hier was mijn kans om een grote kerk te stichten.⁸ (Originele benadrukking).

Rick Warrens schijnbare originele vermaning, aan het eind van zijn 1995-boek, was echt de “positieve mogelijkheidgedachte” die al veertig jaar eerder voorkwam als een antwoord op Schullers gebed in 1955.

Andere overeenkomsten in citaten en vermeldingen

Rick Warrens neiging om mensen te citeren of te vermelden die geciteerd of vermeld werden door Schuller is ook erg duidelijk doorheen zijn boek *The Purpose-Driven Life*. New Age leider Bernie Siegel was niet de enige Schuller-figuur die Rick Warren gebruikte in zijn boek. Er waren vele anderen.

In zijn 1991-boek *Life's Not Fair, But God is Good*, vertelde Schuller een anekdote die een citaat bevatte van psycholoog William James:

“Het belangrijkste in het leven is te leven voor iets veel belangrijkers dan uw leven”.⁹

Elf jaar later schreef Rick Warren in *The Purpose-Driven Life*:

¹⁶ George Truett, 1867-1944: http://www.sbhla.org/bio_gtruett.htm

William James zei: “Het beste gebruik van het leven is het te besteden voor iets dat veel langer duurt dan dat”.¹⁰

Historicus Thomas Carlyle was iemand die reeds in 1969 geciteerd werd door Robert Schuller. Schuller citeerde Carlyle in zijn boek *Self-Love* als dat hij zegt: “De mens werd gemaakt voor grootheid!”¹¹ Drieëndertig jaar en vele Schuller-verwijzingen naar Carlyle later, maakte Rick Warren een titel met een Carlyle-citaat over “doel” om hoofdstuk drie te openen van *The Purpose-Driven Life* - hetzelfde hoofdstuk dat al het andere Schuller-materiaal gebruikt met betrekking tot “hoop” en “doel”.

Lang voordat Rick Warren *The Purpose-Driven Life* schreef, had Robert Schuller al geciteerd: de katholieke “broeder” Lawrence en Henri Nouwen, transcendentalist Henry David Thoreau, en theosofie-sympathisant George Bernard Shaw. Al deze mannen worden geciteerd of vermeld door Rick Warren in *The Purpose-Driven Life*.

Engelands tak van de Theosophical Society, citeerde de belangstelling van George Bernard Shaw voor de New Age leringen van de Theosofie:

Sommige van de invloedrijkste mensen van vandaag werden aangetrokken door de Theosofie - toneelschrijver Oscar Wilde, dichter W.B. Yeats, auteur George Bernard Shaw ...¹²

Ondanks de welgekende theosofische neigingen, was het voor Rick Warren geen probleem om hem te citeren met betrekking tot “doel” (purpose). Waarom Rick Warren, zonder enige verklaring, iemand gebruikte die gehecht is aan de occulte en New Age leringen van de Theosofie, om nadrukkelijk gebruikt te worden voor “een doel”, is een echt mysterie. Niettegenstaande heeft hij geschreven:

Als Paulus zijn ervaringen van twijfel en depressie geheim had gehouden, dan hadden miljoenen mensen er nooit enig voordeel uit kunnen halen. Enkel gedeelde ervaringen kunnen anderen helpen. Aldous Huxley zei: “Ervaring is niet iets wat u overkomt. Het is wat u doet met wat u overkomt”.¹⁴

Huxley is de persoon die het meest geciteerd wordt door Marilyn Ferguson in haar New Age bestseller: *The Aquarian Conspiracy*. In verband met “gedeelde ervaringen” die voortkomen uit het nemen van psychedelische drugs, wordt Huxley geciteerd als dat hij zegt:

“Alhoewel deze nieuwe geest-veranderaars kunnen starten met een soort van verlegenheid, zullen ze op langere termijn neigen tot het verdiepen van het geestelijke leven van de gemeenschappen...”¹⁵ (originele weglatingspunten).

Marilyn Ferguson voegde eraan toe:

Huxley geloofde dat de lang-voorspelde religieuze ervaring in de Verenigde Staten zou starten met drugs, niet met evangelisten.¹⁶

Het citeren door Rick Warrens van de metafysicus Huxley in zijn bespreking van het belang van “gedeelde ervaringen” leek net zomin gepast als zijn verwijzing naar New Age leider Bernie Siegel bij het introduceren van “hoop” en “doel”. Willekeurig invloedrijke New Age figuren citerend, zonder enige introductie of verklaring over wie deze mensen zijn, is nu niet direct iets wat u verwacht van een herder die verondersteld wordt zijn kudde te beschermen.

Naast de vele Schuller-mensen die Rick Warren citeert of vermeld, zijn er nog zovele andere Schuller-verwijzingen in *The Purpose-Driven Life*. Vele van Rick Warrens woorden, frases, ideeën en uitdrukkingen kunnen teruggevoerd worden tot Schuller. Schullers gebruik van verscheidene bijbelversies, en zelfs zijn neiging tot instructief rijmen, wordt geïmiteerd. Rick Warrens Schullereske “God is real, no matter how I feel” (God is echt, het maakt niet uit hoe ik me voel)¹⁷ “You are never persuasive when you’re abrasive” (u bent nooit overredend als u ruw bent).¹⁸ en “Revealing your feeling is the beginning of healing” (het openbaren van uw gevoelens is het begin van genezing)¹⁹ werden duidelijk geïnspireerd door de rijmen van Schuller, zoals: “It takes guts to leave the ruts”²⁰, “I’m not free until I believe in me!”²¹ en “Inch by inch, anything’s a cinch”.²² Rick Warrens rijmen zijn enkel verdere herinneringen aan Schullers doordringende invloed in *The Purpose-Driven Life*.

Meer voorbeelden van Schuller-materiaal

In zijn 1997-boek *If It's Going to Be, It's Up to Me: The Eight Proven Principles of Possibility Thinking*, voegde Robert Schuller een uitgebreide sectie in over het belang van luisteren naar uw hart. In deze sectie, met de titel “Start met het hart”, schreef hij:

Maak verbinding met deze kosmische Hogere macht. Luister naar de roep van uw hart der harten om een gelovige te worden in God.²³

Luister naar mij! Luister naar mij - Ik ben uw hart. Waarom durft u mij nooit vrij te laten om te worden wat ik door geboorte moest worden? Uw hartstochtelijke macht.²⁴

Luister naar mij, mijn geëerde, want God leeft in uw hart.²⁵

Maak verbinding met mij en kom liefhebben en luisteren naar de God binnenin u.²⁶

Rick Warren voegde een gelijkaardige sectie in, in *The Purpose-Driven Life*, met de titel: “Luister naar uw hart”. Hij stelde dat als u verbinding maakt met uw hart, u dan verbinding maakt met de “echte u”. Hij legde uit wat het hart is: “de bundel van verlangens, affecties, hoop, interesses, ambities, dromen en affecties die u hebt”. Hij zei dat een ander woord voor het hart “passie” is.

Rick Warren schreef in de “Luister naar uw hart” sectie van zijn 2002-boek:

Een ander woord voor hart is *passie*.²⁷

God wil dat u hem passioneel dient...²⁸

Passie drijft perfectie aan.²⁹

Schuller schreef in de sectie “Start met het hart” van zijn 1997-boek:

Passie is de sleutel tot succes. Ieder die succes kent is er snel bij te bevestigen dat het de passie is voor zijn of haar droom die deze ook doet uitkomen.³⁰

Gezien Rick Warren gelooft in een bijbelversie die zegt dat God “in” iedereen en alles is, lijken zijn uitspraken over het hart, gemengd met die van Schuller, voor mij precies hetzelfde te zeggen:

Ik ben uw hart ... Luister naar uw hart ...Maak verbinding met mij en luister naar de God binnenin u ... Uw hart is uw passie ... Passie drijft perfectie aan en is de sleutel naar uw succes.

Toen ik verwickeld was in de New Age leringen, werd mij hetzelfde geleerd: “luister naar uw hart” en volg de “God binnenin”. Toen ik jaren geleden “luisterde naar mijn hart” en “passioneel” de “God binnenin” volgde, ging ik dieper en dieper de New Age leringen binnen. Het *voelde* allemaal zo goed. Kennelijk kan een passioneel hart een wonderlijke bron zijn van liefde en inspiratie. Maar de Bijbel waarschuwt ons dat het hart ook de bron kan zijn van een grote misleiding.

Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen? (Jeremia 17:9).

Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen (Mattheüs 15:19).

Merkwaardig, eerder in *The Purpose-Driven Life* had Rick Warren gewaarschuwd voor verleiding die komt van “binnenin ons” en “uit een mens zijn hart”.³¹ Maar 34 pagina's later drong hij er bij de lezer op aan te luisteren naar zijn hart, omdat het “de ware u” onthult. Ik leerde dat dit niet de enige keer was dat Rick Warren zich niet stoorde aan een waarschuwing met duidelijke contradictorische inhoud.

Denk globaal

In een andere sectie, in hetzelfde 1997 Robert Schuller boek *If It's Going to Be, It's Up to Me*, beschreef Schuller de menselijke universele nood aan hoop en zelfrespect, onder de hoofding: “Denk globaal; handel lokaal”.³²

In *The Purpose-Driven Life*, wijdde Rick Warren ook een sectie aan “globaal denken”. Hij betitelde deze sectie “Schakel om van lokaal denken naar globaal denken”³³, waarin hij het belang aanstipte van het omschakelen van ons denken naar globaal, wereldomvattend niveau. Hij drong bij “wereld

klasse-christenen” aan om te bidden voor de wereld en “daagde” hen uit zich erbij te betrekken. Hij zei: “Ik daag u uit om in het diepe water te duiken”.³⁴

Iemand “uitdagen” om actie te ondernemen is de voorgeschreven “derde stap” van Robert Schullers formule van “bergenverzettend geloof”.³⁵ In zijn 1967-boek *Move Ahead with Possibility Thinking*, schreef Schuller:

Bergenverzettend geloof is geloof dat in diep water durft te stappen.³⁶

Vijfendertig jaar later heeft Rick Warren niet enkel Schullers uitdagingsprincipe gebruikt, hij gebruikte ook Schullers metafoor van water, en zelfs hetzelfde woord “diep”:

Ik daag u uit in het diepe water te duiken.³⁷

Mentaal doordrenkt met Robert Schuller

Ik ben er zeker van dat verdere studie zou onthullen dat er nog veel meer bijkomend Schuller-materiaal is vervat in *The Purpose-Driven Life*. Ik ben zeker niet bezig geweest om alles hiervan op te zoeken. Ik bleef deze dingen gewoon ontdekken terwijl ik de lezing volgde. Tijdens het lezen had ik geen idee hoe grondig de aanwezigheid van Robert Schuller was in de pagina’s. Maar omdat Robert Schullers naam nooit wordt genoemd in *The Purpose-Driven Life*, zullen de meeste lezers nooit weten hoeveel van Rick Warrens materiaal ontleend werd van de geschriften en leringen van Robert Schuller. Zij zouden nooit merken hoe de leringen van deze twee mannen onontwarbaar vervlochten schijnen te zijn.

In zijn boek *You Can Become The Person You Want To Be* (u kan de persoon worden die u wilt zijn), beschrijft Schuller een van de doelstellingen van zijn instituut:

In het Institute for Successful Church Leadership, dat ik leid in Garden Grove, Californië, streven wij ernaar bedienaars en kerkleiders om te vormen tot dynamische positieve denkers.³⁸

In zijn 1995-boek, *Prayer: My Soul’s Adventure With God* (gebed: het avontuur van mijn ziel met God), beschrijft Schuller het effect dat hij had op een jonge Ierse pastor die naar het instituut was gekomen:

“Maar hij was mentaal doordrenkt met Mogelijkheidsdenken [Possibility Thinking] door zijn Amerikaanse prediker”.³⁹

Rick Warren leek zeker een volgend voorbeeld te zijn van een pastor die “mentaal doordrenkt” was met de leringen van Robert Schuller. Schuller had duidelijk een “grondige” invloed op Rick Warren. De meeste mensen zullen waarschijnlijk nooit weten *hoe* grondig.

Als zelfafgekondigde “wisselagent”⁴⁰, leek het dat het een van Rick Warrens ongestelde doelstellingen was om Robert Schullers leringen te kanaliseren voor een meer traditionele “bijbelgerichte” vleugel van de Kerk. Het is ironisch: vele gelovigen die Rick Warren lijken te vertrouwen, vertrouwen Robert Schuller niet. Rick Warrens “magie” lijkt in staat te zijn de leringen van Robert Schuller smakelijk te maken voor gelovigen die anders nooit deze zelfde leringen zouden geaccepteerd hebben als ze direct van Schuller zelf waren gekomen. En, zoals ik spoedig zou ontdekken, was een van Rick Warrens collega’s evenzo veel van datzelfde aan het doen.

11. Gods Droom?

Ik had deze Grote Droom...¹

Robert Schuller
Reach Out for New Life, 1977

Ieder van ons is werkelijk iemand!²

Robert Schuller
Self-Esteem: The New Reformation, 1982

**“De Droomgever gaf mij een Grote Droom!
Ik werd geboren om iemand te zijn...³**

Robert Schuller
Reach Out for New Life, 1977

Toen ik Rick Warren en Robert Schuller volop aan het lezen was, bemerkte ik dat Bruce Wilkinson, de auteur van *The Prayer of Jabez* (Het gebed van Jabez), een boek had met de titel: *The Dream Giver* (De Droomgever). Ik kocht het en las het de volgende dag. Toen ik het las voelde dat aan alsof ik weer een ander boek van Robert Schuller las. Het hele boek ging over het aanmoedigen van mensen om de “Grote Droom” na te jagen en datgene te verkrijgen, waarvan Wilkinson beweert dat God, de “Droomgever”, in iedereens hart heeft geplaatst. In het voorwoord schreef Wilkinson:

Ik moet de mens nog vinden die *geen* droom heeft. Zij kunnen hem misschien niet goed omschrijven. Zij kunnen hem vergeten zijn. Zij kunnen er niet langer in geloven.

Maar hij is daar.

Ik noem dit universele en krachtige verlangen een Grote Droom.⁴

Zoals Rick Warren, vermeldt Wilkinson nergens Robert Schuller in zijn boek, maar hij gebruikt de leringen van Schuller over het bereiken van iemands dromen, om vorm te geven en nadruk te leggen op haast alles wat hij over dromen aanbiedt. Wilkinsons schijnbaar oorspronkelijk gebruik van de term “Grote Droom” (Big Dream), met hoofdletters, werd door Schuller op zijn minst al gebruikt sinds 1977. Vele andere verwijzingen, subtiel of niet subtiel, kunnen direct toegewezen worden aan het droom-materiaal dat gevonden wordt in Schullers geschriften en leringen van de laatste vier decennia. In feite is “Dromen” de eerste stap van Schullers formule van “Acht Stappen van Bergenverzettend Geloof”.⁵

De Grote Droom bereiken

Wilkinsons boek *The Dream Giver* is een parabel over een man met de naam “Ordinary” (Gewoon) die zijn “Grote Droom” najaagt om “Iemand” te worden. “Ordinary” wordt gebruikt om het Schullerconcept te introduceren dat het de “bestemming” van de mens is “Iemand” te worden en “Grootheid” te bereiken. Ordinary roept uit:

“De Droomgever gaf mij een Grote Droom! Ik werd geboren om iemand te zijn en bestemd om Grote Dingen te bereiken!”⁶

Ordinary gaat dan weg uit het land van de “Gewonen” en gaat naar de “Grens” toe. En dan introduceert Wilkinson de “uitdagingstaal” die deel uitmaakt van Robert Schullers “Bergenverzettend Geloof” formule.

Hij ging naar de Grens toe, waar haast nooit Niemanden kwamen.

Ordinary had nooit eerder zo ver durven wandelen.⁷

Maar als hij dan “Grensland” bereikt, ervaart hij de vrees van het onbekende en twijfelt over zijn Droom. Als hij dan zijn geloof begint te verliezen, wordt hij aangemoedigd door “de Droomgever”.

“Ik ben niet de juiste Niemand die naar zo’n Grote Droom streeft”.

Ja, dat bent u wel, zei de Droomgever. Ik maakte u om dit te doen.

“Maar ik denk niet dat ik dit *kan*”, zei hij.

*Jawel, u kunt het. En ik zal bij u zijn. Ik zal u helpen.*⁸

Dan trachten de “Grensverdedigers” (Border Bullies) - dat zijn zij die zijn droom tegenstaan - hem af te houden van zijn Droom door hem terug te drijven in het land van de “Gewonen”. Zijn familie werkt zijn visie tegen, van een “brug” die leidt naar zijn “Grote Droom”. Zijn oom vertelt hem dat hij in zijn poging om over de “Grens” te geraken, daarmee ingaat tegen hun “traditie”. Maar Ordinary wordt geholpen door sympathieke mensen die hem willen helpen zijn droom te bereiken. Dezen zijn de “Grensbrekers” (Border Busters) die hem helpen de “Grens” te overschrijden zodat hij voorwaarts kan gaan naar zijn Droom.

Maar eens dat hij over “de Grens” kwam bevond hij zich in “Wildernisland”. Na verscheidene dagen in “Wildernisland” doorgebracht te hebben, twijfelt Ordinary over zijn Droom en de Droomgever. Maar wanneer alles hopeloos lijkt, wordt hij op een ochtend wakker terwijl hij zich in het “Heiligdom” bevindt, en in de tegenwoordigheid van de Droomgever. Op dit punt vraagt de Droomgever aan Ordinary zijn Droom op te geven. En zo geeft Ordinary zijn Droom terug aan de Droomgever, die beschreven wordt als degene die hem eerder zijn Droom had gegeven. De Droomgever vervolgt dan met het zegenen van Ordinary’s Droom en geeft hem dan zijn droom terug. Nu is het *hun* Droom. Wat voorheen enkel Ordinary’s eigen, persoonlijke Droom was, ging nu deel uitmaken van de Droomgever zijn “Grote Droom” voor de wereld.

Nu, toen Ordinary keek naar zijn overgegeven Droom, zag hij dat die gegroeid was. Nu ging zijn droom niet langer over Ordinary. Nu maakte die deel uit van de Droomgever zijn Grote Droom voor de hele wereld.⁹

Maar zelfs met de zegen van de Droomgever over wat nu *hun* Droom is, wordt Ordinary verder op de proef gesteld. In de “Vallei van de Reuzen” ontmoet hij nieuwe tegenstand tegen zijn Droom van wat onoverwinnelijke “Reuzen” leken te zijn. Maar temidden van zijn beproevingen, wordt hij aangemoedigd door andere “Dromers” zoals hij, die hij tegenkomt op de weg en die zijn Droom delen. Uiteindelijk zal Ordinary, met de hulp van de Droomgever, de “Reuzen van de Duisternis” ontmoeten en ze verslaan, en door zo te handelen brengt hij eer en heerlijkheid aan de Droomgever.

Elke Reus was een andere gelegenheid voor de Droomgever om eer te ontvangen.¹⁰

Met de hulp van de Droomgever, bereikt Ordinary zijn Grote Droom. Maar spoedig zou Ordinary - die nu “Iemand” geworden was - begrijpen dat de Droom van de Droomgever verder zal evolueren. Die zou nu groeien tot “een nieuwe en zelfs grotere Droom”.

Hij was er nu klaar voor dat de Droom zou groeien tot een nieuwe en grotere Droom.¹¹

De “Droomkoets”

In de tweede helft van het boek, presenteert Wilkinsons zichzelf als de “Droomkoets”. Hij verzekert de lezer ervan dat zijn plan voortspuit uit “jaren van ervaring als een Dromer”. Verdergaand met veel van Schullers leringen over Dromen te betrekken - maar steeds zonder Schuller aan te halen - moedigt Wilkinson de lezer aan om de lessen te leren die Ordinary leerde in de parabel: het belang van “wakker worden” voor uw “Grote Droom”, en legde uit hoe die te bereiken, en de belangrjkheid in te zien dat u “bestemd” bent om “Iemand” te worden en “Grote Dingen te bereiken”.

De waarheid die Ordinary ontdekte van de Droomgever was dat iedere Niemand gemaakt was om lemand te zijn. De sleutel om te ontdekken waarvoor u bestemd bent, om te doen en te zijn, is wakker te worden voor de Grote Droom die God u gegeven heeft, en gepland heeft als een reis, om die te bereiken.

*De Grote Droom vertelde hem dat hij, een Niemand, gemaakt was om lemand te zijn en bestemd was om Grote Dingen te bereiken.*¹³

Wilkinson herinnert de lezer eraan dat elk persoon een onmisbaar deel is van Gods “Grote Droom” om tegemoet te komen aan de noden van de wereld:

U bent door God gevormd om een deel van Zijn Grote Droom voor de wereld te volbrengen. Hoe? Uw Grote Droom is bedoeld om de Grote Nood te vervullen, iets waar hij veel om geeft. De reden dat u hier bent is deel uit te maken van Zijn Droom van punt A naar punt B. Niemand kan het precies zo doen als uzelf.¹⁴

Wilkinson moedigt de lezer aan zijn of haar vrees weg te duwen en ook de verschillende tegenstanders - de "Grensverdedigers" - die hen trachten af te houden van het bereiken van hun Droom.

U weet dat u klaar bent om uw Grensverdedigers weg te duwen wanneer u zich realiseert dat hun bezwaren bij het Gewone behoren. Maar u leeft daar niet langer.

De Grens is de verste uithoek van uw oude leven. Nog één stap verder en u zal wandelen in uw nieuwe leven.¹⁵

Wilkinson zegt, vanuit zijn eigen ervaringen in "het Grensland", dat "hoe groter de visie" hoe meer oppositie er zal komen van de "Grenswachters". Maar hij moedigt de lezer aan om verder door te dringen achter de "Grens" van het "Gewone" naar een nieuwe en "schitterende toekomst".

Maak uw overtocht, Dromer. Uw schitterende toekomst wacht. En de Droomgever staat gereed om u te helpen die te vinden.¹⁶

Hij waarschuwt lezers dat, zelfs met een begrip van de Droom, zij nog steeds twijfels en vrees zullen tegenkomen die hun Droom op de proef zullen stellen. Maar hij herinnert hen aan de parabel waarin beproeving gewoon deel uitmaakt van hun voorbereiding op het ultieme bereik van hun Droom - de Droom van hun uniek deel uitmaken van Gods Droom.

Wilkinson beschrijft dan de Dromer zijn finale sprong in het onbekende, als een beproeving van zijn geloof, en vergelijkt dit met de Israëlieten die in de wildernis op weg zijn naar het beloofde land, en dan stelt hij dit gebed voor:

"Alsublieft maak mij tot de persoon die ik moet zijn om deel uit te maken van de Droom die U voor mij gecreëerd hebt!"¹⁷

Wilkinson besluit zijn boek met woorden die doen terugdenken aan Schullers en Warrens eerder geciteerde verwijzingen naar Thomas Carlyle - dat het de mens zijn "doel" is zich te realiseren dat hij werd "gemaakt voor grootheid". Hij dringt bij de lezer aan om te gaan voor de "grootheid" die voortkomen zal uit het najagen van de "Grote Droom" die God in hun harten heeft geplaatst.

Grootheid is uw echte toekomst. Bent u klaar voor het wonder ervan?¹⁸

Drie dagen nadat ik het lezen van *The Dream Giver* (De Droomgever) had beëindigd, verscheen Bruce Wilkinson in Robert Schullers *Hour of Power* televisieprogramma. Predikend vanop Schullers kansel in de Crystal Cathedral, en klinkend als Schuller zelf, sprak Wilkinson over het belang van het realiseren van onze dromen.

Bruce Wilkinson in "Hour of Power"

Op 26 oktober 2003 verwelkomde Schullers zoon gastpastor Bruce Wilkinson in de Crystal Cathedral en hun wereldwijde televisie-uitzending van het *Hour of Power*:

Wat een wonderlijke dag om in Gods aanwezigheid te zijn hier. U zult deze ochtend dingen horen die uw leven zullen veranderen. Het is een machtige ochtend ...

U zult erg aandachtig moeten luisteren want wat hij [Wilkinson] te zeggen heeft is diepgaand.¹⁹

Alhoewel hij nooit Robert Schuller vernoemde in zijn boek, begon Bruce Wilkinson zijn gesprek met eindelijk een erkenning van Schullers grote invloed op het gebied van "living your dream" (uw droom uitleven).

Goedemorgen iedereen. Ik wil komen spreken over dromen. Van alle plaatsen in de wereld is dit de plaats bij uitstek om over dromen te spreken ... omdat ik denk dat Dr. Schuller de patriarch is van het werk over het uitleven uw droom.²⁰ (Originele onderbrekingspuntjes).

Daarna definieerde Wilkinson wat hij bedoelde met "droom".

Ik wil spreken over uw droom vandaag, namelijk dat deel van uw hart dat, als u erover nadenkt, u emotioneel maakt. Het is die droom die u wenst... “als ik alle geld van de wereld had, en ik kon alles doen wat ik wilde, dan zou het precies dát zijn wat ik graag doe”. Dat wordt genoemd: **uw droom**.²¹ (Originele onderbrekingspuntjes en benadrukking).

Wilkinson ging dan verder met iedereen uit te dagen om te gaan voor hun “Grote Droom”. Het was dezelfde boodschap als die in zijn boek *The Dream Giver* - u hebt een “Droom” in uw hart, en God zal helpen uw Droom te verwezenlijken omdat het uw unieke deel is van de “Grote Droom” die God voor de wereld heeft. Wilkerson vertelde iedereen zich niet te focussen op hun vrees maar op hun Droom:

Het vervullen van Gods droom, dat is waar u voor gemaakt bent, en daarom: wat doet u? Wacht niet op de vrees om af te haken. Breek door uw vrees heen. Het is Gods wil dat wij de droom volgen. Als u uw droom niet volgt, realiseert u zich dan hoeveel mensen daardoor benadeeld worden, omdat u uw droom niet volgde? Ziet u, **een droom helpt iemand anders bij zijn droom**. Het is Gods droom en **Gods droom is nooit zelfzuchtig**... Hoemeer u de droom najaagt, hoemeer God u zal gebruiken op manieren waarvan u nooit had kunnen vermoeden dat die mogelijk waren.²² (Originele benadrukking).

Hij besloot met te zeggen dat wanneer iedereen de Droom volgt, die God *doelgericht* in hun harten heeft geplaatst, zij dan “de wereld veranderen” zullen.

Ik wil voor u bidden, omdat u de mensen bent die de wereld zullen veranderen. Wat een ontroerend moment is het voor u en mij en de hemel boven, wanneer mannen en vrouwen de roep beantwoorden van God om de droom te volgen die Hij in hun harten heeft gezet, om nooit meer “nee” te zeggen wegens vrees ... of “ik kan niet” ... of “ik wil niet meer”, maar om te zeggen: “Here God, laat mij alstublieft de droom volgen. Laat mij alstublieft de droom volgen”.²³

Hij dan bad:

Onze Vader in de Hemel, deze kerk, deze staf, dit team is er voor gegaan om de droom te volgen, decennia lang. En ik ben vele, vele malen de ontvanger geweest van de boodschap die vanaf deze kansel kwam, zowel van de vader als de zoon. Ik dank U dat zij mij al deze jaren aangemoedigd hebben om de droom te volgen. En nu sta ik aan hun kant om nog eens de waarheid van Gods woord te verkondigen.²⁴

Bruce Wilkinson in de Saddleback Kerk

Dezelfde dag dat Bruce Wilkinson op televisie kwam in Robert Schullers *Hour of Power*, sprak hij ook in Rick Warrens Saddleback Church.²⁵ Rick Warren introduceerde hem als “een van mijn beste vrienden in de wereld” en hij beschreef enthousiast Wilkinsons nieuwe boek: *The Dream Giver*, als een “ongelofelijk boek”. Hij zei dat Wilkinsons toespraak zou zijn “gebaseerd op de principes van de Bijbel die geleerd worden in dit boek”.

Warrens Saddleback megakerk

Wilkinson zei tot de Saddlebackvergadering en zijn internetpubliek dat iedereen een “persoonlijke Droom” heeft. Hij stelde dat het hele gebied van iemands “persoonlijke Droom” iets was dat “nodig opnieuw tot leven moet gebracht worden in de hele wereld”. Hij zei: “mensen moeten hun Droom kennen” en mensen moeten naar “hun Droom leven”. Hij zei: “iedereen heeft een Droom” in zijn hart, en ook dat deze Droom hun “bestemming” is. Hij vertelde hen dat de reden dat zij die Droom hebben is dat God deze Droom in hun hart heeft gelegd.

Hij vertelde iedereen dat zij moesten “uitzoeken wat hun Droom is”. Wilkinson benadrukte, zoals hij deed in de Crystal Cathedral, dat de Droom van ieder persoon verbonden is met die van ieder ander, omdat het echt “Gods Droom” is. Hij waarschuwde dat wanneer mensen hun “Droom” niet “uitwerken” dat dan een negatieve impact kan hebben op de Droom van ieder ander, voor “generaties” nadien. Ieder persoon moet kijken naar de Droom die in zijn hart ligt, deze zien als Gods Droom, die Droom onderwerpen aan God en daarna “u overgeven aan die Droom”.

Wilkinson beval iedereen aan in Saddleback voor hun bekwaamheid om Dromen te ontvangen, en daarna vertelde hij hen dat de Saddleback kerk “temidden van een historisch moment” is gekomen.

Het podium dat God aan de Saddleback Church in Orange County gegeven heeft is groot. Maar of u dit weet of niet, het podium dat God aan deze kerk zal geven is veel groter in de wereld dan dat het hier is. U bent in een historisch moment gekomen want u staat helemaal vooraan bij wat de Geest van de Almachtige God doet. En hetgeen Pastor Rick u volgende week zal meedelen over de Saddleback globale visie, komt recht uit het hart van de hemel. Ik beloof het u. Ik weet wat het is. Zo is het. En ik zou willen dat u iets begrijpt. Ik heb het nooit verteld aan enige andere kerk, en ik zou dat ook nooit doen, omdat dit hier de enige kerk is waarvoor ik geloof dat het opgaat. Hier wordt geschiedenis gemaakt ...

Ik ben hier om u als medegelovige te zeggen dat u moet opstaan. U moet de bestemming vervullen die God heeft voor deze kerk. Want ik wil u iets zeggen - het zal in de wereld een ommekeer teweegbrengen. En dat is geen overdrijving. Wilt u daarom uw hart openen? Wilt u zich voorbereiden op de Droom die komen zal?

Later bad hij:

Vader in de hemelen, hoe graag willen wij geschiedenis maken. Geschiedenis wordt hier en nu gemaakt...

Wij vragen u, Heilige Geest, dat uw volle en volkomen Droom voor deze kerk, en ieder van de aanwezigen, de grootste levende illustratie in de geschiedenis van de kerk zal zijn. Over hoe een groep die haar bestemming beseft, de gelegenheid flink kan aanpakken zodat de wereld radicaal omgevormd wordt. Wij zijn vereerd, Heer, door uw aanwezigheid. In Jezus' naam. Amen.

Gods Droom voor ons zelfrespect?

Toen Bruce Wilkinson zijn gebed beëindigde met te zeggen “in Jezus' naam”, realiseerde ik mij dat dit de eerste maal was dat Jezus' naam genoemd werd in heel zijn gepraat over dromen. Het was zoals als in de Crystal Cathedral. Evenmin kon Jezus' naam ergens gevonden worden in Wilkinsons boek *The Dream Giver*. Misschien kwam dat omdat Jezus nooit sprak over “uw dromen uitleven”. Als de Bijbel over de laatste dagen zegt: “uw oude mannen zullen dromen dromen”, spreekt hij niet over dit soort dromen. De enige dromen die in de Bijbel worden genoemd komen tijdens de slaap. Bijbelse dromen en visioenen hebben *niets* van doen met deze die ingebeeld worden en in het hart van de mens gevonden worden - het soort “dromen” die Wilkinson beschreef. Het droomproces dat Wilkinson opperde had niets van doen met de leringen van de Bijbel, maar had alles van doen met de leringen van Robert Schuller.

Rick Warren had gezegd dat Wilkinsons gesprek zou zijn “gebaseerd op de principes van de Bijbel die geleerd worden in dit boek”. Maar Wilkinson had geen enkel bijbels principe ter sprake gebracht, omdat er geen bijbelse principes bestaan over *dit* soort van dromen. De term “Gods Droom” kan niet in de Bijbel gevonden worden. Maar het is een term waarvan ik later zou ontdekken dat Robert Schuller die reeds vele jaren gebruikte. In zijn 1982-boek *Self-Esteem: The New Reformation*, schreef Robert Schuller:

“... en volg me”? Wat betekent dit? Het betekent een grote droom durven te dromen!²⁶ (Weglatingspuntjes niet in het origineel).

Mij wordt niet volledig vergeven totdat ik God toelaat zijn nieuwe droom voor mijn leven op het schrijfbord van mijn geest te schrijven, en dat ik durf te geloven: “Ik ben; daarom kan ik. Ik ben een kind van God. Ik ben iemand. God heeft een groot plan om de maatschappij te verlossen. Hij heeft mij nodig en wil mij gebruiken”.²⁷

“Gods vergevende genade is niet compleet totdat hij mij geeft - en ik aanvaard - een droom en gelegenheid voor een nieuwe koninkrijksopbouw”.²⁸

De droom die God mij geeft, met zijn inherente mogelijkheden, moet ik aanvaarden.²⁹

Wanneer Gods droom aanvaard is, moeten wij erop voorbereid zijn een hoge prijs te betalen ... Maar het pad zal ons leiden door de vallei van potentiële vernedering vooraleer de **kroon van goddelijke trots** op onze hoofden geplaatst wordt.³⁰ (Benadrukking toegevoegd; vergelijk dit met Jesaja 28:1-5)¹⁷.

Het kruis waarvan Christus ons vraagt dat we dat dragen moeten wordt ons aangeboden als een droom, een idee. Het wordt ons niet in handen gegeven; wij moeten ervoor *kiezen* om het tenvolle te aanvaarden. Het zal blijken een inspirerend idee te zijn dat zich zal incarneren in een vorm van bediening dat zelfrespect-arme mensen zal helpen hun zelfwaarde te ontdekken door middel redding en daarop volgende sociale dienst in naam van onze Redder.³¹ (Benadrukking toegevoegd; originele schuine letters).

Er is verschrikkelijk veel menselijke energie nodig om Gods weg te gaan, Gods werk te doen, Gods wil te doen, en voor het **invullen van zijn droom voor ons zelfrespect**.³² (Benadrukking toegevoegd).

De man van het uur

Rick Warren kreeg de meeste publiciteit, maar het was Robert Schuller die ècht de man was van het uur. Christelijke leiders zoals Rick Warren en Bruce Wilkinson hadden beiden bestsellers die erg leunden op Schuller-materiaal. Neale Donald Walsch en zijn New Age “God” prezen Schuller en citeerden uit zijn boek *Self-Esteem: The New Reformation*. En zelfs evangelicals erkenden Schuller officieel als een van hen. Vier maanden nadat Robert Schuller nadrukkelijk verklaarde: “Ja, God leeft en Hij is in ieder afzonderlijk menselijk wezen!” was hij een speciaal onder de aandacht gebrachte spreker op de 2004 jaarlijkse conventie van de National Association of Evangelicals. Hij nam de gelegenheid om op te roepen voor een “nieuwe reformatie” en om iedereen daar te vertellen dat hij vond dat *Self-Esteem: The New Reformation* het beste boek was dat hij ooit schreef.³³

De dingen gingen zo snel. Alles wat spiritueel was, werd in zo’n “positieve” Schullereske termen gepresenteerd: Gods “Doel”, Gods “Droom”, Gods “Bestemming”, God “in” iedereen en “in” alles. Er kwamen zo goed als geen waarschuwingen over mogelijk bedrog, en evenmin werd opgeroepen tot geestelijk onderscheiden. De enige waarschuwingen gingen over “Grensverdedigers” die zich konden bemoeien met hun “opdracht” door in vraag te stellen wat zij deden. De “grensverdedigers” (Border Bullies) die “Ordinary” trachtten ervan de weerhouden “Iemand” te worden, door hem vast te houden in het “oude” en af te houden van het “nieuwe”.

Maar was er iemand die de geesten beproefde? Wilkinsons parabel leek zo handig parallel te lopen met de “Jabez-verleiding” om iemands geloof te “verruimen” door het aanvaarden van de principes van de New Age spiritualiteit. Was Bruce Wilkinson er zich bewust van hoe deze twee boeken gebruikt konden worden om gelovigen valselijk aan te moedigen de “gewone” christelijke leer te laten varen door de “grenzen” van wat zij geloven genoeg te “durven” “verruimen”? Zag hij, of iemand anders, dat er misschien wel een andere hand in dit alles aanwezig was?

Het is interessant dat Wayne Dyer en andere New Age leiders ook de term “Gods Droom” gebruikten en naar deze term refereerden om het idee van Eenheid vooruit te duwen. In zijn boek *You’ll See It When You Believe It*, en onder het hoofdstuk met de titel: “Eenheid”, schreef Dyer:

Wie is de ultieme dromer? Noem het zoals u wilt: God, hoger bewustzijn, Krishna, geest, wat u ook maar best vindt ...

¹⁷ “Wee de hovaardige kroon van de dronkenen van Efraim, wier heerlijk sieraad is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van de wijn. Ziet, de HEERE heeft een sterke en machtige, er is gelijk een hagelvloed, een poort des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren; die overvloeien, zal Hij ze ter aarde neerwerpen met de hand. De hovaardige kronen der dronkenen van Efraim zullen met voeten vertreden worden. En de afvallende bloem van zijn heerlijk sieraad, die op het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk een vroegrijpe vrucht voor de zomer, die iemand, wanneer hij ze ziet, terwijl zij nog in zijn hand is, opslokt. Te dien dage zal de HEERE der heerscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijke Krans zijn voor de overgeblevenen van Zijn volk” (Jes. 28:1-5).

Eén droom, één dromer, miljarden belichaamde karakters die handelen vanuit die ene droom ... Uw echte wezen is dat u een deel en pakje bent van de ene grote droom.³⁴

Dit is de wezenlijke boodschap die beschikbaar is bij alle spirituele meesters. De weg om er een glimp van op te vangen is de mystieke wereld die u in staat bent voor uzelf te creëren en uit te leven in uw dromend lichaam. U, de dromer ... God, de dromer.³⁵ (originele onderbrekingspuntjes).

Ik verzeker u dat wanneer u waarlijk weet dat er slechts één droom is en dat u verbonden bent met iedereen in die droom, u dan begint te denken en handelen alsof u verbonden bent met dat alles, in plaats van verankerd te zijn aan uw afgescheiden zijn.³⁶

Tegen de tijd van Wilkinsons verschijning in de Crystal Cathedral en in de Saddleback Church, had ik Robert Schullers 2001-autobiografie *My Journey: From an Iowa Farm to a Cathedral of Dreams*, gelezen. Tegen het eind van het boek had Schuller geschreven:

Toen de eeuw, zowel als het millennium, op hun einde liepen, was ik verbaasd te zien hoezeer mijn perspectief was veranderd. In mijn vroegere jaren was mijn wereld Sioux County, Iowa, en de Nederlands Gereformeerde Kerk¹⁸, maar nu had ik een wereldomvattend bewustzijn. Het gaan naar “ergens” van “nergens” begon een geheel nieuwe betekenis te krijgen. **Ik bewoog me verder en verder in een geestesgesteldheid van religieuze inclusiviteit.** ...³⁷ (Benadrukking toegevoegd).

En dan, bijna helemaal aan het eind van zijn boek, beschreef hij de “stoutmoedige onmogelijke droom” die hij droomde voor de wereld.

En ik droom een stoutmoedige onmogelijke droom: dat positief denkende gelovigen in God boven de illusies zouden oprijzen die onze sektarische religies de wereld hebben opgedrongen, en dat leiders van de belangrijkste geloven boven de leerstellige eigenaardigheden zouden oprijzen, en ervoor zouden kiezen niet te focussen op onenigheden, maar veeleer verdelende dogma's zouden **transcenderen** om samen te werken, om vrede, voorspoed en hoop te brengen voor de wereld.³⁸ (Benadrukking toegevoegd).

Zeker, het idee van vrede is er een die weerklinkt in de harten van de hele mensheid. Maar, als ik naar Schullers woorden keek, kwam er één woord boven alle uit. Het was het woord “transcenderen”. Schuller gebruikte *net hetzelfde woord* dat de New Age “God” van Neale Donald Walsch had gebruikt om Walsch' vraag te beantwoorden over hoe alle verschillende “gemengde” spirituele geloven “opzij te schuiven” die wereldvrede verhinderen. “God” had Walsch gezegd:

Er is een manier ...

Transcendeer ze ...

Transcenderen betekent verder te gaan, overtreffen ...

“Transcenderen” betekent niet altijd “anders dan” zijn, het betekent altijd “groter dan” zijn. Uw nieuwe grotere geloofssysteem zal zonder twijfel iets behouden van het oude - dat deel van het oude geloofssysteem waarvan u ervaart dat het u nog steeds dient - en zo zal het een combinatie worden van het nieuwe en het oude, niet een van kop-tot-teen afwijzing van het oude.³⁹ (benadrukking toegevoegd).

Robert Schuller bezit de “stoutmoedige onmogelijke droom” dat mensen van alle geloven hun “leerstellige eigenaardigheden” zouden opzij schuiven en “verdelende dogma's transcenderen” zodat zij “Gods Droom” voor wereldvrede kunnen aanhangen. Neale Donald Walsch en zijn New Age “God” stellen een 5-stappen PEACE Plan (Vredesplan) voor dat deze verschillen kan “transcenderen”. Het is een 5-stappen PEACE Plan waarvan zij beweren dat het wereldomvattende vrede zal brengen, doordat de principes van hun Nieuwe Spiritualiteit geadopteerd zullen worden. Een PEACE Plan dat kennelijk de beschrijving vervult van Robert Schullers “stoutmoedige onmogelijke droom”. Een PEACE Plan dat Walsch en zijn New Age “God” blijkbaar zelfs willen beschrijven als “Gods Droom voor de wereld”.

¹⁸ “Dutch Reformed Church”.

12. Warrens P.E.A.C.E. Plan

Is deze nieuwe onderneming de reden waarom u geboren werd?
Is deze gedurfde droom Gods doel voor uw leven?¹

Robert Schuller
If It's Going to Be, It's Up to Me, 1997

Een vriend liet Rick Warrens e-mail bij mij achter. Deze was gedateerd op 27 oktober 2003, één dag nadat Bruce Wilkinson over dromen gesproken had in de Saddleback Church. Gebruik makend van exact dezelfde uitdrukking “Gods Droom”, die Wilkinson de dag eerder had besproken in Saddleback en die Robert Schuller ten minste 25 jaar eerder had geïntroduceerd, had Rick Warren deze e-mail de titel gegeven: “GODS DROOM VOOR U - EN DE WERELD”. Hij kondigde aan dat hij komend weekend zijn “Global P.E.A.C.E. plan” zou bekend maken.

In een reeks enthousiaste en gezaghebbende uitspraken, verklaarde Rick Warren positief dat de Doelgerichte Kerk was gekomen op zijn “moment of destiny” (tijdstip van bestemming). Hij bevestigde dat God hun kerk voorbereidde op een “grote droom om de wereld te veranderen”. Hij zei dat de droom waarmee zij nu in zee zouden gaan “de geschiedenis veranderen” zou. Gebruik makend van een metafysische droombevestigingstechniek (nu dikwijls “vision casting” genoemd) en in precieze Schuller-taal, verklaarde hij: “The Global Peace Plan IS GOING TO HAPPEN” (Het wereldomvattende vredesplan gaat nu van start). Hierna een deel van Rick Warrens e-mail:

Dit voorbije weekend was er zoveel enthousiasme... energie... en verwachting in onze kerk. U kon voelen dat God onze kerk aan het voorbereiden is voor een grote droom om de wereld te veranderen!

Bruce Wilkinson bevestigde opnieuw dit feit, in zijn krachtige boodschap over Gods droom in uw leven. De fases van een droomvervulling voor ieder van ons als enkeling, is ook van toepassing op ons allen samen als kerkfamilie...

DIT WEEKEND, zal ik een reeks van vijf boodschappen brengen over Gods droom om u wereldomvattend te gebruiken - om U letterlijk te gebruiken om de wereld te veranderen! Ik zal ons wereldomvattende P.E.A.C.E. plan onthullen, en hoe God u op unieke wijze heeft voorbereid op dit tijdstip van bestemming.

U maakt niet zomaar toevallig deel uit van de Saddleback Church. God heeft ons allen samengebracht, op dit eigenste strategische moment in de tijd, om een verschil te maken. Ik zeg dit zonder vrees of overdrijving - God zal u gebruiken, en ieder van ons samen in Saddleback, om de geschiedenis te veranderen!

Slechts één andere keer in mijn leven voelde ik deze diepe overtuiging - en dat was de dag dat God mij op 25-jarige leeftijd riep om de Saddleback Church te beginnen, zonder geld of leden.

Het Wereldomvattende Vredesplan GAAT NU PLAATSVINDEN - en ik weet dat God u specifiek naar onze kerkfamilie heeft gebracht, op dit ogenblik, omdat hij ons op een bepaalde manier wil gebruiken.²

In zat in mijn kamer en las, en herlas Rick Warrens e-mail. De dingen gingen snel in deze Doelgerichte beweging. De Robert Schuller invloed, die reeds zo duidelijk was in Warrens geschriften, werd zelfs nog duidelijker nu Bruce Wilkinson en Rick Warren Schullers leringen over dromen in de Kerk introduceerden. Leringen over dromen die gebaseerd waren op het woord van de mens in plaats van op Gods Woord.

In plaats van te strijden voor het geloof, door het 5-stappen vredesplan van onze geestelijke Tegenstander te ontmaskeren, was Rick Warren nu in een proces gekomen om zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan te introduceren - een plan dat voorgesteld werd in de naam van God, en in de vorm van een droom. Een droom die in Schuller-droomtaal beschreven werd als “Gods Droom voor de wereld”.

Het P.E.A.C.E. Plan onthuld

Die volgende week, op 2 november 2003, onthulde Rick Warren zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan in de Saddleback Church, en aan iedereen die keek op het internet.³ Hij begon zijn toespraak door te vertellen dat het een “historische dag” was, aangezien zij “een nieuwe fase begonnen in de geschiedenis van Saddleback Church”. Hij vertelde dat hij en zijn vrouw Saddleback opstartten in januari 1980, toen hij nog maar 25 jaar oud was, en dat zij een “40-jarige verbintenis” waren aangegaan met de Kerk en met de gemeenschap. Hij zei dat de eerste tien jaar bediening uit “lokale zegening” bestond. Hij zei dat zij in het decennium van de jaren '90 “nationaal” werden, want zij wilden “overal in de natie kerken helpen”. Hij beschreef hoe zij seminaries hielden en middelen en opleidingen om meer dan 250.000 kerken doorheen Amerika te assisteren.

Hij zei dat, vermits het nu de 21ste eeuw was, zij “wereldomvattend” moesten gaan. Zij zouden hun werk lokaal of nationaal niet stoppen, maar de tijd was gekomen “om de hele wereld te zegenen”. Gebruik makend van een taal die recht uit Bruce Wilkinsons *The Dream Giver* kwam, zei Rick Warren dat God het meest verheerlijkt wordt wanneer u achter “de grootste Reuzen” gaat. Zijn vrouw Kay dan beschreef deze “Reuzen” als spirituele verlorenheid, het gebrek aan dienend leiderschap, armoede, ziekte en onwetendheid. Later zei Rick Warren dat de krachten in zijn kerk, en in kerken overal in de wereld, zouden moeten gemobiliseerd worden om deze “Reuzen”-problemen die miljarden mensen aansteken over de hele wereld aan te pakken. Hij zei dat de kerk uniek is uitgerust en het enige wereldomvattende middel is dat deze “Global Giants” (reuzen van de wereld) realistisch kan aanpakken. Hij zei dat de problemen niet nieuw waren, maar dat zijn P.E.A.C.E. Plan methodologie, van confrontatie aangaan met deze “Reuzen”, revolutionair zou zijn.

Rick Warren zei dat Saddleback een plan zou formuleren dat uiteindelijk zou gedeeld worden met “miljoenen andere kerken”. Hij stelde dat “wij samen de wereld gaan veranderen”. Hij herinnerde eraan dat er 72.000 namen op de lijst staan van de Saddleback Church, en hoe dat aantal mensen als “een stad” was. Hij zei dat hij zo net zeker is van het succes van dit plan als toen bij het opstarten van Saddleback, 23 jaar geleden. Hij vertelde iedereen dat zij niet per toeval in Saddleback waren, en dat God iedereen wilde gebruiken om het P.E.A.C.E. Plan te volbrengen.

Hij zei dat het soms nodig is “te gaan naar de volgende stap van spirituele groei”. Hij stipte aan dat zij in Saddleback “gezegend” zijn geweest door “grote leraars als Bruce Wilkinson”. Hij stelde dat zij die zo gezegend zijn geweest een zegen voor anderen moeten zijn. Christenen moeten de hand uitsteken naar anderen.

Op dezelfde manier als Neale Donald Walsch het woord “peace” als een acroniem gebruikte voor het presenteren van zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan, gebruikte ook Rick Warren het woord “peace” als een acroniem voor het presenteren van zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan:

Rick Warrens 5-stappen P.E.A.C.E. Plan

Plant Kerken

Equip (rust toe) Leiders

Assist (sta bij) de Armen

Care for (zorg voor) de Zieken

Educate (onderwijs) de Volgende Generatie⁴

“Ik versta het niet allemaal, maar reken me mee”

In deze zelfde preek bevestigde Rick Warren positief: “wij gaan geschiedenis maken” en echode hij Robert Schullers oproep voor een “nieuwe reformatie”. Hij stelde dat, als de kerken zouden hervormd worden, en mensen gemobiliseerd, er dan geen reden zou zijn dat de Grote Opdracht van het evangeliseren van de wereld, niet zou kunnen vervuld worden “in deze generatie”.

Hij citeerde 2 Korinthiërs 5:18-19 uit een nieuwere bijbelversie die het enkele woord “vrede” (peace) substitueert voor de woorden “verzoenen”, “verzoend” en “verzoening”.

God zond Christus om vrede te stichten tussen hemzelf en ons. En hij heeft ons de taak gegeven om vrede te stichten tussen hemzelf en anderen. God bood in Christus vrede aan en vergiffenis voor de mensen van deze wereld. En nu heeft hij ons de opdracht gegeven om zijn boodschap over vrede mee te delen. (CEV)¹⁹.

Rick Warren trok speciaal de aandacht op het herhaaldelijk gebruik van het woord “vrede” (peace) in dit bijbelvers, maar vermeldde niet dat het woord “vrede” slechts in de nieuwere bijbelversies verschijnt. Hij zei: “En merk al die keren op dat het woord ‘peace’ wordt gebruikt” in deze passage. Daarna de kerk beschrijvend als “het echte vredeslichaam”, zei hij:

Het is onze taak, het is onze verantwoordelijkheid, om mensen te helpen vrede te stichten met God en hen dan te helpen vrede te stichten met elkaar. Dat is de opdracht die niet aan de overheid werd gegeven maar aan de Kerk.

Hij zei dat hij in het voorbije jaar over dit alles had nagedacht en gebeden. Rick Warren zei dat hij ook gesproken heeft met wereldleiders en hun opinies heeft gevraagd, en dat het dit 5-stappen P.E.A.C.E. Plan was waarmee hij tevoorschijn was gekomen. Hij zei dat wanneer het zou ontwikkeld en vervolmaakt worden, het meegedeeld zou worden aan alle kerken in de wereld, net zoals zij gedaan hadden met de leringen en principes van de Doelgerichte Kerk.

Duidelijk implicerend dat God het Doelgerichte P.E.A.C.E. Plan wil gebruiken, om in een grondslag te voorzien voor wereldvrede, en dat deze inspanning de wederkomst van Jezus Christus zou kunnen doen versnellen door de vervulling van de Grote Opdracht²⁰, verklaarde Rick Warren:

Weet u wat God aan het doen is? Hij bereidt het distributiekanaal voor. God bereidt een platform voor om vrede te stichten.

Hij voegde eraan toe:

God zegent hen die voor vrede werken. Want zij zullen de kinderen van God genoemd worden.

Besluitend, drong hij er bij iedereen op aan te bidden over hoe zij in het P.E.A.C.E. Plan konden gebruikt worden.

Nu bid dan, zeg God: Ik begrijp het niet allemaal. Ik weet niet waarom of wanneer of hoe of waar, maar ik zeg tot u: gebruik me. Ik zeg de twee gevaarlijkste woorden in het leven: Heer - gebruik mij - en ik begrijp het niet allemaal, maar reken me mee.

Er klopt iets niet

Toen ik nadacht over Rick Warrens P.E.A.C.E. Plan, was het niet te ontkennen dat, in theorie, dit een erg nobele en waardevolle onderneming was die hij voorstelde. Het Evangelie delen met hen die geestelijk verloren zijn, en daarbij de zieken helpen, en de armen en lijdenden, is helemaal zoals Jezus deed. Men zou kunnen zeggen: wat kan er fout zijn aan op deze manier de hand uit te steken naar de wereld? Ik had er weinig twijfels bij dat Rick Warren misschien wel miljoenen mensen kon mobiliseren en bepaalde mooie dingen kon volbrengen. Maar in de laatste maand of zo dat ik *The Purpose-Driven Life* las, en nu dat ik naar hem luisterde over “Gods Droom” voor de wereld en Gods “P.E.A.C.E. Plan” voor de wereld, was ik diep verontrust. Hij klonk niet enkel zoals Robert Schuller, maar meer en meer zoals Neale Donald Walsch.

Rick Warren, die er aanspraak op maakt geïnspireerd te zijn door God, heeft een 5-stappen P.E.A.C.E. Plan gepresenteerd waarvan hij met gezag verklaart dat dit Gods plan is om “de geschiedenis te veranderen”. Neale Donald Walsch, bewegend geïnspireerd te zijn door “God”, heeft ook een 5-stappen P.E.A.C.E. Plan gepresenteerd, waarvan hij zegt dat het Gods plan is om “de koers van de geschiedenis te veranderen”. Walsch schreef:

Het universum doet niets **per ongeluk**...

U kan **de koers van de menselijke geschiedenis veranderen**.

Dit is geen **overdrijving**.⁵ (Benadrukking toegevoegd)

¹⁹ CEV: *Contemporary English Version*.

²⁰ Mattheüs 28:16-20.

Rick Warren stelde:

U maakt niet **per toeval** deel uit van de Saddleback Church... Ik zeg dit zonder vrees of **overdrijving** - God gaat u gebruiken, en ons allemaal samen in Saddleback, om **de geschiedenis te veranderen!**⁶ (Benadrukking toegevoegd).

Maar iets was duidelijk verkeerd. Waarom zou God “vrede stichten” door een christelijke leider te inspireren om hetzelfde format van een 5-stappen P.E.A.C.E. Plan te gebruiken als dat van een New Age leider wiens 5-stappen P.E.A.C.E. Plan totaal in strijd is met het ware Evangelie van Jezus Christus? De God van de Bijbel is geen God van verwarring (1 Korinthiërs 14:33). En Hij wil niet dat zijn volk onwetend is over de gedachten van de Tegenstander (2 Korinthiërs 2:11). Hij zou willen dat het 5-stappen P.E.A.C.E. Plan van de Nieuwe Spiritualiteit wordt ontmaskerd en in het licht wordt gesteld (Efeziërs 5:11-13), niet op verwarrende wijze geïmiteerd.

Het was ook bedenkelijk dat Rick Warren de leringen van Robert Schuller bleef gebruiken om zijn Doelgerichte Kerk te motiveren en aan te drijven. Rick Warrens gebruik van Schuller-materiaal in *The Purpose-Driven Life* al ontdekt hebbend, bemerkte ik dat hij nu Schullers leringen over dromen gebruikte - leringen die opnieuw geïntroduceerd werden door Bruce Wilkinsons boek - om te voorzien in het geïnspireerde fundament voor zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan. En nu gebruikte hij zelfs de Schuller-term “Gods Droom” om dit P.E.A.C.E. Plan te beschrijven. Ik zou later ontdekken dat Warrens gebruik van de term “Gods Droom” en zijn begeleidende bevestiging dat het is “going to happen” (het gaat gebeuren), reeds zover terug in Schullers geschriften kan gevonden worden als in 1978. In *Discover Your Possibilities*, had Schuller geschreven:

Bid, zoek Gods leiding en wat zal er gebeuren? U zal een droom krijgen om na te jagen... Vind een droom. Eens dat u die droom hebt gekregen, en u weet dat het **Gods droom** is voor uw leven, wees dan driest. Durf het te zeggen. Laat de verlost van de Heer zo spreken. Verkondig aan de wereld dat **het gaat plaatsvinden [going to happen]**.⁷ (Benadrukking toegevoegd).

In Rick Warrens e-mail van 27 oktober 2003, met de titel “Gods Droom voor U - en de Wereld”, schreef hij:

DIT WEEKEND zal ik een reeks van vijf boodschappen brengen over **Gods droom** om u wereldomvattend te gebruiken - om U letterlijk te gebruiken om de wereld te veranderen! Ik zal ons Global P.E.A.C.E. Plan onthullen, en hoe God u op unieke wijze heeft voorbereid voor dit moment van bestemming...

Het Global P.E.A.C.E. Plan **gaat plaatsvinden [going to happen]**...⁸ (Benadrukking toegevoegd).

Zou de Kerk nu *echt* in staat zijn om de eerste “Reus” van “spirituele verlorenheid” te verslaan, nu zij zich dieper en dieper beweegt in de leringen van Robert Schuller - leringen die constant evolueren en die meer en meer klinken als de Nieuwe Spiritualiteit? Zoveel van wat ik ontdekt had in *The Purpose-Driven Life* had zijn oorsprong bij Robert Schuller en de mystieke New Age leer. Maar Rick Warren leek, ten minste aan de oppervlakte, helemaal niet bewust te zijn van de New Age implicaties van wat Schuller en hijzelf leerden.

De Schrift beschrijft hoe “vrede” het leidmotief zal zijn waarmee de Antichrist “wonderlijk” de wereld bedriegt (Daniël 8:23-25; SV, KJV)²¹. Christenen moeten er zich van bewust worden dat zij bedrieglijk aangezet kunnen worden tot het ondersteunen en bevorderen van de plannen van deze komende wereldleider.

²¹ “Doch op het laatste van hun koninkrijk, als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadsele verstaande; en zijn kracht zal sterk worden, doch niet door zijn kracht; en hij zal het **wonderlijk** verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken, alsook het heilige volk verderven: En door zijn vernuft zo zal hij de **bedriegerij** doen gedijen in zijn hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen de Vorst der vorsten, doch hij zal zonder hand verbroken worden” (SV).

Kleine groepen voor een valse vrede

In mijn 2002-boek *Reinventing Jesus Christ*, beschreef ik hoe New Age leiders overal in de media actief waren na de 11 september gebeurtenissen van 2001. Een organisatie gevormd hebbend met de naam “The Global Renaissance Alliance” (Het Wereldomvattende Renaissance Bondgenootschap) drongen deze new Age leiders er bij de mensen op aan om kleine groepen samen te stellen om zich te bezinnen en te bidden voor wereldvrede.

De medestichtster van Global Renaissance Alliance, Marianne Williamson, presenteerde haar zorgvuldig omhulde New Age ideeën in *The Oprah Winfrey Show*, kort na 11 september. Verwijzend naar de tragische gebeurtenissen van 11 september, wees Williamson op een vredesplan dat gebaseerd is op New Age principes. Zij introduceerde een plan dat zij en andere New Age leiders beschreven als “het alternatief voor Armageddon” en dat Neale Donald Walsch zijn New Age “God” spoedig zou presenteren als zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan. Williamson vertelde de miljoenen kijkers van Oprah dat kleine groepen de wereld konden veranderen. Zij vertelde:

Elk probleem stelt zich met zijn eigen oplossing... Ik denk dat deze tragedie ons tot een gesteldheid heeft gebracht die werkzaam is als een kostbaar spiritueel medicijnflesje.

... Zo denk ik dan dat wij niet moeten onderschatten hoeveel goeds er kan voortkomen uit gewoon praten met elkaar en verzoening. Weet u, een natie doet aan verzoening, en ik denk ... mensen overal in de wereld kunnen ons aanvoelen.

... Ik ben erg betrokken geweest bij mensen die in **kleine groepen** zitten, die bidden, mediteren en spreken vanuit hun hart over wat echt van belang is. Weet u, terroristen hebben hun groepscellen. Wij horen over de terroristencellen. Wel, wij hebben **cellen voor vrede** nodig.⁹ (Benadrukking toegevoegd).

Toen Williamson aan Oprah’s kijkers vertelde dat de mensheid zich moest “verzoenen” legde zij niet uit dat haar definitie van verzoening de “verzoening”(at-one-ment)²² is van een Nieuwe Spiritualiteit. Een Nieuwe Spiritualiteit die een wereldvrede voorstelt die gebaseerd is op een geloof dat wij allen “één zijn” omdat God “in” iedereen en alles is.

Williams New Age partner en bevriend Global Renaissance Alliance lid Wayne Dyer verscheen in een post-11 september PBS²³ televisie-uitzending met de titel: “There’s A Spiritual Solution To Every Problem” (Er is een spirituele oplossing voor elk probleem). Ook de nadruk leggend op het New Age geloof dat God “in” iedereen en alles is, opperde Dyer dat wereldvrede gerealiseerd zou kunnen worden indien iedereen in de wereld de *Eenheid* (at-one-ment) erkent van hun gedeelde goddelijkheid met God. In zijn boek en de video van zijn PBS verschijning, die aangeboden worden als premie voor PBS-abonnees, prees Dyer openlijk de leringen van *A Course in Miracles*. Hij en andere New Age leiders erkenden nu duidelijk dat de New Age leringen van de *Course* in de grondslag voorzien voor de *kleine-groepen*-methodologie voor het verbeelden, bevestigen en uiteindelijk verwerven van hun *droom* van wereldvrede. In feite vertelde Dyer de PBS-kijkers dat de wereld een veel vrediger plaats zou worden als iedereen zou leven naar de New Age principes van *A Course in Miracles*. Hij zei:

Weet u, ik bestudeer iets al vele jaren, en dat wat ik bestudeerde wordt genoemd *A Course in Miracles*, en *A Course in Miracles* is een erg interessante collectie van briljante geschriften waarvan ik denk dat als de wereld ernaar zou leven, wij misschien veel, veel minder conflicten, strijd, enz. zouden hebben onder onszelf, onder naties en in onze families...¹⁰

Na deze stroom van Global Renaissance Alliance leiders op televisie gezien te hebben, met hun gelijksoortige klanken, hun verdediging van kleine groepen, en hun aanzetting tot wereldvrede die gebaseerd is op hun New Age principes, schreef ik in *Reinventing Jesus Christ*:

Al jaren nu heb ik gezien hoe “new age/nieuw evangelie”-proponenten zoals Marianne Wilkinson, Gary Zukav, Wayne Dyer, Barbara Marx Hubbard en anderen, de “Christus” van het “nieuwe evangelie” introduceerden door middel van hun boeken en openbare optredens. Maar

²² Schijver beeldt hier het Engelse “atonement” (verzoening) af in zijn samenstelling van “at-one-ment”, of “eenheid”.

²³ Televisiestation: Public Broadcasting Service.

deze [presentaties] waren gewoonlijk theoretisch en de meesten van [deze individuen] leken slechts losjes met elkaar verwant.

Nu echter, na 11 september, beweegt alles zich naar een helderder profetisch perspectief. Het is bijzonder ontvondend te zien hoe deze zelfde individuen zich vertonen op primetime uitzendingen als deel van een "wereldomvattende alliantie" die hun "nieuw evangelie" introduceert als middel om wereldvrede te bereiken. Alles lijkt erop dat de "God" en "Christus" van het "nieuwe evangelie" gestart zijn met het openbaar introduceren van hun "alternatief voor Armageddon"[-PAECE Plan] als de enige weg naar ware en blijvende vrede.¹¹

Het PEACE Plan van wie?

De Bijbel waarschuwt zijn lezers voor het overgeven van hun zielen voor de belangen van de wereld (Markus 8:36-37)²⁴ of voor het nastreven van wereldvrede die helemaal geen echte vrede kan zijn. Maar men hoort blijkbaar nooit enige waarschuwing over mogelijk bedrog uit de mond van Robert Schuller, Rick Warren of Bruce Wilkinson. Zij lijken alleen maar te focussen op wat zij beschouwen "Gods Droom" te zijn om "de wereld te veranderen". Zij lijken het feit te minimaliseren dat Satan in de Bijbel als de bijzonder bedrieglijke "god van deze wereld"²⁵ wordt beschreven (2 Korinthiërs 4:4), en dat hij optreedt als een "engel van het licht" en zijn dienaren als "dienaren van de gerechtigheid" (2 Korinthiërs 11:14-15).

Een jonge Rick Warren had Schullers boek *Your Church Has Real Possibilities* gelezen.¹² Toen hij nog in het seminarie was, reden hij en zijn vrouw de hele afstand van Texas naar Californië om Schullers Institute for Successful Church Leadership te bezoeken. Hij startte zijn kerk binnen een half uur rijden van de Crystal Cathedral. Schullers invloed op de jonge pastor was doordringend en "diepgaand". Schuller had er recent over opgeschept dat Rick Warren "keer op keer" naar zijn instituut was gekomen.¹³

Overeenkomstig Schullers 40-jarige verbintenis met zijn kerk, maakte Rick Warren een 40-jarige verbintenis met zijn Saddlebackgemeenschap. Hij deed zijn megakerk "groeien" door het getrouw implementeren van alles wat hij had geleerd van Schuller. Zijn voortdurend hoge achting voor Schuller werd duidelijk bewezen door al het niet-gereferende Schuller-materiaal dat naar boven kwam in zijn boek *The Purpose-Driven Life*. Nu werd Schullers concept van "Gods Droom" gebruikt om miljoenen christenen te inspireren achter zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan te staan om zo "de wereld te veranderen" - een 5-stappen P.E.A.C.E. Plan dat, op papier, een griezelige gelijkenis vertoont met het 5-stappen P.E.A.C.E. Plan dat voorgesteld werd door Neale Donald Walsch en zijn New Age "God".

²⁴ "Want wat zal het de mens baten als hij heel de wereld wint, en aan zijn ziel schade lijdt? Of wat zal een mens geven als losprijs voor zijn ziel?" (Markus 8:36-37).

²⁵ "the god of this world" (2 Kor. 4:4, KJV).

13. Misleid over Bedrog

**Concentreer u op het positieve.
Als u Jezus Christus aanneemt als uw Redder
en Hem aanneemt in uw leven,
dan hoeft u zich nooit zorgen te maken over de duivel.**¹

Robert Schuller
Discover Your Possibilities, 1978

Het helpt te weten dat Satan helemaal voorspelbaar is.²

Rick Warren
The Purpose-Driven Life, 2002

In Mattheüs 24:3, kort voor Zijn kruisiging, vroegen de discipelen Jezus wat het teken zou zijn van Zijn komst en het einde van de wereld.

“En toen Hij op de Olijfberg gezeten was, gingen de discipelen tot Hem alleen, zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?”

Zijn antwoord was direct en ronduit en voorzag in bijzonder veel profetisch detail. Hij begon zijn lange en grondige rede over profetische tekenen door hen eerst en vooral te waarschuwen voor de grote verleiding die over de aarde zou komen voordat Hij zou terugkeren. Hij waarschuwde hen:

“En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide” (Mattheüs 24:4).

Jezus vervolgde daarna met hen meer dan dertig verzen te geven over de profetische tekenen die zij konden verwachten te zien als het einde komende zou zijn.

Onder de vele profetische tekenen die Hij beschreef, waren daar: het misleidend gebruik van de naam van Christus, valse profeten, valse tekenen en wonderen, en de verschijning van een uiterst valse Christus: de Antichrist. Jezus waarschuwde dat vele mensen die Hem, de ware Christus, volgen, vervolgd en gedood zullen worden.

Jezus beschreef ook de details van Zijn eigen triomfantelijke wederkomst. Hij verzekerde Zijn discipelen dat Hij zal komen met kracht en grote heerlijkheid en dat Zijn gerechtigheid uiteindelijk zal zegevieren. Maar, *doorheen* Zijn profetische rede, waarschuwde Hij voor de *grote misleiding* die komen zou tegen de tijd van het einde. Hij vertelde hen dat Hij hen waarschuwde voor deze toekomstige dingen opdat zij er acht op konden geven en niet zouden misleid worden. Jezus zei hen uit te kijken naar deze tekenen want niemand, behalve de Vader, kent de exacte tijd van Zijn wederkomst.

In *The Purpose-Driven Life*, stelde Rick Warren bij benadering de vraag die de discipelen hadden gesteld op de Olijfberg. Behalve dan, in plaats van te vragen naar de *tekenen* aangaande Jezus wederkomst en het einde van de wereld, zoals in Mattheüs 24, beperkte hij de vraag enkel tot de *timing* van Jezus' wederkomst:

Vandaag is er een groeiende interesse voor de tweede komst van Christus en het einde van de wereld. Wanneer zal dat gebeuren? Net voordat Jezus naar de Hemel opsteeg stelden de discipelen dezelfde vraag, en zijn antwoord was erg onthullend. Hij zei: “En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft; maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judéa en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde”.³ (Handelingen 1:7-8; Hier volgens de SV weergegeven i.p.v. de NIV)

Zich richtend op louter de kwestie van de timing, in deze passage uit het boek Handelingen, heeft Rick Warren de lezer achtergelaten met de duidelijke impressie dat de profetische details van Jezus' wederkomst hen niet aangaan. Hij schreef:

Toen de discipelen over profetie wilden praten, leidde Jezus het gesprek snel om naar evangelisatie. Hij wilde dat zij zich concentreerden op hun zending in de wereld. Hij zei in wezen: “De details van mijn wederkomst gaan u niet aan. Wat *wel* uw zaken zijn is de opdracht die Ik u gegeven heb. Richt u hierop!”⁴

Hen op de Olijfberg reeds enorm veel profetisch detail gegeven hebbend over de tekenen die Zijn wederkomst zouden voorafgaan, zou Jezus zichzelf tegenspreken als Hij in enig opzicht zou bedoeld hebben dat de details van Zijn wederkomst hun niet aanging. Heeft de Heer Jezus op de Olijfberg, toen de discipelen over profetie wilden praten, het gesprek vlug omgeleid naar evangelisatie? Nee. Hij gaf hen vers na vers profetische, gedetailleerde tekenen die Zijn wederkomst zouden voorafgaan en het einde van de wereld. Klaarblijkelijk geloofde Jezus dat profetie hun *wel degelijk* aanging. De discipelen vroegen tekenen, en hun werden tekenen gegeven.

Wat zo ironisch is, is dat in zijn poging om zijn lezers te ontmoedigen de profetie te bestuderen en te begrijpen, Rick Warren terug moet gaan naar de Olijfberg en alle profetische details om steun te vinden voor zijn argument. De twee schriftplaatsen die hij citeert (Mattheüs 24:36 en 24:14) maken deel uit van de meer dan dertig verzen van profetisch detail die Jezus Zijn discipelen gaf opdat zij niet bedrogen zouden worden met het oog op Zijn wederkomst. Rick Warren schreef:

Speculeren over de exacte timing van Christus' wederkomst is nutteloos, vermits Jezus zei: *“Niemand weet van de dag of het uur, zelfs niet de engelen in de hemel, noch de Zoon, maar enkel de Vader”* [Mattheüs 24:36, NIV]. Vermits Jezus zei dat Hij de dag noch het uur kende, waarom zouden wij dan proberen het uit te rekenen? Wat wij *wel* zeker weten is dit: Jezus zal niet wederkomen tenzij iedereen van wie God het wil het Goede Nieuws zal gehoord hebben. Jezus zei: *“Het Goede Nieuws van Gods koninkrijk zal gepredikt worden in de hele wereld, aan elke natie. Dan zal het einde komen”* [Mattheüs 24:14, NCV]. Als u wilt dat Jezus eerder terugkomt, richt u dan op de vervulling van uw opdracht, en bereken niet de profetie.⁵

De Mattheüs 24:36-versie die Rick Warren citeerde met betrekking tot timing, maakt deel uit van het profetisch detail dat Jezus gaf op de vraag van Zijn discipelen in Mattheüs 24:3: “Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?” En de enige reden waarom Rick Warren Mattheüs 24:14 citeert, nadat hij zei: “Wat wij *wel* zeker weten”, is dat de Schriftplaats die hij citeert deel uitmaakt van de profetische details die Jezus op de Olijfberg gaf aangaande zijn wederkomst. En Rick Warren weet dit beslist, omdat het werkelijk profetisch is en deel uitmaakt van het andere profetische detail waarvan Jezus wilde dat zijn discipelen er zich van bewust waren.

Het is zo duidelijk in Jezus gehele rede op de Olijfberg, dat een begrip van de details over Zijn wederkomst erg belangrijk is. Hij gaf veel noodzakelijke profetische informatie opdat Zijn volgelingen niet zouden bedrogen worden met betrekking tot de details van zijn wederkomst aan het einde der tijden. Hij waarschuwt dat er valse leraren zullen zijn en valse leringen die de details van Zijn wederkomst zullen trachten te verwarren. Hij voorziet in het profetisch detail omdat Hij niet wil dat Zijn discipelen de komst van de Antichrist zouden verwarren met Zijn eigen wederkomst. Hij vangt zijn lange profetische rede aan met te zeggen: “Ziet toe, dat u niemand verleide”. En Hij beëindigt Zijn rede met een waarschuwing om te “waken” en “gereed” te zijn.

Hoe kon Rick Warren ooit concluderen en zijn miljoenen lezers vertellen dat Jezus' informatie voor Zijn volgelingen, met de details van Zijn wederkomst, hun niet aangaan?!

De details van Jezus' wederkomst gaan ons wel degelijk aan!

Toen ik uit de New Age leringen kwam, leerde ik op erg persoonlijke wijze dat de details van Jezus' wederkomst ons beslist aangaan. Toen ik de gebeurtenissen begreep die Jezus wederkomst inleiden begreep ik hoe erg ik misleid was geweest door mijn New Age leringen. Ik leerde uit het lezen van de Bijbel dat er een valse Christus is aan de horizon en dat ik een aantal jaren onwetend een van zijn volgelingen was. Omdat de Bijbel de heldere en gezaghebbende leringen over de echte Jezus en Zijn ware wederkomst onder mijn aandacht bracht, was ik in staat te zien hoe ik bedrogen was. Door te begrijpen dat er een valse Christus is die de komst van de ware Christus wil vervalsen,

was ik in staat afstand te doen van de valse Christus die ik had gevolgd en gaf mijn leven over aan de ware Jezus Christus.

Jezus beschreef de omstandigheden van Zijn wederkomst zo overvloedig en met zoveel verfijnd detail, omdat Hij wist wat voor een sterke misleiding de tijd van het einde zou karakteriseren. Ik herinner mij dat ik Mattheüs 24 opnieuw en opnieuw las, samen met andere schriftplaatsen die duidelijk spreken over de grote misleiding die de wereld zou bevangen tegen het einde der tijden. De passages in de Bijbel die spreken over geestelijke misleiding en de detaillering van Jezus ware wederkomst, hadden geholpen mijn leven te redden.

Op een of andere manier, lijken Rick Warren, en vele andere mannen in het christelijke leiderschap, er niets van te snappen. Er is een valse Christus die aanwezig is op het wereldtoneel, en hij komt recht naar de Kerk. De top New Age leiders van deze valse Christus zijn verenigd, en zij zitten in het proces om de wereld en de Kerk te willen bekeren voor de Nieuwe Spiritualiteit - een Nieuwe Spiritualiteit die de weg aan het prepareren is voor de komst van hun ultieme valse "Christus".

Omdat Rick Warren en andere kerkleiders het bedrog blijkbaar niet onderscheiden, worden zij spijtig genoeg een deel van het proces van bedrog. Misschien misleid tot het denken dat zij niet kunnen misleid worden, brengt hun onbekwaamheid om geestelijk te onderscheiden wat er gebeurt mee, dat de Kerk in groot gevaar komt. Zij lijken niet te begrijpen hoe onze geestelijke Tegenstander de Doelgerichte Kerk wil gebruiken voor zijn eigen toekomstige doel.

Doel als tactische zet

Zelfs terwijl ik dit schrijf, leert Neale Donald Walsch' collega Wayne Dyer de principes van de Nieuwe Spiritualiteit aan een nietsvermoedend Amerikaans publiek in een 3-uur durende PBS-televisie-uitzending. Zijn onderwerp? De kracht van voornemen en doel.⁶ Terwijl Dyer op slimme wijze de Nieuwe Spiritualiteit aan het presenteren was door te spreken over de kracht van "purpose" (doel), was Rick Warren een "power of Purpose"-essaywedstrijd aan het jureren voor de New Age Templeton Foundation.⁷ John Templeton - met zijn sterke New Age en metafysische neigingen - gelooft in een "gedeelde goddelijkheid van God en de mensheid".⁸ Templeton werd afgebeeld op de cover van Robert Schullers *Possibilities Magazine*⁹ en werd recent beschreven als "mijn wonderlijk rol-model" door niemand minder dan Neale Donald Walsch.¹⁰

Er is een valse Christus op het wereldtoneel, en hij gebruikt "doel" als een tactische zet om de wereld te verleiden tot de acceptatie van de compromitterende principes van zijn Nieuwe Spiritualiteit. Vermits Rick Warren en andere christelijke leiders dit alles blijven ontkennen, kan enkel het profetische detail van de Bijbel deze valse Christus en zijn noodlottige "purposes" ontmaskeren. Profetisch detail over de eindtijdgebeurtenissen gaan ons *zeker en vast* aan.

Wees voorbereid op het ergst mogelijke scenario

Jaren geleden, toen ik geïnterviewd werd op een Oregon radiostation over mijn boek *The Light that was Dark*, vroeg een beller naar mijn visie over de timing van Christus' wederkomst. Ik vertelde hem dat het altijd het beste is voorbereid te zijn op het ergst mogelijke scenario. Ik stelde dat er geen belofte is in de Schrift dat gelovigen zullen ontkomen aan de komst van de Antichrist. Ik vertelde hem dat, terwijl er vele verschillende meningen zijn over dit onderwerp, het mij het verstandigst lijkt voorbereid te zijn op het ergste. Een houding van voorbereid-zijn is helemaal consistent met de Bijbelse waarschuwingen van "doe de gehele wapenrusting Gods aan", te "waken", "ge-reed" te zijn, en door geen *enkel* mens "bedrogen" te worden.

Maar Rick Warren, en de meeste christelijke leiders vandaag, spreken niet over geestelijke misleiding. Zij ontmaskeren niet de opgevoerde New Age leringen die nu de heersende stroming zijn. Zij praten niet over het New Age PEACE Plan dat het bijbelse Christendom vermengt met de Nieuwe Spiritualiteit. Zij bereiden gelovigen niet voor op het ergst mogelijke scenario van de komende Antichrist. Zich in plaats daarvan richtend op "Gods Droom voor de wereld" vergeet de Doelgerichte Kerk Gods waarschuwing voor de wereld. Er komt een machtige bedrieger, met valse profeten en valse leringen, "met alle kracht, tekenen en wonderen van de leugen" om de wereld ervan te over

tuigen dat hij de Christus is (2 Thessalonicenzen 2:3-9). In feite is het niet onmogelijk dat deze ultieme bedrieger vandaag reeds in de wereld is. Neem Maitreya bijvoorbeeld.

14. Valse Christus met een Doel

Ik ben uw Doel.¹

Ik ben uw Hoop.²

Ik ben uw Hart.³

God is binnenin u en overal om u heen.⁴

Mijn naam is Eenheid.⁵

Ik zal voor u stellen het gehele doel van God.⁶

Mijn Plan is Gods Plan.⁷

Niets zal gebeuren per toeval.⁸

Maak deel uit van een Groot Plan dat de wereld aan het veranderen is...⁹

Mijn Komst brengt vrede.¹⁰

Maitreya de "Christus"
Messages from Maitreya the Christ, 1992

Er is een valse Christus die beweert dat hij reeds in de wereld is vandaag, en dat hij gewoon wacht op de mensheid om hem tevoorschijn te roepen. Ook hij heeft "een doel" en is "doelgericht" (purpose driven). Hij heeft een vredesplan of "peace plan" en zegt dat zijn komst vrede zal brengen. Hij gaat voor dienst aan de mensheid, en hij heeft een plan om de verlorenen te helpen, en de zieken en de armen. Hij is een prototype van de Antichrist en blijft nog steeds een uitvoerbare kandidaat om de *echte* Antichrist te zijn. Zijn leringen zijn consistent met de New Age leringen van de Nieuwe Spiritualiteit. De Bijbel heeft ons gewaarschuwd dat op een dag hij, of iemand zoals hij, ieders "ergst mogelijke scenario" zal zijn om te gebeuren. Hij, of iemand zoals hij, zal ieders grootste dromen omkeren in een totale nachtmerrie. Dus betaamt het ieder van ons om ten minste een minimum aan alertheid te vertonen voor iemand die zo nauw overeenkomt met de Bijbelse waarschuwingen - in het bijzonder omdat zijn leringen zo parallel lopen met die van de Nieuwe Spiritualiteit.

Maitreya

Maitreya-logo

Benjamin Creme

Wayne Peterson

Deze valse Christusfiguur is Maitreya "de Christus". Hij beschrijft zichzelf niet als de wereld-"redder" maar eerder als de "Wereldleraar". Hij heeft met de wereld contact onderhouden via zijn Engelse chef-woordvoerder, artiest en "esoterist"²⁶ Benjamin Creme. Maitreya's toekomstige rol als de wederkomende "Christus" wordt door Creme beschreven in zijn 1980-boek *The Reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom*, of: "De herverschijning van de Christus en de meesters van wijsheid". Een andere woordvoerder, Wayne Peterson, heeft een recenter boek geschreven met de titel: *Extraordinary Times, Extraordinary Beings: Experiences of an American Diplomat with Maitreya and the Masters of Wisdom*, of: "Buitengewone tijden, buitengewone wezens: ervaringen van een Amerikaans diplomaat met Maitreya en de Meesters van Wijsheid". In zijn 2001-boek schreef Wayne Peterson over Maitreya's rol in de grootste religies van de wereld:

²⁶ Esoterie: Het geheimzinnige, al wat slechts door ingewijden doorgrond kan worden. Esoterisch: (Gr. *esoterikos*), bestemd voor de ingewijden, de deskundigen, syn. *geheim*. (Van Dale).

Hij is degene die verwacht wordt door alle belangrijke religies, ofschoon niet bekend voor hen. De Christenen wachten op de wederkomst van de Christus, Boeddhisten wachten op de volgende Boeddha, Moslims op de Imam Mahdi, Hindoes op een reïncarnatie van Krishna, en de Joden op hun Messias. Dit zijn allemaal verschillende namen voor één enkeling: Maitreya, die hier niet als religieus leider is maar als leraar voor de *gehele* mensheid.¹¹

Wayne Peterson beschreef wat hij leerde van Benjamin Creme over Maitreya's doel:

Maitreya's doel, gaf Creme aan, was ons te helpen onze aangeboren goddelijkheid te realiseren door te leren leven in een goede verhouding als broeders en zusters in één grote familie. De eerste stap is de instelling van het delen, voor het elimineren van armoede en honger dat dagelijks miljoenen doet sterven, temidden van overvloed. Maitreya komt op in de tijd om ons en de planeet te redden en zichzelf aan allen bekend te maken in een geteleviseerde 'Day of Declaration' [Dag van de Verklaring] die spoedig moet komen.¹²

Maitreya heeft naar verluid sinds 1977 anoniem in de westerse wereld geleefd. Zijn "wederkomst" en tegenwoordigheid hier op aarde werd in 1982 aangekondigd in volledige krantenpagina grote advertenties, in belangrijke steden over de wereld. Hij heeft een niet-officiële wereldorganisatie, genaamd "Share International", en zijn volgelingen werden door Creme en Peterson bericht dat prominente wereldfiguren worden ingelijfd, inbegrepen Mikhael Gorbachev¹³ en Nelson Mandela.¹⁴

Maitreya heeft laten weten dat wanneer hij terugkeert, hem twaalf "Meesters van Wijsheid" zullen vergezellen om hem te helpen de mensheid de "Nieuwe Waarheid" te "onderwijzen"¹⁵ en de "nieuwe weg".¹⁶ In wat zich zou bewijzen als een uiterst slimme zet, heeft hij gesteld dat een van deze "Meesters" de "Jezus" zal zijn - een "Meester Jezus" - die niet Jezus Christus is maar een "discipel" van "de Christus". Maitreya heeft duidelijk gesteld dat hij, Maitreya, de enige persoon is die het "ambt" draagt van "Christus", en dat hij dit "ambt" reeds 2600 jaar geleden bekleedde, en dat hij de "Christus" was die Jezus, de man in Palestina in de eerste eeuw, "overschaduwde" en door Hem werkte. Benjamin Creme legde uit:

In de esoterische traditie is de Christus niet de naam van een individu maar van een Ambt in de hiërarchie. De huidige bekleeder van dit Ambt, de Heer Maitreya, heeft dit 2600 jaar bekleed en manifesteerde zich in Palestina door Zijn Discipel Jezus, middels de occulte methode van overschaduwing, de meest frequente vorm die gebruikt wordt voor de manifestatie van Avatars. Hij is nooit uit de wereld weg geweest maar heeft 2000 jaar gewacht en gepland voor deze nabije toekomstige tijd, terwijl Hij Zijn Discipelen opleidde en zichzelf toebereidde op de ontzaglijke tijd die Hem wacht. Hij heeft bekend gemaakt dat Hij deze keer Zelf zal komen.¹⁷

Overlappende "Doelen"

Het is het opmerken waard dat Maitreya's significantste New Age leringen over hoop, doel, dromen, bestemming, dienst, vrede en het idee dat God "in" iedereen en alles is, op betekenisvolle wijze veel van de woorden en leringen van Robert Schuller en Rick Warren overlappen. Deze overlappingsgebieden beginnen sommige van de cruciale verschillen tussen bijbels Christendom en Nieuwe Spiritualiteit te vervagen. De reden waarom dit vervagen is begonnen, is dat Robert Schuller, Rick Warren, en de meeste christelijke leiders geen inspanning doen om de verschillen te onderscheiden tussen wat zij zeggen en wat de valse Christus, zoals Maitreya, en de Nieuwe Spiritualiteit zeggen. Bijvoorbeeld: Maitreya is net als Rick Warren erg gesteld op het woord "doel" (purpose) - hij gebruikt dat voortdurend. Maitreya heeft aan de hele mensheid verkondigd:

Wij zijn samen, u en Ik, voor hetzelfde doel.¹⁸

Neem Mijn hand, Mijn vrienden, en laat ons samen dat Pad bewandelen en ken de betekenis van het leven, ken de zegen van liefde, ken het doel van God.¹⁹

Ik heb behoefte aan hen die naar dienstbaarheid verlangen, die hun doel in het leven willen vervullen...²⁰

Ik zal voor u stellen het gehele doel van God.²¹

Hou vast aan Mijn Doel, dat is de mens tot God te brengen.²²

Mijn Doel ontvouwt zich.²³

Mijn Doelstellingen worden vervuld.²⁴

Ik ben uw Doel.²⁵

De hele achterste cover van het boek *Messages from Maitreya* (Boodschappen van Maitreya) gaat over “The Great Invocation” (De grote aan-/inroeping). Volgens Benjamin Creme werd deze aanroeping in de wereld geïntroduceerd door Maitreya en wordt ze nu algemeen geciteerd in New Age georiënteerde kerken over de wereld. “The Great Invocation” roept de wederkomst in van “de Christus” en een restauratie van “Het Plan”. De krachtlijnen van de Invocatie roepen specifiek Gods “doel” in.

Vanuit het centrum waar de Wil van God is gekend
Laat doel de kleine willen van de mensen leiden -
Het doel dat de Meesters kennen en dienen.

Creme verklaarde waarom Maitreya “The Great Invocation” vrijgaf voor de mensen:

... Om de mens in staat te stellen de energieën in te roepen die onze wereld zouden veranderen, en de wederkomst van de Christus en Hiërarchie zouden mogelijk maken.²⁶

Maitreya’s bedrieglijk “doel” als de “Wereldleraar” is iedereen ervan te overtuigen dat zij goddelijk zijn. Zijn plan is de mensheid te leren geloven in de “immanente” natuur van God; dat is dat God “in” iedereen is, zodat iedereen goddelijk is.

Immanentie: de “God” binnenin

Bekend met veel van het materiaal over Maitreya, besepte ik plots dat ik op een geheel andere manier naar hem keek na het lezen van Rick Warren en Robert Schuller. Er was iets erg storends aan de overeenkomst van de twee leringen, in het bijzonder met betrekking tot “doel” en het idee dat God “in” iedereen en alles is.

Op pagina 88 van *The Purpose-Driven Life*, schreef Rick Warren:

Omdat God altijd bij u is, is er geen plaats dicht bij God dan de plaats waar u nu bent. De Bijbel zegt: “Hij bestuurt alles en is overal en is in alles”.

Op pagina 88 in *Messages from Maitreya the Christ*, wordt Maitreya geciteerd als dat hij zegt:

Mijn vrienden, God is dicht bij u dan u zich kan voorstellen.
God is uzelf.
God is binnenin u en overal om u heen.

Op pagina 88 van zijn boek *The reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom*, legde Benjamin Creme Maitreya’s “nieuwe wereldreligie” uit. Hij beschreef hetzelfde “immanente” aspect van God als dat Rick Warren uitdrukte in zijn *New Century Version* van Efeziërs 4:6:

Maar uiteindelijk zal er een nieuwe wereldreligie geïnstalleerd worden, die een fusie zal zijn en een synthese van de benadering van het Oosten en de benadering van het Westen. De Christus zal samenbrengen, niet gewoon Christendom en Boeddhisme, maar het concept van God transcendent - buiten Zijn schepping - en ook het concept van God immanent in de hele schepping - in de mens en alle schepping.

De beroemde occulte lerares en New Age Theosoof Alice A. Bailey heeft ook beschreven hoe een nieuwe wereldreligie gebaseerd zal zijn op dit “immanente” aspect van God. Het woord “**fris**” benadrukkend, zegt zij dat het “Pad naar God” gebaseerd zal zijn op:

... een frisse oriëntatie op goddelijkheid en de acceptatie van het feit van God Transcendent en van God Immanent binnen elke levensvorm.

Dit zijn de fundamentele waarheden waarop de wereldreligie van de toekomst zal rusten.²⁷
(Benadrukking toegevoegd).

Dit zelfde “immanente” aspect van God, dat zo belangrijk is voor Maitreya, Alice A. Bailey, de Nieuwe Spiritualiteit en de Nieuwe Wereldreligie, is eveneens erg belangrijk voor Rick Warren. Dit idee van “immanentie” wordt geleerd als onderdeel van de *Foundations* cursus aan Rick Warrens Saddleback Church. Het gebruik van het woord “**fris**” van Bailey imiterend, herhaalt de *Foundati*

ons *Participant's Guide* onder de sectiehoofding “**Een Fris Woord**”, Rick warrens leer dat God “in” alles is. Er staat:

Het feit dat God boven en verder dan zijn schepping staat betekent niet dat hij buiten zijn schepping staat. Hij is zowel transcendent (boven en verder dan zijn schepping) als immanent (binnenin en doorheen zijn schepping).²⁸ (Originele haakjes).

Robert Schuller heeft ook de nadruk gelegd op dit aspect van immanentie. In een preek van 9 november 2003 in de Crystal Cathedral, stelde Robert Schuller dat God niet enkel transcendent is maar ook immanent. Hij zei dat als gevolg van zijn bewustwording van de immanentie van God, zijn geloof nu “dieper, breder, en rijker dan ooit” was. Zoals eerder aangehaald, vatte hij samen wat hij bedoelde met de immanentie van God door zijn wereldomvattende televisiepubliek te vertellen:

Ja, God leeft en Hij is in ieder afzonderlijk menselijk wezen!²⁹

Ook, zoals eerder aangehaald in hoofdstuk 2 van dit boek, is dit “immanente” aspect van God evenzo evident in Rick Warrens favoriete parafrase: Eugene Petersons *The Message*. De notie dat God “in” alles is, en “Een” is met de schepping, is vervat in het magische gezegde: “zoals boven, zo beneden”. Dit is de mystieke New Age frase die Eugene Peterson in zijn geheel injecteerde in het Gebed van de Heer en in zijn afgeleide vorm in Kolossenzen 1:16 - het vers dat Rick Warren gebruikte om zijn lezers te introduceren bij *The Purpose-Driven Life*. Zoals eerder aangehaald beschreven de redacteurs van het *New Age Journal* dit immanente aspect van God en zijn New Age betekenis in hun boek *As Above, So Below* (Zoals boven, zo beneden):

“Zoals boven, zo beneden; zoals beneden, zo boven”. Deze stelregel impliceert dat de transcendente God achter het fysieke universum en de immanente God binnen onszelf, één zijn.³⁰

De spirituele implicaties van al deze overlappende verklaringen zijn enorm. Rick Warren, Robert Schuller, en Eugene Peterson leren nu allemaal dit immanente aspect van God - dat God “in” iedereen is. Op dit kritieke theologische punt, *ontmaskeren* deze bijzondere christelijke leiders niet alleen een van de centrale concepten van de “Nieuwe Spiritualiteit” en mogelijk de Nieuwe wereldreligie - zij lijken er ook *mee in te stemmen!*

Een vriend van mij die gewoonlijk naar de Saddleback Church ging, kwam op een avond naar mijn huis om te trachten aan te tonen dat Rick Warren niet misleid was door de New Age of door geestelijk bedrog. Ik wist dat zijn argumentatie gebaseerd zou zijn op het feit dat Rick Warren in *The Purpose-Driven Life* de verklaring had gedaan dat wij nooit God worden en dat wij niet goddelijk zijn. Hij had zelfs de term “New Age filosofieën” gebruikt.³¹ Voordat mijn vriend nog maar kon aanvangen zijn betoog te houden, had ik hem pagina 88 laten openen in *The Purpose-Driven life*. Ik las de passage luidop:

Omdat God altijd bij u is, is er geen plaats korter bij God dan de plaats waar u nu bent. De Bijbel zegt: “*Hij bestuurt alles en is overal en is in alles*”.

Mijn vriend hing zijn hoofd naar beneden in ongeloof en dan riep hij uit: “Dat is pantheïsme!” Hij had onmiddellijk de New Age implicaties gevat van wat Rick Warren daar zei. Hij begreep dat, wat voor New Age ontkenningen Rick Warren ook bleek te maken, hij deze zojuist allemaal teniet had gedaan door wat hij eigenlijk leert. Van de ene kant heeft Rick Warren verkondigd van mensen niet goddelijk zijn, maar hij opent de deur voor deze Nieuwe Spiritualiteit door te verkondigen dat God “in” alles is. Bij een andere gelegenheid vertelde deze zelfde vriend mij dat hem niets van betekenis was geleerd over het onderwerp geestelijke misleiding tijdens zijn aanwezigheden in de Saddleback kerk.

“Meester Jezus” en de Nieuwe Reformatie

Tenzij Rick Warren en andere kerkleiders er echt mee beginnen de New Age te ontmaskeren, door de verschillen te omlijnen tussen bijbels Christendom en de Nieuwe Spiritualiteit, bestaat er een ware verwarring. Succesvolle sportcoaches hebben hun ploegen zo degelijk als mogelijk voorbereid voor welke tegenstand ook die zij zouden kunnen ontmoeten - inbegrepen ‘last minute’ tactieken aan het eind van het spel. Christelijke leiders moeten hetzelfde doen.

Het is noodzakelijk dat de kerk voorbereid is op een valse Christusfiguur zoals Maitreya wanneer die plots verschijnt en zichzelf presenteert als “de Christus” en hij de *immanentie* verkondigt van God “in” iedereen en alles. Het kan gebeuren. Wij kunnen het ons niet veroorloven zelfvoldaan te zijn. Wij moeten niet onwetend zijn over de gedachten en middelen van onze Tegenstander (2 Korinthiërs 2:11).

Bijvoorbeeld, Benjamin Creme heeft zoals eerder aangehaald, getracht ons ervan te overtuigen dat Jezus *niet* de Christus is maar eerder een discipel van Maitreya “de Christus”. Hij legde uit dat in de eerste eeuw Jezus deze Maitreya toestond hem te “overschaduwten” en door hem heen te werken nadat hij gedoopt was.

Hij was, en is nog steeds, een Discipel van de Christus en deed het grote offer Zijn lichaam op te geven voor het gebruik van de Christus. Door het occulte proces van overschaduwing, nam Maitreya over en werkte door het lichaam van Jezus van de doop af.³²

Creme legde uit dat wanneer Maitreya zich zal openbaren als “Christus” hij dan vergezeld zal zijn door “twaalf Meesters van Wijsheid” die hem helpen met zijn werk in de wereld. Creme heeft gesteld dat “Jezus” een van deze “Meesters” zal zijn die met Maitreya terugkeert. Maar volgens Creme is deze “Jezus” *niet* de Heer en hij is *niet* de Christus - hij is een “Meester” en enkel een “Meester”. Creme beweert dat Maitreya de Heer en Christus is. Creme heeft uitgelegd dat “Meester Jezus” de “Heer Maitreya” zal dienen door aanspraak te maken op de troon van Petrus in Rome en de leiding te nemen over “de Christelijke Kerk”. Deze “Meester Jezus” - blijkbaar een valse Jezus - zal belast zijn met een nieuwe reformatie. Het zal zijn taak zijn om de “christelijke kerken te reformeren”.

De Meester Jezus zal de Christelijke kerken reformeren.³³

Hij zal ernaar streven de Christelijke Kerken te transformeren, in zoverre zij flexibel genoeg zijn om correct te reageren op de nieuwe realiteit die de wederkomst van de Christus en de Meesters zullen creëren.³⁴

Het is droevig dat vele van de nieuwere bijbelvertalingen en -parafrases die Rick Warren gebruikt, dikwijls de titels “Heer” en “Christus” van Jezus hebben laten vallen en het woord “Meester” gesubstitueerd hebben. Dit speelt direct in de kaart van een valse Christus, zoals Maitreya, die de wereld zal trachten ervan te overtuigen - en in het bijzonder christenen - dat Jezus *niet* de Heer Jezus Christus is maar gewoon “Meester Jezus”.

Ook bij Maitreya is het frequent gebruik van het woord “Leraar” in samenhang met de term “Christus” favoriet, zoals in de nieuwe bijbelversies. Maitreya presenteert zich niet als de “redder” van de wereld maar als de “Wereldleraar”. Het frequent associëren van het woord “Leraar” met Christus, in de nieuwe bijbelversies zoals *The Message*, lijkt Maitreya’s rol als “Christus” en “Wereldleraar” te onderstrepen en te bekrachtigen. Het is interessant te weten dat het woord “Leraar” in directe associatie met Jezus, in de King James Vertaling van de Evangelieën slechts één keer voorkomt.²⁷ Maar het verschijnt minstens 25 keer in *The Message* parafraze van de Evangelieën.

En wanneer de discipelen en volgelingen van de echte Jezus Hem “Meester” noemden, was dat altijd met dien verstande dat Hij ook hun “Heer” en “Christus” was. En in de King James Bijbel²⁸, als Zij Hem direct aanspraken als “Meester”, deden zij dat nooit - niet één keer - als “Meester Jezus”. Daarentegen verschijnt de term “Meester Jezus” herhaaldelijk in Eugene Petersons *The Message*. Peterson laat continu het woord “Heer” wegvallen uit Jezus’ titel, en verkiest in plaats daarvan naar Hem te verwijzen als “Meester Jezus” (Master Jesus).

Bijvoorbeeld zegt de *King James Version*²⁹ in Openbaring 22:20-21, helemaal aan het eind van de Bijbel:

Ja, kom, Heere Jezus! De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Maar de *The Message* parafraze zegt:

²⁷ Evenzo in de Evangelieën van de Statenvertaling: in Johannes 3:2, uit de mond van Nicodemus.

²⁸ En de Statenvertaling.

²⁹ En de Statenvertaling.

Ja! Kom, Meester Jezus! De genade van de Meester Jezus zij met u allen. O, Ja!³⁵

Het is Maitreya's hoop dat de meeste mensen die zich christen noemen, graag de leiding zullen volgen van zijn valse "Meester Jezus", die belast zal zijn met het "reformer" van de "christelijke" Kerk - een "christelijke" Kerk die naar Maitreya opkijkt als hun Heer en Christus, niet naar Jezus. Als prototype is Maitreya een perfect voorbeeld van hoe de uiteindelijke Antichrist de wereld zou kunnen bedriegen. Het ontmaskeren van Maitreya's "Meester Jezus"-plan en zijn "nieuwe reformatie"-plan — zoals de Bijbel ons aanmaant te doen (Efeziërs 5:11-13)³⁰ — zou een heel goed werk zijn voor Rick Warren en andere christelijke leiders om gelovigen voor te bereiden op het "ergst mogelijk scenario", namelijk zo iemand te hebben als Maitreya die plots verschijnt en beweert Christus te zijn.

Robert Schuller, Rick Warren en andere christelijke leiders zouden een duidelijk onderscheid moeten maken tussen hun oproep voor een "nieuwe reformatie" en deze van Neale Donald Walsch en de valse Christus, Maitreya. Het is droevig dat het lijkt dat Rick Warren zich helemaal niet bewust is van de overlappende implicaties van zijn 5-stappen P.E.A.C.E. Plan en het 5-stappen PEACE-plan van Neale Donald Walsch en zijn New Age "God". Hun beider PEACE-plannen gebruiken het woord PEACE als een acroniem. Beide PEACE-plannen proclameren dat ze de "wereld zullen veranderen" en de "geschiedenis veranderen". Beide PEACE-plannen stellen zich voor als "Gods Plan" en verklaren met nadruk dat God bezig is met "vrede" (peace) te brengen voor de wereld. En deze beide 5-stappen PEACE-plannen roepen op tot een "nieuwe reformatie" die, met enkele bedrieglijke bochten, zou kunnen gecontroleerd worden door een "Meester Jezus" die niet de echte Jezus Christus is. Een "Meester Jezus" die leert dat wij allen goddelijk zijn omdat God "in" alles is.

Vervolging door het "Selectieproces"

Maar terwijl Maitreya praat over "liefde" en "vrede" en de "ene familie" van de mensheid, heeft hij een erg strikte waarschuwing uitgevaardigd tot die mensen die volharden in het "afgescheiden" blijven, door te weigeren zichzelf en iedereen als "goddelijk" te zien. Hij heeft gewaarschuwd dat zij die weigeren de doctrine van immanentie en *Eenheid* te aanvaarden - 's mensen gedeelde goddelijkheid met God - selectief zullen uitgesloten worden van het menselijke ras. Specifiek de termen "doel" (purpose) en "gedreven" (driven)³¹ gebruikend, heeft deze Doelgerichte (Purpose Driven) valse Christus verklaard dat het zijn "doel" is zich ervan te verzekeren dat iedereen die "afgescheiden" blijft, door de ontkenning van de goddelijkheid van de mens, van deze planeet weg "gedreven" zal worden.

Alles wat de manifestatie van 's mensen goddelijkheid verhindert, moet weggedreven³² worden van onze planeet.³⁶

De misdaad van afscheiding moet uit deze wereld weggedreven⁷ worden. Ik bevestig dit als Mijn Doel.³⁷

New Age leider Barbara Marx Hubbard, die een van de bestuursdirecteuren is van The Global Renaissance Alliance, en een woordvoerster voor Walsch zijn Humanity's Team, schreef dat haar hetzelfde was gezegd. Hubbard zei dat haar "Christus" specifiek dit doelbewust eliminatieproces beschreef als "het selectieproces". Zoals Maitreya stelde zij dat het selectieproces de straf zal zijn voor iedereen die volhard in het "egocentrische" geloof dat de mensheid niet goddelijk is en "afgescheiden" van God. Door deze definitie zouden bijbelgelovige christenen - zij die *echt* bijbelgelovig zijn - gedefinieerd worden als "egocentrisch" en "afgescheiden". In wat een vervulling zou zijn van de profetie dat de Antichrist, namelijk "oorlog te voeren tegen de heiligen" (Openbaring 13:7), stelt Hubbards "Christus" - klinkend als Maitreya - dat hij "oorlog" zal "voeren tegen hen die "vreesachtig" en "egocentrisch" zijn.

³⁰ "En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer. Want het is zelfs schandelijk te vertellen wat heimelijk door hen gedaan wordt. Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden; want al wat openbaar maakt, is licht." (Efeziërs 5:11-13).

³¹ Het Eng. "driven" betekent: *gedreven*, of *gejaagd*. De combinatie "purpose-driven" vertaal ik in dit boek als *doelgericht*, maar letterlijk blijft de betekenis *doelgedreven*. (M.V.)

³² Letterlijk staat hier: "driven from".

De fundamentele regressie is egocentrisme, of de illusie dat u afgescheiden bent van God. Ik “voer oorlog” tegen egocentrisme. Het zal zeker overwonnen worden. Het kind moet volwassen worden. Menselijk moet Goddelijk worden. Dat is de wet.³⁸

In het co-creatieve stadium van de evolutie, is een egocentrische ziel als een dodelijke kanker-cel in een lichaam: dodelijk voor zichzelf en voor het geheel.³⁹

De chirurg waagt het niet kanker in het lichaam achter te laten als hij de wond sluit na een delicate operatie. Wij wagen het niet egocentrisme op Aarde achter te laten na het selectieproces.⁴⁰

De toekomstige implicaties van dit alles zijn duidelijk onheilspellend voor de zogenaamde “vreesachtige” christenen die weigeren te geloven in de valse leer van immanentie en *Eenheid* - 's mensen gedeelde goddelijkheid met God - en die doorgaan met te getuigen dat Jezus Christus hun Heer en Redder is. In *reinventing Jezus Christ: The New Gospel*, waarschuwde ik:

In het [New Age] “nieuwe evangelie” [Nieuwe Spiritualiteit] plan van de dingen, betekent “vrees” uzelf en uw medemens te zien als “afgescheiden” en niet als deel van God. “Vrees” en “afscheiding” is het deel van allen die weigeren zichzelf te zien als deel uitmakend van God... “Vrees” en “afscheiding” verhinderen het verwerven van vrede, veroorzaken ziekten in het lichaam van de mensheid en verhinderen geestelijke groei. Deze zijn het ticket naar het “selectieproces” omdat zij het “ene lichaam” van de mensheid verhinderen vooruit te gaan naar het volgende spirituele niveau. Mensen van “vrees” en “afscheiding” zijn zij die de leringen van het “nieuwe evangelie” tegenstaan en de “God” en “Christus” van het “nieuwe evangelie”...

Hoe suggereren deze “God” en “Christus” dat christenen, en anderen, onder “de illusie van afscheiding” zich kunnen bevrijden van de “vrees” die er de oorzaak van is dat zij zich afgescheiden voelen van God? Door “verzoening” (atoning) door het “verzoenings” (at-one-ment) proces. Dat is door te bevestigen dat “alles liefde is” en “alles God is” en nooit te vergeten dat zij deel uitmaken van God. Volgens de “nieuwe evangelie”-definitie is de enige manier waarop u kan “liefhebben” en “verzoenen” (at-one) met uw medemens, uiteindelijk de belofte van trouw aan de doctrine van “eenheid”... In de “nieuwe evangelie”-toekomst zult u leven of sterven op basis van het feit dat u zich al dan niet ziet als deel uitmakend van God. Het is de doctrine van “eenheid” versus de doctrine van “afscheiding”. Het is zo simpel en direct en brutaal als dat...

Het resultaat van dit slimme conditionerende proces is dat mensen overal bedreigd worden door de schijnbaar onbetwistbare twistappel dat als u tegen “eenheid” bent, u dan ook tegen God, Christus en uw medemens bent.

Enkel een ingenieuze en creatieve bedrieglijke geestenwereld kan zo’n diabolische gedachten hebben van discrimineren en kleineren van christelijke gelovigen en anderen, die niet geloven dat zij deel uitmaken van God. Wie zou toch tegen “eenheid” kunnen zijn? En het antwoord is, uiteraard: enkel zij die “bedrogen” werden tot het geloof in de “misdad van afscheiding”.⁴¹

In een “ergst mogelijk scenario” met iemand zoals Maitreya die verklaart “de Christus” te zijn, zullen getrouwe christenen weten dat Maitreya *niet* de Christus is en dat zijn “Meester Jezus” *niet* de echte Jezus is. Door dit allebei te ontkennen en de valse leer van Eenheid te weigeren, zullen christenen onmiddellijk gebrandmerkt worden als “vreesachtig”, “afgescheiden”, “egocentrisch” en “exclusief”. Door te blijven volhouden dat Jezus de Christus is en hun ene en enige Redder, zouden gelovigen letterlijk “gehaat” worden voor het vasthouden aan de naam van de Heer Jezus Christus. En in Maitreya’s wereld zullen gelovigen, door vast te houden aan de ware Jezus Christus, een zekere dood tegemoet gaan via het “selectieproces”. Afschuwelijk als dit alles kan zijn, het is consistent met Jezus’ profetische waarschuwingen over de Antichrist en de tijd van het einde, zoals voorgezegd in de Schrift:

“Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden, en gij zult gehaat worden door alle volken, om Mijns Naams wil” (Mattheüs 24:9).

“En het werd macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen, en om hen te overwinnen, en hem werd macht gegeven over elke stam en taal en volk” (Openbaring 13:7).

Een ware Bijbel-gelovige in Maitreya’s wereld zou, in realiteit, een liefdevolle, mededeelzame, vredelievende persoon zijn. Maar, in Maitreya’s definitie en de definitie van de Nieuwe Spiritualiteit, zou zo’n gelovige automatisch gebrandmerkt worden als “egocentrisch” en aan de dood onder

worpen worden via het “selectieproces”. Nogmaals: dit is precies het soort scenario waarvoor Jezus waarschuwde dat het zal gebeuren in de tijd van het einde.

Voor de mensheid doemt een *keuze* op. Volgens de Nieuwe Spiritualiteit zullen zij die niet “afgescheiden” of “egocentrisch” zijn diegenen zijn die geloven dat “wij allen Een zijn” omdat God “in” alles is. Zij zullen evolueren en leven in het Nieuwe Tijdperk (New Age). Zij die de “immanentie”-zienswijze afwijzen, namelijk dat God “in” alles is en wij allen “Een” zijn, zullen overgegeven worden aan het “selectieproces”. Als Rick Warren, en zij die zich in christelijk leiderschap bevinden, niet gaan beginnen met voluit te spellen wat de verschillen zijn tussen Bijbels Christendom en de Nieuwe Spiritualiteit, dan kan de Doelgerichte Kerk als bijzonder bedrogen eindigen. De Bijbel is heel duidelijk dat in de toekomst vele mensen die zichzelf omschrijven als christenen, zullen misleid worden tot het verlaten van Jezus als hun Heer en Christus, en ertoe zullen gebracht worden iemand als Maitreya te volgen als hun “Heer” en “Christus”. In mijn boek *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, waarschuwde ik:

Op een of andere manier hebben Jezus' waarschuwingen, over de reusachtige misleiding die de tijd van het einde karakteriseert, geen vat op christenen. Misschien misleid tot het denken dat wij niet bedrogen kunnen worden, nemen wij Zijn waarschuwingen niet serieus over een Hitler-achtige antichrist-figuur die op een dag zal opstaan en de wereld zal regeren - dat vele mensen die zich “christenen” noemen deze spirituele namaak zullen ondersteunen die in de naam van Christus zal komen. Onze Tegenstander wil ons doen geloven dat deze waarschuwingen voor andere mensen zijn, in een andere tijd. Maar door de Schrift, en in ons hart, zegt de Geest van God ons dat dat niet zo is. Als wij de Bijbel bestuderen, en als we waken, bidden en de gebeurtenissen observeren rondom ons, gaan wij begrijpen dat deze toekomstige tijden, beschreven door Jezus, nu plots en onmiskenbaar tot ons gekomen zijn.⁴²

15. Strijd voor het Geloof

Geliefden, also ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemeenschappelijke zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is

Judas 3

Alles wat ik kan zeggen, na het lezen van *The Purpose-Driven Life*, is dat Rick Warren mij niet aanspreekt. Hij kan oprecht zijn. Hij kan goede bedoelingen hebben, maar ik geloof, met elke vezel in mijn lijf, dat hij bezig is met de Kerk te leiden in het New Age plan voor de Nieuwe Spiritualiteit. Ik herken de geest die hem blijkt te beïnvloeden, omdat ik ooit zelf beïnvloed was. Het is een geest die ons ervan overtuigt dat als wij zijn leiding volgen, wij Gods wil doen. Het is een geest die ons ervan overtuigt dat God “in” alles is en dat wereldvrede net om de hoek ligt. Het is een geest die zich verbergt achter de banier van *Gods doelstellingen* maar die ons tracht te bedriegen om *zijn doelstellingen* te vervullen. Het is een geest die ons manipuleert tot het denken dat we het ene ding zijn terwijl hij ons tot iets anders maakt. Het is de geest die Neale Donald Walsch leidt en zijn Global Renaissance Alliance van New Age leiders. Het is een geest die komt in de naam van Christus maar eigenlijk Jezus Christus tegenstaat.

De bijbel waarschuwt ons voor dit alles. De apostel Paulus was er verbaasd over dat de Kerk in Galatië een nieuw evangelie begon aan te nemen dat niet het Evangelie was.

“Ik verwonder mij, dat gij zo haastig wijkende van hem, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander Evangelie; daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u beroeren, en het Evangelie van Christus willen verdraaien” (Galaten 1:6-7).

Paulus waarschuwde dat als om het even wie - een engel of een vertrouwd leider als hijzelf - een valse leer of “een ander Evangelie” bracht, deze persoon geheel afgewezen moest worden.

“Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt. Gelijk wij te voren gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: Indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt” (Galaten 1:8-9).

Hij vertelde hen dat, als hij hun enkel zou trachten te behagen, hij dan geen dienaar van Christus kon zijn.

“Want predik ik nu de mensen, of God? Of zoek ik mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus” (Galaten 1:10).

Paulus waarschuwde de eigenzinnige Korinthische Kerk dat “een andere geest” die *niet uit God* is door mensen kon werken, bewegend Jezus te volgen. Hij waarschuwde hen dat zij geestelijk kwetsbaar waren en precies goedgegelovig genoeg om door die geest geleid te worden om “een andere Jezus” en een “ander evangelie” te volgen.

“Want indien hij, die komt, een andere Jezus predikte, die wij niet gepredikt hebben, of indien gij een andere geest ontvingt, die gij niet hebt ontvangen, of een ander Evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zo verdroegt gij hem met recht” (2 Korinthiërs 11:4).

Paulus waarschuwde voor valse Christussen, zoals Maitreya, die graag “een andere Jezus” presenteren - zoals de “Meester Jezus” - die niet de echte Jezus Christus zal zijn. De ware Jezus Christus waarschuwde Zijn discipelen dat er velen zouden zijn - zoals die in de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit - die ook zouden beweren Christus te zijn.

“En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden” (Mattheüs 24:4-5).

De ware Jezus Christus waarschuwde ook dat in de oordeelsdag vele mensen zouden beweren christenen te zijn, en verklaren “wonderwerken” gedaan te hebben in Jezus’ naam, maar bijzonder

geschokt zouden worden te ondervinden dat zij “een andere geest”, “een andere Jezus” en “een ander evangelie” hadden gevolgd.

“Niet een ieder, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Velen zullen te die dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!” (Mattheüs 7:21-23).

De Bijbel weidt nog verder uit over de intensieve waarschuwingen van Jezus over geestelijke bedrog. De apostel Paulus stelde expliciet dat hem door de Heilige Geest ingegeven was om de Kerk te waarschuwen dat in de laatste dagen mensen afvallig zouden worden van het ware christelijke geloof omdat zij geleid zouden worden door “verleidende geesten” en valse leringen - *niet* geleid door de Heilige Geest van de ene ware God.

“Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in de laatste tijden sommigen afvallig zullen worden van het geloof en zich zullen wenden tot verleidende geesten en leringen van demonen” (1 Timotheüs 4:1).

Hij zei dat mensen leringen en doctrines zouden aannemen die niet van God waren omdat zij leraren wilden hebben die hen zouden vertellen wat zij graag wilden horen. Hij waarschuwde dat deze valse leraren de mensen zouden wegvoeren van de waarheid.

“Want er zal een tijd komen, dat zij het gezonde onderwijs niet zullen verdragen, maar zij zoeken wat hun gehoor streelt en zullen voor zichzelf leraars bijeenrapen naar hun eigen begeerten. Ze zullen hun oren van de waarheid afwenden en zich keren tot fabels” (2 Timotheüs 4:3-4).

Paulus waarschuwde dat in de laatste dagen valse leraars en valse leringen de uiterlijke schijn zouden hebben van godsvrucht, maar zij zouden de authentieke kracht missen van de Heilige Geest van God. Hij waarschuwde gelovigen dat zij zich moesten afkeren van valse leraren en valse leringen.

“Zij hebben een gedaante van godsvrucht, maar hebben de kracht daarvan verloochend. Keer u ook van hen af” (2 Timotheüs 3:5).

Johannes waarschuwde specifiek dat mensen die de waarheid van de gezonde leer verlaten, daarmee Christus en God verlaten.

“Een ieder, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft beide de Vader en de Zoon. Indien iemand tot u komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Wees gegroet. Want die tot hem zegt: Wees gegroet, die heeft gemeenschap aan zijn boze werken”

De Schrift is erg duidelijk over hoe al dit bedrog begint. Het kan beginnen met een foutieve leer, zoals: God is “in” alles. Deze valse leer kan dan de deur openen voor andere valse leringen en een nog groter bedrog. Daardoor komt het dat mensen, die zichzelf nochtans christen noemen, op een dag misleid kunnen worden tot het geloven dat wij allemaal goddelijk zijn en “allen Een” zijn. Open deze deur een klein beetje meer en mensen kunnen geloven dat zij God zijn - en dat is precies wat de slang Eva trachtte te doen geloven, in de Hof van Eden, toen hij beweerde: “Gij zult als God wezen” (Genesis 3:5). Paulus waarschuwde ons dat slechts een klein *beetje* zuurdeeg nodig is om het ware Evangelie van Jezus Christus compleet te misvormen en te veranderen.

“Gij liept wel; wie heeft u verhinderd de waarheid gehoorzaam te zijn? Dit gevoel is niet uit Hem, Die u roept. Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg” (Galaten 5:7-9).

Méer dan een beetje zuurdeeg

Vergis u niet. De Doelgerichte Kerk campagne om iedere man, vrouw en kind aan te werven om het P.E.A.C.E. Plan en Gods Droom uit te voeren, heeft zijn oorsprong niet in de Saddleback Kerk of in de geïnspireerde geest van Rick Warren zelf. Wat ik door mijn lezen ontdekte was dat het spirituele fundament van deze hele Purpose-Driven beweging, gevonden kan worden in de geschriften en leringen van Robert Schullers 50-jarige bediening. Terwijl Rick Warren, Bruce Wilkinson en andere christelijke leiders en organisaties nieuwe Purpose-Driven allianties smeden, over de hele wereld,

zit de ware architect van dit schijnbaar onzinkbare Purpose-Driven schip rustig in zijn kantoor van de Crystal Cathedral - hetzelfde kantoor waar *A Course in Miracles* in de rekken lag, en waar Ernest Holmes' New Age tekst *Science of Mind* discreet verstopt was in een lessenaar.

Een kennis vroeg zich af of ik Rick Warren niet oneerlijk behandelde door hem zo nauw met Robert Schuller in verband te brengen. "Tenslotte", argumenteerde hij, "Rick Warren brengt toch veel mensen naar de kerk. Er is een echte opwinding over het Evangelie en grote aantallen mensen 'komen tot de Heer'. Zelfs als hij sommige van Schullers twijfelachtige leringen heeft aangenomen, kijk dan ook naar al het goede dat hij doet".

Wat onmiddellijk in mij opkwam toen hij deze uitleg deed was het illustratieve voorbeeld dat ik dikwijls gehoord had toen ik pas tot geloof was gekomen: een glas water, waarvan 99% water en 1% arsenicum, zal u nog steeds 100% dodelijk zijn. En "positief" proberen te zijn door het glas eerder halfvol te zien dan halfleeg, zal zeker niet werken als er arsenicum in zit. U zult nog steeds sterven, zelfs al zit er maar weinig arsenicum in. De Bijbel hanteert hetzelfde principe als het gaat over doctrine. Doctrine, vermengd met zelfs het kleinste beetje onwaarheid, kan leiden tot grote misleiding en bedrog. Het is daarom dat de Bijbel er ernstig voor waarschuwt dat zelfs "een klein beetje zuurdeeg, het hele deeg doorzuurt". En daarom heeft Jezus specifiek gewaarschuwd om ons bewust te zijn van het "zuurdeeg" of *valse doctrine* die geleerd kan worden door zelfs de grootste leraars (Mattheüs 16:11-12)³³.

Ik vertelde mijn kennis, die "positief" trachtte te zijn, dat de Bijbel er duidelijk over is dat waarheid niet vermengd kan worden met onwaarheid of halve waarheid, wanneer mensen tot de Heer gebracht worden. Zo komt het dat mensen uiteindelijk bedrogen worden. Zo kwam het ook dat ik uiteindelijk met de "God" en "Jezus" en "Heilige Geest" van de New Age opgezadeld werd. En zo komt het dat de Kerk bezig is met zich te verwickelen in de New Age leringen van de Nieuwe Spiritualiteit, zonder het zelfs maar te beseffen. En daarom is het zo belangrijk dat wij de waarheid toetsen van elke leer die zich presenteert in de naam van God. De Bijbel zegt ons alles te weigeren wat niet in overeenstemming is met de Schrift, omdat "een beetje zuurdeeg" alles kan veranderen. Ik had geleerd van mijn eigen ervaring van bedrog dat, eens de deur geopend wordt voor valse leringen - zelfs maar een klein beetje - ze dan altijd verder en verder blijft opengaan.

Als het gaat om leringen over de dingen van God, krijgt niemand een vrijkaart - zelfs niet Rick Warren. Wij zijn allen verantwoordelijk voor de waarheid. Wij kunnen *geen enkele* valse leer en geen enkele godvruchtige kritiek over het hoofd zien door te wijzen op al het goede dat voortkomt uit onze "goede werken", of wat wij ook doen. Jezus handelde nooit op die manier, en Hij wil dit ook niet van ons. Als we kijken naar het voorbeeld van het glas water met een beetje arsenicum erin, en we geloven de Bijbelse waarschuwing van "een weinig zuurdeeg doorzuurt het hele deeg", dan moeten wij ook kijken naar *The Purpose-Driven Life* en op dezelfde manier naar elk ander boek of andere lering. Een "beetje" arsenicum kan al het goede doden dat voortkomt uit het drinken van water. En een "beetje" zuurdeeg kan al het mogelijk goede doden dat zou kunnen voortkomen uit *The Purpose-Driven Life*. En ik ontdekte dat er meer is dan een beetje zuurdeeg in wat Rick Warren leert.

In feite is zijn leer dat God "in" alles is, genoeg zuurdeeg om zijn hele Doelgerichte Kerk in de Nieuwe Spiritualiteit te drijven. Het is het soort zuurdeeg dat de prijs van de wereld wint en een valse Christus maakt, zoals Maitreya. Het is het soort zuurdeeg dat de deur opent voor het heel vriendelijke intergeloof-"dialoog" waar Neale Donald Walsch en zijn New Age "God" zo wanhopig naar verlangen. Het is het soort zuurdeeg dat reeds bezig is met de Kerk tot een groot waanidee te leiden.

Zeker is "schuld door associatie" geen eerlijke manier om iemand te behandelen. Jezus werd valse-lijk beschuldigd, gewoon omdat Hij met een verscheidenheid van mensen werd geassocieerd. Maar Zijn associatie met deze mensen veranderde niet wie Hij was. Het was *Hij* die *hen* veranderde. Kunnen wij hetzelfde zeggen over de relatie tussen Rick Warren en Robert Schuller? Uit al mijn

³³ "Hoe verstaat gij niet, dat Ik u van geen brood gesproken heb, toen Ik zeide, dat gij u wachten zoudt van de zuurdesem der Farizeeën en Sadduceeën? Toen verstonden zij, dat Hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden van de zuurdesem van het brood, maar van de leer der Farizeeën en Sadduceeën" (Mattheüs 16:11-12).

intensief lezen was het voor mij erg duidelijk geworden dat het Rick Warren was die de “kittelachtige oren”³⁴ had. Hij was degene die grondig veranderd werd door zijn associatie met Robert Schuller - niet omgekeerd. *The Purpose-Driven Life* had voor mij aangetoond dat Rick Warren niet zozeer de leringen van zichzelf presenteerde maar de geschriften en leringen van Robert Schuller. Zijn associatie met Schuller was onmiskenbaar en echt.

In 1982 riep Robert Schuller op tot een “nieuwe reformatie” van de Kerk.¹ Vandaag roept Rick Warren op tot een “nieuwe reformatie” van de Kerk.² In 1982 beschreef Robert Schuller Gods plan om de wereld te veranderen en te verlossen als “Gods Droom”.³ Vandaag presenteert Rick Warren een P.E.A.C.E. Plan dat hij beschrijft als “Gods Droom” om de wereld te veranderen.⁴ In 1969 schreef Robert Schuller: “God leeft in mensen”.⁵ Vandaag leert Rick Warren dat God “in” alles is.⁶ Rick Warrens gebruik van Schullers gedachten, leringen, ideeën, woorden en frases, waarvan ik er al vele besproken heb, gaat altijd maar door.

Rick Warren is niet het “slachtoffer” van enige “schuld door associatie”. Zijn relatie met Schuller was een associatie door keuze. Rick Warren richtte zich tot Schuller. Hij maakte de keuze om zich te associëren met Schuller en zijn leringen te adopteren. Het is in deze adoptie van Schuller-leringen dat Rick Warren zichzelf bewijst.

Bijbelcommentator Matthew Henry beweerde met klem en terecht dat de “vruchten” van iemands bediening ook de “vruchten van zijn doctrine” omvatten.⁷ En in dat opzicht bewijzen de “vruchten” van Rick Warrens leringen erop dat ze opmerkelijk overeenkomen met die van Robert Schuller. Jezus zei: “Zo zult gij ze dan aan hun vruchten kennen” (Mattheüs 7:20). Wat ik had geleerd uit het lezen van *The Purpose-Driven Life* was, dat met betrekking tot “vruchten” en met betrekking tot Rick Warrens relatie met Robert Schuller, Rick Warrens appel niet ver van Robert Schullers boom was gevallen.

Niet teruggaan naar de New Age

Ik kwam uit de New Age. Ik ga dan ook niet terug naar die New Age/nieuw evangelie leringen. Ik ga niet deel uitmaken van de Nieuwe Spiritualiteit, of hoe ze dat later mochten noemen. Ik zie de geestelijke val die voor de wereld uitgezet is - in het bijzonder voor dezen van ons die zich gelovigen noemen. Jezus waarschuwde ons dat deze dagen zouden komen, en het lijkt erop dat die dagen gekomen zijn. Het is een erg uitdagende tijd voor een gelovige. Het is zo belangrijk dat wij vasthouden aan de waarheid van de Bijbel opdat wij niet uit die waarheid zouden weggepraat worden en ons de waarheid laten ontglippen (Hebreeën 2:1). Als er ooit een tijd was om vast te staan in de waarheid, dan is het vandaag wel.

God is niet bezig met iets dat “nieuw” is. Hij is niet bezig met te veranderen wat wij geloven door plotseling ons geloof te “verruimen” opdat het compatibel wordt met de principes van een Nieuwe Spiritualiteit. Nee, dat is wat onze geestelijke Tegenstander zou willen dat wij geloven. Dat is waar Neale Donald Walsch, zijn Global Renaissance Alliance van New Age leiders, en zijn Humanity’s Team, allemaal over gaan. Maar, terwijl de populariteit van hun New Age/new gospel leringen doorgaan met exponentieel te groeien, blijft de Kerk vreemd genoeg stil over wat er aan het gebeuren is. In *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, merkte ik op:

Traditionele christelijke gelovigen hebben het dikwijls over de analogie van de kikker die zo langzaam en gradueel wordt gekookt in een ketel water dat hij sterft voordat hij zich realiseert wat er gebeurt. Maar vele gelovigen blijven in gebreke zich te realiseren dat precies hetzelfde met hen gebeurt terwijl zij dit verhaal vertellen. Hoe anders verklaart u dan de snelle opkomst van het [New Age] “nieuwe evangelie” [Nieuwe Spiritualiteit] beweging met nauwelijks een woord van bezorgdheid binnen de Kerk over wat er aan het gebeuren is? Terwijl [New Age] “nieuwe evangelie” verdedigers voortgaan met het publiceren van bestsellers en in toenemende mate op televisie komen om hun zaak te bevorderen, is er tegelijk een vreemde stilte in het Christendom. Heeft de Kerk enig idee van wat er gaande is?⁸

³⁴ Zinspeling op 2 Tim. 4:3-4 “Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar **kittelachtig zijnde van gehoor**, zullen zij zichzelf leraars vergaderen, naar hun eigen begeerlijkheden; en zullen [hun] gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keren tot fabels”. SV 1977.

Ik heb meer dan twintig jaar gezien dat christelijke leiders enkel “lippendienst” deden tegen de gevaren van New Age leringen, terwijl zij een of ander “nieuw” ding najaagden waar zij van meenden dat God daarmee de Kerk aan het “zegenen” was. Steeds leidt dit “nieuwe” ding ieders aandacht af van de geestelijke misleiding die in de wereld en de Kerk aanwezig is. Op een of andere manier is de hedendaagse Doelgerichte Kerk vergeten dat Jezus’ belangrijkste “doel” om in de wereld te komen, het confronteren en verslaan van het kwaad is.

“Die de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou” (1 Johannes 3:8)

Ik werd uiteindelijk gered toen iemand er genoeg om gaf om mij uit te leggen hoe de ware Jezus Christus de duivel en zijn werken versloeg op het kruis van Golgotha. Ik werd gered omdat iemand er genoeg om gaf mij belangrijke passages uit de Bijbel te laten zien die waarschuwen voor geestelijke misleiding en het kwaad dat in mijn kringen aanwezig was. Ik werd gered doordat mij was geleerd hoe beroep te doen op de overwinning die Jezus reeds had behaald over de zonde, het kwaad en de dood. Ik werd ertoe gebracht te begrijpen dat ik in een wereld leefde die “hel-gebonden” was tot het installeren van zijn eigen “God” en “Christus” en het elimineren van allen die weigeren het spel te spelen naar haar regels. Maar dat is geen populaire boodschap in de hedendaagse “postmoderne” 21ste eeuwse kerk die meer gericht is op compromis dan te strijden voor het geloof.

Wat gaat er door de geesten van onze christelijke leiders wanneer zij horen dat de “God” van de New Age en de Nieuwe Spiritualiteit openbaar verkondigt dat “het tijdperk van de Enkele Redder over is”? Wat denken zij wanneer New Age leiders en valse Christussen, zoals Maitreya, nonchalant een “selectieproces” beschrijven dat allen zal doden die volhouden met het aanroepen van Jezus Christus als hun Heer en Redder? Wat voor soort van “leiderschap” is het dat blijft weigeren de dingen te ontmaskeren of te ontkennen, die zo’n grote implicaties hebben voor iedereen?

Het is nog niet te laat

De Schrift zegt ons dat wij niet onwetend moeten zijn over de plannen van onze Tegenstander.

“... opdat de satan over ons geen voordeel krije; want zijn gedachten zijn ons niet onbekend” (2 Korinthiërs 2:11).

De Schrift zegt ons dat alhoewel het zelfs schandelijk is over deze dingen te spreken, wij toch over deze dingen moeten spreken. Ons wordt gezegd dat wij de verborgen dingen van de duisternis moeten ontmaskeren door ze uit de duisternis te halen en in het licht te stellen.

“En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer. Want het is zelfs schandelijk te vertellen wat heimelijk door hen gedaan wordt. Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden; want al wat openbaar maakt, is licht” (Efeziërs 5:11-13).

En de Schrift vermaant ons dat wij ernstig moeten strijden voor het geloof:

“Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemeenschappelijke zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is” (Judas 3).³⁵

Terwijl ik het schrijven van onderhavig boek beëindigde, merkte ik dat Bruce Wilkinson een “Dream Giver” televisie-special had afgewerkt. Die was gevuld met Schuller-terminologie die eens te meer het Robert Schuller concept onderstreepte van het realiseren van “Gods Droom”. De 4-uur durende DVD-presentatie is reeds voorhanden in de Blockbuster videowinkels in heel het land, en daarin zijn ook interviews met Rick Warren en Robert Schuller opgenomen. De presentatie werd ook anders verpakt in functie van speciale afzetmarkten, zoals scholen, ondernemingen en het algemene publiek.⁹

³⁵ De King James Version heeft in haar vertaling het woord “naarstig” gekoppeld aan “strijden”: “...that ye should earnestly contend for the faith”. In de Griekse grondtekst (TR): *epagónizesthai tē apax paradotheisē tois agiois pistei*, of letterlijk: “naarstig [te] strijden voor de eens overgeleverd aan de heiligen geloof”. De NBG vertaalt: “tot het uiterste te strijden voor het geloof”.

Wilkinsons is duidelijk de weg aan het voorbereiden voor de vooropgezette 2005-lanceringsdatum¹⁰ van Rick Warrens P.E.A.C.E. Plan, dat reeds beschreven werd in expliciet Schuller-terminologie als “Gods Droom Voor De Wereld”. Maar, in die hele 4-uur durende presentatie, vielen geen woorden van waarschuwing, van enig iemand, over mogelijk geestelijk bedrog. In zijn interview beschreef Schuller iemand, die ooit zijn theologie in vraag durfde te stellen, als een “Border Bully” (Grensverdediger). In de toekomst zullen zij die Rick Warrens Schullereske P.E.A.C.E. Plan weigeren te erkennen, waarschijnlijk op dezelfde manier omschreven worden. Wij mogen allen “dromen” van vrede, maar een vrede die gebouwd is op een onbijbelse droomtheologie van Robert Schuller is be-
list *niet* Gods oplossing voor een beroerde wereld. Groots opgezette goede werken zullen nooit enige echte eer en heerlijkheid geven aan de Heer als Hij en Zijn leringen in het proces gecompromitteerd worden.

Werkend met de doelgerichte efficiëntie van een stevig draaiende zakelijke onderneming van Peter Drucker,¹¹ marcheren Rick Warren en zijn Global Alliance van christelijke leiders methodisch uit het land van het Bijbels Christendom naar het Grensland van de Nieuwe Spiritualiteit. Terwijl hij en duizenden Doelgerichte kerken over de wereld zich voorbereiden voor het opvoeren van het P.E.A.C.E. Plan, is er in het Doelgerichte plan geen oproep om enige aandacht te schenken aan de Grenswacht-Bereërs die schriftuurlijk bestrijden wat zij doen.

Het is voor Rick Warren niet te laat te erkennen dat hij erg bedrogen werd door de wereldlijke leringen van Robert Schuller. Hij zou vele mensen de ogen kunnen openen als hij ermee begon de verschillen te ontmaskeren tussen bijbels Christendom en de bedrieglijke leringen van de New Age en haar Nieuwe Spiritualiteit. Hij zou een antwoord kunnen geven aan Neale Donald Walsch’ “Nieuwe evangelie”-uitdaging door nadrukkelijk afstand te nemen van de Nieuwe Spiritualiteit en haar doctrine van “Eenheid”. Hij zou Walsch kunnen duidelijk maken, en ook andere New Age leiders, dat het spirituele “territorium” van wat wij geloven niet moet verruimd, uitgebreid, veranderd of getranscendeerd worden in naam van de Nieuwe Spiritualiteit of Jabez of wie dan ook.

Rick Warren zou duidelijk kunnen maken dat wij geen enkele “nieuwe openbaring” behoeven omdat ons alles reeds werd gegeven om te weten in de goed vertaalde Schrift en in onze relatie met onze Heer en Redder Jezus Christus. Hij zou onmiskenbaar kunnen duidelijk maken dat God *niet* “in” iedereen en alles is en dat wij nooit de onschriftuurlijke leringen van de Nieuwe Spiritualiteit zullen accepteren. En hij zou nadrukkelijk kunnen stellen dat de ware Kerk niet geïntimideerd zal worden door slimme semantieke labels zoals “exclusief” en “egocentrisch” of door de bedreigingen van een “selectieproces”.

Als Rick Warren deze dingen zou doen dan zou hij op grootse wijze het lichaam van Christus verheffen en bemoedigen. Hij zou dan echt ernstig voor het geloof strijden zoals ons vermaand werd te doen. Door het ontmaskeren van de plannen en middelen van onze in toenemende mate agressieve Tegenstander, zou hij vele mensen kunnen helpen opdat zij niet bedrogen worden. En hij zou duidelijk kunnen maken dat, terwijl wij alles willen doen om de wereld te helpen, wij daarbij niet moeten toestaan dat ons geloof of het Evangelie van Jezus Christus gecompromitteerd wordt. Maar het ziet er vandaag niet naar uit dat Rick Warren zijn koers aan het veranderen is en ernstig strijdt voor het geloof.

Als Rick Warren en andere christelijke leiders voor de New Age plannen en middelen vallen, in plaats van ze te ontmaskeren, zullen zij ontelbare aantallen oprechte mensen met zich mee de diepte in slepen. Het zal dan zijn dat de blinden de blinden leiden, terwijl zij verder en verder in de bedrieglijke sloot vallen van de New Age en haar Nieuwe Spiritualiteit. Niet onderscheidende christenen, die denken dat zij op “de smalle weg” wandelen, op weg naar Jezus’ komst, kunnen wel eens te laat ontdekken dat zij eigenlijk op “de brede weg” lopen, op weg naar de Antichrist en het dienen van zijn belangen. Het is nog niet te laat om iedereen te waarschuwen, maar het moet spoedig gebeuren, voordat de misleiding nog verder opschiet. Zoals we reeds gezien hebben is er een “andere Jezus”, een “andere Christus”, een “andere geest” en een “ander evangelie” aan het werk in de wereld. De Kerk moet niet verder ten prooi vallen van het bedrog. En de Kerk moet niet inleveren voor de leer van een “Nieuwe Spiritualiteit” die wereldvrede belooft maar uiteindelijk uw ziel kan kosten (Markus 8:36).

Vraag God om wijsheid

In deze tijden van verhoogd gevaar en verraderlijk bedrog moeten wij altijd naar de Heer Jezus gaan voor waarheid en leiding. Christenen die bedrogen leiders volgen zullen uiteindelijk zelf bedrogen eindigen. Wij moeten altijd alles afmeten aan Gods ware Woord. Zoek de waarheid en u zal ze vinden. Klop aan de deur en ze zal voor u geopend worden. Vraag God in alle eerlijkheid en waar geloof, en Hij zal u de wijsheid geven die u nodig hebt.

“En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een ieder mild geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden” (Jakobus 1:5)

Laten wij altijd liefde voor de waarheid hebben. Moge God ons wijsheid en geestelijk onderscheidingsvermogen geven terwijl wij ernaar streven ernstig te strijden voor het geloof. En moge God ons geven al de sterkte en moed en overtuiging om de uitdagende tijden te doorstaan die voor ons liggen.

Eindnoten

Hoofdstuk 1

1. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2002), Dedication Page.
2. Neale Donald Walsch, *Conversations with God: an uncommon dialogue, Book 2* (Charlottesville, Virginia: Hampton Roads Publishing Company, Inc., 1997), p. I .
3. Beliefnet Editors, *From the Ashes: A Spiritual Response to the Attack on America* (USA: Rodale Inc., 2001), p. 21.
4. Neale Donald Walsch, *Conversations with God: an uncommon dialogue, Book I* (New York: G.P. Putnam's Sons, 1995, 1996), p. 198.
5. Neale Donald Walsch, *Conversations with God: an uncommon dialogue, Book 3* (Charlottesville, Virginia: Hampton Roads Publishing Company, Inc., 1998), p. 350.
6. Walsch, *Conversations with God: Book 1*, p. 202.
7. Neale Donald Walsch, *Tomorrow's God: Our Greatest Spiritual Challenge* (New York: Atria Books, 2004), p. 311 .
8. Neale Donald Walsch, *Friendship with God: an uncommon dialogue* (New York: G.P. Putnam's Sons, 1999), p. 23.
9. Pastor Bill Randles, "An Open Letter to Neale Donald Walsch"
(<http://www.deceptioninthechurch.com/NealeDonaldWalsch.html>).
10. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God* (New York: Atria Books, 2002), p. 157.
11. Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles: Combined Volume (Text. Workbook for Students, Manual for Teachers)* (Glen Ellen, California: Foundation for Inner Peace, 1975, 1992), (Manual for Teachers), p. 26.
12. Warren Smith, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel* (Ravenna, Ohio: Conscience Press, 2002), p. 34.
13. Warren Smith, *The Light that was Dark: A Spiritual Journey* (Chicago: Moody Press: Northfield Publishing, 1992), p. 144.
14. Warren, *The Purpose-Driven Life*, Dedication Page.

Hoofdstuk 2

- 1 . Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles: Combined Volume (Workbook)*, p. 222.
2. Ibid., (*Teachers Manual*), p. 87.
3. Warren Smith, *The Light that was Dark: A Spiritual Journey*, p. 144.
4. Eugene H. Peterson, *The Message: The New Testament in Contemporary Language* (Colorado Springs, Colorado: NavPress, 1993, 2003), p. 60.

Hoofdstuk 3

- 1 . Ronald S. Miller and the Editors of *New Age Journal*, *As Above, So Below: Paths to Spiritual Renewal in Daily Life* (Los Angeles: Jeremy P. Tarcher, Inc., 1992), p. xi.
2. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 17, citing Eugene H. Peterson, *The Message: The New Testament in Contemporary Language*, p. 415.

3. Peterson, *The Message*, pp. 21-22.
4. Miller et al., *As Above, So Below*, p. xi.
5. Ibid.
6. Ibid., p. xiv.
7. (http://www.themystica.com/mystica/articles/a/below_above.html).
8. (http://www.moothermaryspeaks.com/as_above_so_below.htm), p. 1 .
9. Helena P. Blavatsky, *The Secret Doctrine*, p. 160, quoted in “As Above, So Below” by Sri Raghavan Iyer, *Hermes*, April 1980, (<http://theosophy.org/tlodocs/AsAboveSoBelow.htm>), p. 1.
10. (<http://www.esotericchristian.com/home.html>).
11. Warren Smith, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, p. 68.
12. Ibid., p. 6.

Hoofdstuk 4

1. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 325.
2. Rick Warren, *The Purpose-Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 1995), p. 297.
3. Warren Smith, *The Light that was Dark: A Spiritual journey*, p. 141.
4. Ibid., p. 149.

Hoofdstuk 5

1. Robert H. Schuller, *Self Esteem: The New Reformation* (Waco, Texas: Word Books, 1982), p. 19.
2. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 31.
3. Warren Smith, *The Light that was Dark: A Spiritual journey*, pp. 16-17.
4. Gerald G. Jampolsky, *Teach Only Love: The Seven Principles of Attitudinal Healing* (New-York: Bantam Books, 1983), pp. 11-12.
5. Ibid., p. 12.
6. Ibid., p. 13.
7. Robert Skutch, *Journey Without Distance: The Story Behind A Course in Miracles* (Berkeley, California: Celestial Arts, 1984), p. 131.
8. Ibid.
9. Gerald G. Jampolsky, *Love Is Letting Go of Fear* (Millbrae, California: Celestial Arts, 1979), p. 2.
10. Elena Oumano, *Marianne Williamson: Her Life, Her Message, Her Miracles* (New York: St. Martin's Press: St. Martin's Paperbacks, 1992), pp. 91-92.
11. Neale Donald Walsch, *Friendship with God: an uncommon dialogue*, pp. 280-283.
12. Neale Donald Walsch, *Conversations with God: an uncommon dialogue, Book I*, pp. 1-2.
13. Bernie Siegel, *Love, Medicine & Miracles* (New York: HarperCollins Publishers: HarperPerennial, 1998), p. 18.
14. Ibid., pp. 19-20.
15. Walsch, *Friendship with God*, pp. 335-336.

16. (http://www.localcommunities.org/servlet/lc_ProcServ/dbpage=page&GID=01004011550947263615155189&PG=01004011550953336137033205).
17. Warren, *The Purpose-Driven Life*, pp. 30-31 .
18. Ibid., p. 30.
19. Holy Bible, *New International Version* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Corporation, 1973, 1984), p. 1006.
20. Matthew Henry, *Matthew Henry's Commentary On The Whole Bible* (Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 1991), p. 1172.
21. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 31 .
22. Hour of Power, Robert H. Schuller, Program # 1572, "Principles for Powerful, Prosperous Living-Part IX," (no specified date), (<http://www.hourofpower.org/booklets/archives/pppI-1563-1573/1572.html>), p. 3. Also see, Robert H. Schuller, *Believe In The God Who Believes In You* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson, Inc., 1989), p. 247.
23. Schuller, *Self-Esteem*, p. 19.
24. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 31 .
25. Ibid.
26. Robert H. Schuller, *Be Happy You Are Loved* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1986), p. 65.
27. Schuller, *Self-Esteem*, p. 120.
28. Robert H. Schuller, *My Journey: From an Iowa Farm to a Cathedral of Dreams* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 2001), pp. 439-440.
29. Robert H. Schuller, *Daily Power Thoughts* (New York: Jove Books, Berkeley Publishing Group, 1977, 1983), Introduction Page.
30. Robert H. Schuller, *Prayer: My Soul's Adventure With God: A Spiritual Autobiography* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson, Inc., 1995), Opening Page.
31. Robert H. Schuller, *Peace Of Mind Through Possibility Thinking* (Old Tappan, New Jersey: Jove Publications, Inc., 1977), pp. 137-142.
32. Robert H. Schuller, *Discover Your Possibilities* (New York: Ballantine Books, a division of Random House, 1978), pp. 128-129.
33. Dr. Paul Yonggi Cho, *The Fourth Dimension: The Key to Putting Your Faith to Work For a Successful Life* (S. Plainfield, New Jersey: Bridge Publishing, Inc., 1979), p. 44.
34. Ibid., Foreword by Robert H. Schuller.
35. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God*, p. 281.

Hoofdstuk 6

1. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God*, p. 157.
2. Ibid., p. 282; Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, p. 38.
3. Walsch, *The New Revelations*, p. 282.
4. Ibid., p. vii.
5. Ibid., p. viii.
6. Ibid., p. 38.
7. Ibid., p. 8.

8. Ibid., p. 9.
9. Ibid., p. 175.
10. Ibid., p. 157.
11. Ibid., p. 177.
12. “The Five Steps To Peace”, Conversations with God website (<http://www.cwg.org/5steps/5stepstopeace.pdf>), p. 1.
13. Bruce Wilkinson, *The Prayer of jabez* (Sisters, Oregon: Multnomah Publishers. Inc., 2000), p. 13.
14. Walsch, *The New Revelations*, p. 49.
15. Ibid., p. 80.
16. Ibid., p. 279.
17. Ibid., pp. 280-281.
18. Schuller, *Self-Esteem*, pp. 38-39.
19. Walsch, *The New Revelations*, p. 282.
20. Ibid.
21. Schuller, *Self-Esteem*, p. 123.
22. March 10, 1994, Personal letter from Crystal Cathedral “Minister of Caring”, Elizabeth Southard to inquiring listener.
23. April 29, 1994, Personal letter from Crystal Cathedral “Minister of Caring” to author regarding *A Course in Miracles*.
24. Schuller, *Self-Esteem*, p. 123.

Hoofdstuk 7

1. Robert H. Schuller, *Discover Your Possibilities*, p. 3.
2. Robert H. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me: The Eight Proven Principles of Possibility Thinking* (New York: HarperPaperbacks: A Division of HarperCollins Publishers, 1997), p. 13.
3. Robert H. Schuller, *Self-Love* (New York: Jove Books, The Berkeley Publishing Group, 1969, 1978), p. 16.
4. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 27.
5. Ibid.
6. Victoria Neufeldt, Editor in Chief, *Webster's New World Dictionary* (New York: Simon & Schuster, Inc., 1988), p. 416.
7. Erwin Raphael McManus, *An Unstoppable Force: Daring to Become the Church God Had in Mind* (Loveland, Colorado: Group Publishing Inc., 2001), pp. 124-125.
8. Warren Smith, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, p. 68.
9. *Messages from Maitreya the Christ: One Hundred Forty Messages* (Los Angeles: Share International Foundation, 1980, 1992), p. 262.
10. Ibid., p. 42.
11. Ibid., p. 276.
12. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God*, p. 279.
13. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 9.

14. Ibid., p. 222.

Hoofdstuk 8

1. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 88.
2. Hour of Power, Robert H. Schuller, Program #1762, “God’s Word: Rebuild, Renew, Restore”, November 9, 2003, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2107>), p.5.
3. Bernie S. Siegel, *Prescriptions for Living* (New York: HarperPerennial, A Division of Harper-Collins Publishers, 1998, 1999). p. 107.
4. “Powerlines: Monthly News for Hour of Power Spiritual Shareholders and Friends,” (http://www.hourofpower.org/powerlines/09.03/2004_robert_schuller_institute.cfm), p. 1 .
5. *Hour of Power*, Schuller, Program # 1762, p. 5.
6. Robert H. Schuller, *Self-Love*, p. 43.
7. Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles: Combined Volume (Workbook)*, p. 45.
8. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 88, citing the *New Century Version* (Dallas, Texas: Word Publishers, 1991).
9. Barbara Stahura, “Allowing Success: An Interview with Dr. Wayne Dyer”, *Science of Mind*, September 2004, Vol. 77. No. 9, p. 87.
10. Eugene H. Peterson, *The Message: The New Testament in Contemporary Language*, p. 400.
11. Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles: Combined Volume (Workbook)*, p. 45.
12. Ibid., (Text), p. 125.
13. *Messages from Maitreya the Christ: One Hundred Forty Messages*, p. 88.
14. Ibid., p. 23.
15. Ibid., p. 203.
16. Siegel, *Prescriptions for Living*, p. 107.
17. Bernie S. Siegel, *How To Live Between Office Visits* (New York: HarperCollins Publishers, Inc., 1993), p. 180.
18. Neale Donald Walsch, *Friendship with God: an uncommon dialogue*, pp. 295-296.

Hoofdstuk 9

1. Robert H. Schuller, *Robert Schuller Presents His Legacy of Hope: The Be Happy Attitudes: Eight Positive Attitudes that can Transform Your Life* (Dallas, Texas: Word Publishing, 1996), Videocassette #2 (Session 6).
2. *Hour of Power*, Robert H. Schuller, “Become a Peace Maker”, 2003, (http://www.hourofpower.org/helpforyou/personal_detail.cfm?ArticleID=1867), p. 2.
3. Gerald G. Jampolsky, *Love Is Letting Go of Fear*, Dedication Page.
4. *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel* can be downloaded free from the Internet (<http://www.reinventingjesuschrist.com>).
5. Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles: Combined Volume (Text)*, p. 52.
6. Ibid.
7. Ibid., p. 147.
8. Ibid., p. 100.

9. Ibid. (*Workbook*), p. 183.
10. Ibid. (*Text*), p. 237.
11. Ibid. (*Manual*), p. 88.
12. Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, p. 51.
13. Foundation for Inner Peace, *A Course in Miracles, Combined Volume (Workbook)*, p. 413.
14. Robert H. Schuller, *The Be (Happy) Attitudes: Eight Positive Attitudes that Can Transform Your Life!* (New York: Bantam Books, 1985, 1987), p. 150.
15. Personal notes from Johanna Michaelsen's telephone call to the Crystal Cathedral on October 3, 1985. Used with permission.
16. Telephone conversation with Conrad Hanson at the Miracle Distribution Center on November 5, 2003.
17. Schuller, *Robert Schuller Presents His Legacy of Hope*, Videocassette #2 (Session 6).
18. *Hour of Power*, Robert H. Schuller, Program # 1782, "Live Life at Its Best-Part IX", March 28, 2004, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2350>), pp. 4-5.
19. (http://www.hourofpower.org/interviews/interviews_detail.cfm?ArticleID=3079).
20. The Miracle Distribution Center website (<http://www.miraclecenter.org/ssl/catpt04a.htm>), Section 4a, p. 1 .
21. (<http://www.hourofpower.org>) and (<http://www.store.yahoo.com/cathedral-gifts/fobo.html>).
22. *Hour of Power*, October 17, 2004, Robert H. Schuller's interview of Jerry Jampolsky. (This comment made by Schuller was in the televised interview but did not make it into their written transcript.)
23. Personal letter of April 29, 1994, from the Crystal Cathedral "Minister of Caring". See Chapter 6.
24. Rick Warren, *The Purpose-Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission*, p. 190.

Hoofdstuk 10

1. *Hour of Power*, Robert H. Schuller, Program # 1783, "What Will Be The Future of This Ministry?," April 4, 2004, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2570>), P. 4.
2. Tim Stafford, "A Regular Purpose-Driven Guy", *Christianity Today*, November 18, 2002, Vol. 46, No. 12, (<http://www.christianitytoday.com/ct/2002/012/I.42.html>), P. 4.
3. Ibid., p. 5.
4. Rick Warren, *The Purpose-Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission*, p. 43.
5. Ibid.
6. Ibid., p. 398.
7. Robert H. Schuller, *Your Church Has A Fantastic Future!: A Possibility Thinker's Guide To A Successful Church* (Ventura, California: Regal Books, 1986), p. 235.
8. Robert H. Schuller, *Move Ahead with Possibility Thinking* (Old Tappan, New Jersey: Fleming H. Revell Company: Spire Books, 1967, 1974), p. 19.
9. Robert H. Schuller, *Life's Not Fair. But God Is Good* (New York: Bantam Books, 1991, 1993), pp. 54-55.

10. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 285.
11. Robert H. Schuller, *Self-Love*, p. 23.
12. The Theosophical Society In England: (http://www.theosophical-society.org.uk/html/ttsie_objectives.html), pp. 1-2.
13. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 33.
14. Ibid., p. 248.
15. Marilyn Ferguson, *The Aquarian Conspiracy: Personal and Social Transformation In the 1980's* (Los Angeles: J.P. Tarcher, Inc. 1980), p. 375.
16. Ibid.
17. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 113.
18. Ibid., p. 157.
19. Ibid., p. 213.
20. Robert H. Schuller, *Success Is Never Ending, Failure Is Never Final* (New York: Bantam Books, 1988, 1990), p. 151 .
21. Robert H. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 21 8.
22. Robert H. Schuller, *My Journey: From an Iowa Farm to a Cathedral of Dreams*, p. 474.
23. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 142.
24. Ibid., p. 144.
25. Ibid., p. 146.
26. Ibid.
27. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 238.
28. Ibid.
29. Ibid., p. 239.
30. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 139.
31. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 203.
32. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 97.
33. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 300.
34. Ibid., p. 301 .
35. Schuller, *Move Ahead with Possibility Thinking*, p. 190.
36. Ibid., p. 188.
37. Warren, *The Purpose-Driven Life*, p. 301.
38. Robert H. Schuller, *You Can Become The Person You Want To Be* (Old Tappan, New Jersey: Spire Books published by Jove Publications, 1973, 1978), p. 25.
39. Robert H. Schuller, *Prayer: My Soul's Adventure With God*, p. 90.
40. Warren, *The Purpose-Driven Church*, p. 20.

Hoofdstuk 11

- 1 . Robert H. Schuller, *Reach Out for New Life* (New York: Hawthorn Books, Inc., 1977), p. 51.
2. Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, p. 102.
3. Bruce Wilkinson, *The Dream Giver* (Sisters, Oregon: Multnomah Publishers, 2003), p. 15.

4. Ibid., p. 6.
5. Schuller, *Move Ahead with Possibility Thinking*, p. 188.
6. Ibid., p. 15.
1. Ibid., p. 21.
8. Ibid., p. 23.
9. Ibid., p. 48.
10. Ibid., pp. 53-54.
- I I . Ibid., p. 65.
12. Ibid., p. 69.
13. Ibid., p. 72.
14. Ibid., pp. 77-78.
15. Ibid., p. III .
16. Ibid.
17. Ibid., p. 121.
18. Ibid., p. 136.
19. *Hour of Power*, Bruce Wilkinson, Program # 1 760, "Living the Dream," October 26, 2003, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2087>), p. 1.
20. Ibid.
21. Ibid.
22. Ibid., p. 8.
23. Ibid.
24. Ibid., p. 9.
25. Saddleback Church, October 26, 2003. Internet broadcast from Saddleback Church, transcribed by author.
26. Schuller, *Self-Esteem*, p. 119.
27. Ibid., p. 104.
28. Ibid., p. 105.
29. Ibid., p. 75.
30. Ibid.
31. Ibid., p. 118.
32. Ibid., p. 112.
33. National Association of Evangelicals: Annual conference, March 11, 2004, Robert Schuller, NAE Compact Disc.
34. Wayne Dyer, *You'll See It When You Believe It: The Way to Your Personal Transformation* (New York: Avon Books, 1989), p. 96.
35. Ibid., p. 97.
36. Ibid., p. 98.
37. Robert H. Schuller, *My Journey: From an Iowa Farm to a Cathedral of Dreams*, p. 492.
38. Ibid., p. 502.
39. Neale Donald Walsch, *The New Revelations: A Conversation with God*, pp. 7-8.

Hoofdstuk 12

1. Robert H. Schuller, *If It's Going to Be, It's Up to Me*, p. 193.
2. Rick Warren, Saddleback Church e-mail, October 27, 2003, "GOD'S DREAM FOR YOU - AND THE WORLD!"
3. Rick Warren, Saddleback Church Sermon, November 2, 2003, "Our Global P.E.A.C.E. Plan," transcribed from Internet broadcast by author.
4. Weekend Message Application Guide: "Our Global P.E.A.C.E. Plan," November 1-2, 2003, (<http://www.saddleback.com/maturity/fullstory.asp?type=238>), p. 2.
5. Neale Donald Walsch, *Tomorrow's God: Our Greatest Spiritual Challenge*, p. ix.
6. Warren, Saddleback Church e-mail, October 27, 2003.
7. Robert H. Schuller, *Discover Your Possibilities*, p. 100.
8. Warren, Saddleback Church e-mail, October 27, 2003.
9. The Oprah Winfrey Show, Marianne Williamson as guest, "What Really Matters Now", September 26, 2001 transcript (Livingston, New Jersey: Burrelle's Information Services), pp. 10, 13.
10. Wayne Dyer, "There's a Spiritual Solution to Every Problem", PBS Broadcast, 2001, transcribed by author.
11. Ibid.
12. Rick Warren, *The Purpose-Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission*, p. 190.
13. *Hour of Power*, Robert H. Schuller, Program # 1783, "What Will Be The Future of This Ministry?", April 4, 2004, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2570>), p. 4.

Hoofdstuk 13

1. Robert H. Schuller, *Discover Your Possibilities*, p. 61 .
2. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 203.
3. Ibid., p. 285.
4. Ibid.
5. Ibid., pp. 285-286.
6. Wayne Dyer, "The Power of Intention", PBS Broadcast, 2004, transcribed by author.
7. (http://www.powerofpurpose.org/judges_warren.html) or (<http://www.pastors.com/article.asp?artid=5657>).
8. "Biography: Sir John Templeton", John Templeton Foundation website (http://www.templeton.org/sir_John_Templeton/index.asp), p. 2.
9. (<http://www.geocities.com/endtimedeception/berean.htm>), p. 5.
10. Kathy Juline, "Question Authority: A Conversation with Neale Donald Walsch", *Science of Mind*, May 2004, p. 29.

Hoofdstuk 14

1. Messages from Maitreya the Christ: One Hundred Forty Messages, p. 123.

2. Ibid., p. 23.
3. Ibid., p. 123.
4. Ibid., p. 88.
5. Ibid., p. 203.
6. Ibid., p. 183.
7. Ibid., p. 218.
8. Ibid., p. 45.
9. Ibid., p. 44.
10. Ibid., p. 150.
11. Wayne S. Peterson, *Extraordinary Times, Extraordinary Beings: Experiences of an American Diplomat with Maitreya and the Masters of Wisdom* (Henderson, Nevada: Emergence Press, 2001), p. 38.
12. Ibid., p. 35.
13. Ibid., p. 100.
14. Wayne S. Peterson, author, interviewed on *Bridging Heaven & Earth*, a weekly talk show broadcast on Cox Communications' public access channel 17 in Santa Barbara, California on November 9, 2001, Videocassette, (<http://www.HeaventoEarth.com>).
15. *Messages from Maitreya the Christ*, p. 6.
16. Ibid., p. 248.
17. Benjamin Creme, *The Reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom* (London, England: The Tara Press, 1980), p. 30.
18. *Messages from Maitreya the Christ*, p. 206.
19. Ibid., p. 266.
20. Ibid., p. 159.
21. Ibid., p. 183.
22. Ibid., p. 192.
23. Ibid., p. 153.
24. Ibid., p. 56.
25. Ibid., p. 123.
26. Creme, *The Reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom*, p. 39.
27. Alice Bailey and Djwhal Khul, *The Reappearance of the Christ*, Chapter 6 - The New World Religion, (Caux, Switzerland: Netnews Association and/or its suppliers, 2002), (<http://www.netnews.org>).
28. Tom Holladay and Kay Warren, *Foundations Participant's Guide: 11 Core Truths To Build Your Life On* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2003), p. 46.
29. Hour of Power, Robert H. Schuller, Program # 1762, "God's Word: Rebuild, Renew, Restore", November 9, 2003, (<http://www.hourofpower.org/booklets/bookletdetail.cfm?ArticleID=2107>), p. 5.
30. Ronald S. Miller and the Editors of *New Age Journal*, *As Above, So Below*, p. xi.
31. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 172.
32. Creme, *The Reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom*, p. 46.
33. Ibid., p. 85.

34. Ibid., p. 46.
35. Eugene H. Peterson, *The Message: The New Testament in Contemporary Language*, p. 535.
36. *Messages from Maitreya the Christ*, p. 248.
37. Ibid., p. 189.
38. Barbara Marx Hubbard, *The Revelation: A Message of Hope for the New Millennium* (Novato, California: Nataraj Publishing, 1995), p. 233.
39. Ibid., p. 255.
40. Ibid., p. 240.
41. Warren Smith, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, pp. 60-61 .
42. Ibid., p. 67.

Hoofdstuk 15

- 1 . Robert H. Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, pp. 25, 38.
2. Rick Warren, Saddleback Sermon, November 2, 2003, “Our Global P.E.A.C.E. Plan”, transcribed from Internet broadcast by author.
3. Schuller, *Self-Esteem*, pp. 75, 104-105.
4. Rick Warren, Saddleback Church e-mail, October 27, 2003, “GOD’S DREAM FOR YOU - AND THE WORLD!”
5. Robert H. Schuller, *Self-Love*, p. 43.
6. Rick Warren, *The Purpose-Driven Life: What on Earth Am I Here For?*, p. 88.
7. Matthew Henry, *Matthew Henry’s Commentary On The Whole Bible*, p. 1646.
8. Warren Smith, *Reinventing Jesus Christ: The New Gospel*, pp. 66-67.
9. Bruce Wilkinson, *The Dream Giver*, DVD (New York: GoodTimes Entertainment, 2004).
10. (<http://www.floridabaptistwitness.com/2523.article>), Vol. 121, No. 20. May 6, 2004.
11. Lynn D. Leslie, Sarah H. Leslie and Susan J. Conway, *The Pied Pipers of Purpose: Part I: Human Capital Systems and Church Performance* (Ravenna, Ohio: Conscience Press, 2004), (<http://discernment-ministries.com>), pp. 23-24.

Links

Kerkgroebeweging en aanverwanten

De Kerkgroebeweging & Doelgerichte Kerk versus de Bijbel - [DOC](#) of [PDF](#)

DOELGERICHTE KERK - [DOC](#) of [PDF](#)

Het valse evangelie van Dr. Robert Schuller - [DOC](#) of [PDF](#)

Norman Vincent Peale: apostel van zelfrespect - [DOC](#) of [PDF](#)

De “Nieuwe en Verbeterde Kerk” - [DOC](#) of [PDF](#)

De ALPHA CURSUS - finaal antwoord of fatale attractie? - [DOC](#) of [PDF](#)

De ALPHA CURSUS - [DOC](#) of [PDF](#)

Op andere websites:

[DOELGERICHT LEVEN](#)

[Rick Warren & Bill Hybels, Het marketing christendom - een toetsing G12 en Shepherding](#)

<http://www.oncedelivered.org/brochures/index.html>

<http://www.backtothebible.nl/nieuw.htm>

Oosterse spiritualiteit / New Age in de Kerk

[Een tijd van heengaan - over universele spiritualiteit en Christendom](#)

[Doelgericht Misleid - De New Age Implicaties van de Doelgerichte Kerk](#)

[De infiltratie van het new age denken in de evangelische beweging](#)

Oosterse Meditatie sluipt de Kerk binnen - [DOC](#) of [PDF](#)

De Nieuwe Panentheïstische “God” van het Christendom - [DOC](#) of [PDF](#)

Contemplatief of Centrerend gebed - [DOC](#) of [PDF](#)